

GLASILO ZBORNICE
ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE
NEGE SLOVENIJE - ZVEZE
STROKOVNIH DRUŠTEV
MEDICINSKIH SESTER,
BABIC IN ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV SLOVENIJE

ZUTRIP

XXVI | 6

Avгust | September 2018

Poštnina plačana pri pošti 1002 Ljubljana

Uvodnik

Kompetence na prepihu

Delo Zbornice - Zveze

Povabilo k sodelovanju na kongresu ICN 2019

Povabilo k sodelovanju na 12. kongresu zdravstvene in babiške nege Slovenije 2019

Iz zgodovine

Babiški vestnik

“Zaupanje

MED MEDICINSKO SESTRO IN
PACIENTOM JE TEMELJ TERAPEVTSKEGA
MEDSEBOJNEGA ODNOSA.”

GLAVNA UREDNICA:

Monika Ažman

ODGOVORNA UREDNICA:

Ksenija Pirš

UREDNIŠKI ODBOR:

Irena Keršič, mag. Andreja Krajnc,
Suzana Habot, Marjeta Berkopec,
Anita Prelec

STROKOVNA RECENZIJJA:

Anita Prelec

LEKTORIRANJE:

Jelica Žalig Groc

NAKLADA:

15.500 izvodov

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP, Ob železnici 30 a, Ljubljana

Tel. št.: 01 544 5480

F.: 01 544 5481

TRR Zbornice – Zveze pri NLB, d. d.,

poslovalnica Tavčarjeva, Ljubljana
številka: SI56 0201 5025 8761 480

OGLASI:

Zbornica zdravstvene in babiške
nege Slovenije – Zveza strokovnih
društev medicinskih sester, babic
in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Tel. št.: 01 544 5480

F.: 01 544 5481

trzenje@zbornica-zveza.si

**OBLIKOVANJE IN PRIPRAVA
ZA TISK:**

Barbara Kralj, PRELOM d. o. o.

www.prelom.si

TISK:

Salomon d. o. o.

**SPLETNA STRAN ZBORNICE –
ZVEZE:**

www.zbornica-zveza.si

Utrip (online)

ELEKTRONSKI NASLOV UTRIPA:

utrip@zbornica-zveza.si

SPREMEMBE V ZVEZI Z NASLOVI**POŠILJAJTE NA:**

clanarina@zbornica-zveza.si

ISSN 1581-3738

Revija izhaja 9-krat letno.

Datum izida: 6. 8. 2018

Fotografija za naslovnico:

*Delokrog medicinskih sester je
skozi vsa desetletja obsegal skrb za
otroke (Fotografija: neznan,
Vir: Marija Miloradović)*

SUV VOW

CITROËN C3 AIRCROSS NOVI KOMPAKTNI SUV

Za **#vseplati** vašega življenja.

Ob nakupu **katerega koli vozila
Citroën** iz zaloge po sistemu staro za novo
člani Zbornice-Zveze prejmejo še dodaten
POPUST V VIŠINI 500 €!

Ponudba velja do konca septembra 2018.

Pokličite nas na številko 04 201 59 50

in se pustite zapeljati.

SPOZNAJTE GA V SALONIH

INSPIRED
BY YOU

CITROËN priporoča TOTAL. Povprečna poraba goriva: 3,4–6,5 l/100 km, emisije CO₂: 89–151 g/km, emisijska stopnja EURO 6 specifične emisije dušikovih oksidov 0,0136–0,0571 (NOx). Pri dizelskih motorjih je vrednost specifične emisije trdnih delcev 0,00003–0,00113 g/km, število trdnih delcev pa 0,01–11,70 x10¹¹. Ogjikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov.

AVTOHIŠA KRANJ d.o.o., Ljubljanska cesta 22, 4000 Kranj, tel 04 201 59 50

Kompetence na prepihu

Jože Prestor,
podpredsednik Zbornice – Zveze

Ob razpravah o problemih, kot so odgovornosti za poklicne aktivnosti ali kakšne so kompetence poklicne skupine ali posameznika, se srečujemo s termini, ki si jih pogosto vsak od razpravljavcev razlaga na drugačen način. Če vzamemo v roke slovarje tujk in pojmov ali preberemo definicijo kompetence v strokovnih revijah, ugotovimo, da tudi avtorji pogosto ne govorijo o istem pojmu. Slovar slovenskega knjižnega jezika besedo kompetenca definira kot obseg, mero odločanja, določeno, navadno z zakonom, pristojnost, pooblastilo. Besedo kompetenten pa definira kot: prvič, nanašajoč se na kompetenco; pristojen, pooblaščen in drugič, ki temeljito pozna, obvlada določeno področje; usposobljen, poklican. Kompetenca v zdravstveni negi izraža dokazano oziroma prikazano sposobnost posameznika, da v določenih poklicnih situacijah ustrezno uporablja svoje znanje, spretnost ali usposobljenost oziroma kvalificiranost. Na kompetence v zdravstveni negi lahko gledamo kot na neopredmeten konstrukt, ki ga ni mogoče opazovati neposredno. Več avtorjev zagovarja, da kompetenca v zdravstveni negi ni zgolj večšina ali opravljeni postopek, temveč se pogosto odraža kot odsev lastnosti, ki je bila potrebna za učinkovito izvedbo zdravstvene nege.

Kako pa je v praksi, ko beseda nanese na termin kompetence. Pogosto je povezana s čustvi, kot 'jaz sem kompetenten' ali 'so mi vzeli kompetence' in podobno. Termin je v kliničnem okolju tudi pogosto zlorabljen v smislu »za to nisem kompetenten«, če nam ne diši neko opravilo, ali »to ni moja kompetenca, za to so plačani drugi«. Dileme in težave ob razdelitvi dela v timu niso v zdravstvu nič drugačne kot v drugih timih. Naloge so se vedno delile na moje in vaše, formalizacija delitve dela pa je želja večine poklicnih skupin, saj pričakujejo, da bo delo v večdisciplinarni skupini potekalo ob jasnih pravilih bolj učinkovito in z manj zapleti.

Začetki dokumentov o razmejevanju zdravstvene nege v Sloveniji segajo v leto 1991, ko je takratno Ministrstvo za zdravstvo, družino in socialno varstvo Republike Slovenije naročilo Razširjenemu strokovnemu kolegiju za zdravstveno nego kot strokovnemu organu Inštituta za varovanje zdravja, da prikaže delo strokovnega področja zdravstvene nege. Naročnika so zanimale predvsem razlike med zdravstveno nego in neprofesionalno nego ter navedbo sredstev, ki so potrebna za delo z bolniki. Poudarek je bil glede na zrcalo takratnih dogodkov predvsem na zdravstveni negi, ki se je odvijala na domovih varovancev in v socialnih zavodih, ter za področje zdravstvene nege v posebnih socialnovarstvenih zavodih.

Glede na predstavljene probleme je treba pri oblikovanju kompetenc profilov, ki izvajajo poklicne aktivnosti v zdravstvu, upoštevati več dejavnikov. Kliničnih pristojnosti izvajalcev namreč ne moremo obravnavati ločeno od kliničnih okoliščin, v katerih so poklicne aktivnosti izvedene. Klinična kompetenca je zato opredeljena kot funkcionalna ustreznost in zmožnost za vključevanje znanja in spretnosti s stališča vrednot v določeno klinično prakso. Glavni razlog za pripravo drugega dokumenta razmejitev zdravstvene nege v Sloveniji je bila potreba po pregledu nalog, ki jih opravljajo tehniki zdravstvene nege in višje medicinske sestre, ter zaradi razmejitev dela med višjo medicinsko sestro in zdravnikom. Dokument je nastajal dve leti in bil sprejet v soglasju s predsedstvom Zbornice zdravstvene nege Slovenije na seji Razširjenega strokovnega kolegija zdravstvene nege 14. 3. 1996. Na 63. seji zdravstvenega sveta Ministrstva za zdravje RS dne 6. 11. 1997 so člani dokument sprejeli in podprli njegovo postopno uveljavljanje v okviru finančnih zmožnosti. Dokument je bil objavljen v glasilu Utrip decembra 1997. Dokument je predstavljal strokovni standard temeljnih določil o pristojnostih, nalogah, načinu in delitvi dela v zdravstveni negi. Ko je bil potrjen in izdan, je predstavljal obvezujoč dokument za oblikovanje izobraževalnih programov, definiranje delovnih mest v zdravstvenih institucijah, pri izvajanju strokovnega nadzora, pripravnitva in strokovnega izpita in pri izdelavi nomenklature poklicev v zdravstveni negi.

Zaradi hitrih sprememb v sistemu zdravstvenega varstva, vplivov družbenega okolja in sprejemanja pravnega reda Evropske unije je Zbornica – Zveza na svojem 3. posvetu leta 2002 sprejela stališče, da bo izvedeno revidiranje dokumenta Razmejitev zdravstvene nege. V ta namen so strokovne sekcije pripravile posnetek stanja negovalnih intervencij, ki jih izvajajo višje in diplomirane medicinske sestre, babice in zdravstveni tehniki v kliničnem okolju. Pri nastajanju dokumenta se je Zbornica – Zveza povezala z Zdravniško zbornico Slovenije in Slovenskim zdravniškim društvom zaradi usklajevanja pri razmejevanju nalog med diplomirano medicinsko sestro in zdravnikom. Dokument Poklicne aktivnosti in kompetence v zdravstveni in babiški negi temelji na poklicnih standardih, na aktivnostih in kompetencah, opredeljenih v Seznamu poklicev v zdravstveni dejavnosti, na modificiranem modelu osnovnih življenjskih aktivnosti po Virginiji Henderson in na seznamu aktivnosti, izvajanih v klinični praksi zdravstvene in

babiške nege, ki so jih pripravile strokovne sekcije za svoja ožja strokovna področja. Dokument je nastajal dobra štiri leta. Ko so se zaključila usklajevanja med strokovnimi področji, v katerem je sodelovalo 30 strokovnih sekcij pod vodenjem koordinatorice strokovnih sekcij dr. Danice Železnik, je bil po sklepu upravnega odbora Zbornice – Zveze predlog dokumenta aprila 2008 objavljen na spletni strani Zbornice – Zveze in 30 dni v javni razpravi. Predlog dokumenta je bil marca predstavljen tudi skupščini Zbornice – Zveze. Upravni odbor Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije je na svoji 9. seji dne 14. 10. 2008 sprejel z javno razpravo dopolnjeni dokument, tiskana verzija je izšla decembra istega leta.

Ob zatečenem stanju, ko je veliko medicinskih sester s srednjo strokovno izobrazbo še vedno zaposlenih na delovnih mestih, kjer so primorane izvajati tudi dela diplomirane medicinske sestre, je na predlog RSKZN upravni odbor Zbornice – Zveze sprejel stališča za nadaljnje delo oblikovanja dokumentov poklicnih aktivnosti. Prednostna so bila področja zdravstvene nege, kjer je bil omenjeni problem še posebej pereč. Prepoznana so bila področja dialize in transplantacije, anesteziologije in transfuziologije, intenzivne terapije, urgentne medicine z reševalnimi prevozi, operacijska dejavnost in onkologija. Upravni odbor Zbornice – Zveze je 2010 imenoval stalno delovno skupino, ki izvaja delo koordinatorja priprave dokumenta. Vodila jo je doc. dr. Danica Železnik, člana sta še Irena Buček Hajdarevič, takrat članica UO in predstavnica regijskih strokovnih društev ter Jože Prestor, takrat koordinator strokovnih sekcij. Za vsako področje je koordinator pozval strokovno sekcijo, da je imenovala do pet dodatnih članov ožje strokovne skupine, ki imajo avtoriteto in pooblastilo s strokovnega področja, da so lahko kompetentno in operativno pripravili dokument. Vsi dokumenti se v fazi predloga predstavijo kolegiju vodilnih medicinskih sester s strokovnega področja in so dani v javno razpravo na spletni strani Zbornice – Zveze. Dokument mora sprejeti UO Zbornice – Zveze in Razširjeni strokovni kolegij zdravstvene nege. Tako so v letih od 2010 do 2015 nastali dokumenti o poklicnih aktivnostih in kompetencah v družinski medicini, patronažnem zdravstvenem varstvu, na področju nefrologije, dialize in transplantacije, v socialnovarstvenih zavodih in poseben dokument o kompetencah zdravstvene nege in oskrbe v slovenski vojski.

UO Zbornice – Zveze je na redni seji 13. 7. 2016 imenoval novo delovno skupino za revizijo dokumenta Poklicne aktivnosti in kompetence v zdravstveni negi. Vodji delovne skupine sta bila izr. prof. dr. Danica Železnik in Jože Prestor. Osnovno vodilo za delo članov delovne skupine je oblikovanje novega nabora poklicnih aktivnosti in kompetenc, ki mora izhajati iz formalnih oblik izobraževanja in usposabljanja. Dodatna spodbuda in obveza za nastanek dokumenta so postala pogajanja o oblikovanju člana v nastajajoči noveli Zakona o zdravstveni dejavnosti, ki bi na najbolj optimalen način prispeval k ureditvi statusa in s tem primerne plačila srednjih medicinskih sester, ki opravljajo delo diplomiranih

medicinskih sester. Sindikati pričakujejo, da bo novo oblikovani dokument ponudil dovolj jasno zasnovo za delodajalce in sindikate, ki bodo uresničevali novelo zakona. Člani delovne skupine so se dogovorili, da bodo sledili vsem pričakovanjem glede nastanka dokumenta, vendar morajo opisane kompetence in poklicne aktivnosti temeljiti na direktivi EU o prostem pretoku delovne sile in v nobenem primeru ne smejo ogroziti varnosti v klinični praksi.

Delovna skupina, ki je štela skoraj dvajset članov, je združila strokovnjake z vseh ravni zdravstvene dejavnosti, primarne, sekundarne in terciarne ter iz socialnovarstvenih zavodov in s področja izobraževanja in usposabljanja na srednješolski poklicni in strokovni ravni ter na visokošolskem, dodiplomskem in podiplomskem izobraževanju s področja zdravstvene nege. Skupina je na začetku in med nastajanjem dokumenta sprejela ključna izhodišča, ki jih je upoštevala pri oblikovanju dokumenta:

- novi dokument bo oblikovan podobno kot dokument iz leta 2008, vendar bodo nekateri elementi umaknjeni;
- zvezdica* ali drugi znak ne more več pomeniti pooblastila za izvedbo poklicne aktivnosti;
- poklicne aktivnosti je treba združiti in zmanjšati število aktivnosti – drobljenje poklicnih aktivnosti na posamezni postopek ali del posega zmanjša preglednost;
- poklicne aktivnosti bodo oblikovane na način, da bo posamezna aktivnost bolj natančno prikazana in bo imela dodane uteži za pristojnost izvedbe – načrtovanje, priprava, izvedba, vrednotenje;
- opisani način bo omogočil boljši prikaz razlike v odgovornosti za isto poklicno aktivnost, kompetenco;
- zaradi široke uporabe dokumenta, iz katerega izhajajo trenutni opisi delovnih mest, sistemizacija in podobno, se obdrži enaka ali zelo podobna struktura dokumenta;
- dokument bo oblikovan ločeno za vsako od poklicnih skupin v dejavnosti zdravstvene nege, ločeno za diplomirane medicinske sestre, tehnike zdravstvene nege in bolničarje - negovalce, dodani so tudi opisi za kompetence podiplomsko izobraženih izvajalcev zdravstvene nege;
- pri obliki vsebine dokumenta avtorji sledijo naboru kompetenc, izhajajoč iz direktive EU 2013/55/EU, ki v členu 31. določa minimalne izobraževalne zahteve za medicinske sestre za splošno zdravstveno nego (diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik) in vključuje niz osmih kompetenc. Splošne pristojnosti in poklicne aktivnosti vseh izvajalcev zdravstvene nege so povzete po dokumentu Evropskega združenja medicinskih sester (EFN) za implementacijo direktive, v katerem so navedene formalne kvalifikacije za medicinske sestre za splošno zdravstveno nego najmanj v obsegu naslednjih kompetenc: kultura, etika in vrednote, promocija zdravja in preventiva, usmerjanje in poučevanje, sprejemanje odločitev, komunikacija in timsko delo, raziskovanje, razvoj in vodenje ter zdravstvena nega.

- Zdravstvena nega je natančneje opredeljena skozi prizmo odgovornosti in poklicnih aktivnosti. V poglavjih o zdravstveni negi smo ločili zdravstveno nego pri zagotavljanju temeljnih življenjskih aktivnosti in pri drugih aktivnostih zdravstvene nege.

Po dveletnem delu in usklajevanju zasnove ter vsebine dokumenta je Upravni odbor Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije na 21. redni seji, ki je potekala 6. 2. 2018, s sklepom št. 327/21 UO sprejel dokument Kompetence in poklicne aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege. Dokument je bil posredovan Razširjenemu strokovnemu kolegiju za zdravstveno in babiško nego, ki je dokument Kompetence in poklicne aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege sprejel na svoji 1. izredni seji 2018 in 7. korespondenčni seji na podlagi sklepov 01a/01IZS-2018 in 01a/07KS-2018. Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno in babiško nego je dokument posredoval Ministrstvu za zdravje. Dokument Kompetence in poklicne aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege je bil usklajen s predstavniki Ministrstva za zdravje na sestanku 7. 5. 2018 in dopolnjen s specialnimi kompetencami in poklicnimi aktivnostmi nosilcev zdravstvene nege v psihiatriji ter poslan v pregled in presojo Zdravstvenemu svetu RS, ki je najvišji strokovni organ za zdravstvo v državi. Zdravstveni svet je dokument Kompetence in poklicne aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege, ki sta ga pripravila Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije in Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno in babiško nego, obravnaval na seji dne 6. 6. 2018 (3/2018) Na korespondenčni seji, ki je trajala med 8. 6. 2018 in 13. 6. 2018, je zdravstveni svet sprejel sklep, da Ministrstvu za zdravje RS priporoča, da poda soglasje k dokumentu Kompetence in poklicne aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege.

Avtonomija kliničnega odločanja v zdravstveni negi pomeni sposobnost pravočasno realizirati oskrbo pacienta v skladu s svojim znanjem in veščinami, razumevajoč celostno oskrbo bolnika in pomen lastnega prispevka, prepoznati bolnikove potrebe in stanje, učinkovito komuniciranje upoštevanje bolnikove skrbi in prioritete oskrbe ter prepoznati, sodelovati in koordinirati različne vire multidisciplinarnega pristopa pri oskrbi bolnika. Oblikovani dokumenti o poklicnih aktivnostih, ki so jih pripravili eksperti s področja zdravstvene nege v Sloveniji, predstavljajo tudi v svetovnem merilu redkost, še posebej ko izhajajo iz njegove natančnosti in prilagojenosti obstoječemu formalnemu izobraževanju izvajalcev zdravstvene nege v Sloveniji. Temeljne poklicne kompetence za izvajalce zdravstvene nege so navedene v Seznamu poklicev v zdravstveni dejavnosti, ki opredeljuje poklic, kvalifikacijo, delovno področje in poklicno dejavnost oziroma kompetence. Na podoben način tudi dokumenti poklicnih aktivnosti in kompetenc izhajajo iz programov srednješolskega, dodiplomskega in podiplomskega izobraževanja.

Kaj zdaj? Kdo je naslednji na potezi?

Sprejem prenovljenih aktivnosti in kompetenc v zdravstveni negi bi prineslo dokončno ureditev položaja in statusa srednjih medicinskih sester, ki v Sloveniji ni bil urejen vse od vstopa Slovenije v EU leta 2004. Upoštevanje poenotenih strokovnih pravil, doktrin in smernic za izvajalce zdravstvene nege, ki imajo poklicno kvalifikacijo diplomirane medicinske sestre in za vse izvajalce, ki se jim bo na podlagi ZZDej-K priznala poklicna usposobljenost za delo diplomirane medicinske sestre, bo vodilo k še višji kakovosti in varnosti zdravstvene obravnave.

Omogočeno bo poenoteno delo v vseh zdravstvenih zavodih ob dejstvu, da bo na podlagi podeljene licence za samostojno opravljanje dela v zdravstveni negi zagotovljeno stalno strokovno izpopolnjevanje tudi izvajalcem zdravstvene nege s srednjo strokovno izobrazbo.

Sprejem prenovljenih poklicnih aktivnosti in kompetenc ter priznanje poklicne usposobljenosti za poklic diplomirane medicinske sestre bo omogočil srednjim medicinskim sestram, da lahko pravno veljavno še naprej izvajajo aktivnosti in kompetence, ki jih na podlagi sektorskih direktiv o priznavanju poklicnih kvalifikacij ne bi smele opravljati.

Pomembno nalogo mora odigrati management zdravstvene nege v vseh okoljih in na vseh ravneh zdravstvenega in socialnega varstva v delu, da določa zaposlenim tiste konkretne naloge, za katere ima posameznik ustrezno poklicno kvalifikacijo ter pridobljena dodatna znanja, vedenja, usposobljenosti in veščine.

Vodstvo Zbornice – Zveze je ministrici za zdravje Milojki Kolar Celarc posredovalo obsežno sporočilo, v katerem je med drugim zapisalo:

»Ob tem na Zbornici – Zvezi še pripominjamo, da bi morebitni nesprejem prenovljenih poklicnih aktivnosti in kompetenc v zdravstveni negi, katerih sprejem do 17. 6. 2018 Ministrstvu za zdravje nalaga novela ZZDej-K, v kliničnih okoljih pri izvajalcih zdravstvene nege vodilo do razočaranj in novih negotovosti.

Ministrstvo za zdravje je že ob sprejemu ZZDej-K ocenilo, da sprejem zakona ne prinaša dodatnih finančnih posledic za proračun in druga javnofinančna sredstva.

Zdravstveni svet Republike Slovenije je kot najvišji strokovno usklajevalni organ na področju zdravstvenega varstva na korespondenčni seji med 8. 6. in 13. 6. 2018 podprl sprejem prenovljenih poklicnih aktivnosti in kompetenc v zdravstveni negi.

Na Zbornici – Zvezi Ministrstvo za zdravje zato pozivamo, da sledi določilom 38. člena ZZDej-K in sprejme prenovljene poklicne aktivnosti in kompetence v zdravstveni negi, ki so bile že sprejete v stroki zdravstvene nege, RSKZBN in katerih sprejem je podprl Zdravstveni svet in ki bodo dokončno uredile številna odprta in nerešena vprašanja v zdravstveni negi v prid izvajalcev zdravstvene nege in pacientov«.

Viri:

Directive 2005/36/EC on the recognition of professional qualifications, 2005. Official Journal of the European Union, L255, pp. 22–142. Available at: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:255:0022:0142:EN:PDF> [23. 12. 2017].

Directive 2013/55/EU of the European Parliament and of the Council, 2013. Official Journal of the European Union, L354/132. Available at: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TEXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0055&from=EN> [23. 12. 2017].

EFN Workforce Committee, 2014. EFN matrix on the 4 categories of the nursing care continuum. EFN Workforce Committee.

EFN smernice za implementacijo člena 31 o medsebojnem priznavanju poklicnih kvalifikacij glede na Direktivo 2005/36/EC, dopolnjeno z Direktivo 2013/ 55/ EU, 2015. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije. Available at: https://www.zbornica-zveza.si/sites/default/files/doc_attachments/efn_smernice_za_objavo_na_spletni_strani_17_7_2015.pdf [23. 12. 2017].

Kadivec, S., Skela-Savič, B., Kramar, Ž., Zavrli Džananović, D. & Bregar, B., 2013. Strategija razvoja zdravstvene nege in oskrbe v sistemu zdravstvenega varstva v republiki Sloveniji za obdobje od 2011 do 2020: povzetek. Obzornik zdravstvene nege, 47(1), pp. 97–112.

Nursing and midwifery human resources for health: global standards for the initial education of professional nurses and midwives, 2009. Geneva: World Health Organization.

Prestor, J., 2013. Prenova poklicnih aktivnosti in kompetenc v zdravstveni negi iz vidika stopenj izobraževanja. In: Skela-Savič, B. & Hvalič Touzery, S. eds. Zahtevnejše oblike dela v zdravstveni negi: mednarodni pristopi in stanje v Sloveniji? 6. posvet z mednarodno udeležbo Moja kariera – quo vadis, Ljubljana, 27. 3. 2013. Jesenice: Visoka šola za zdravstveno nego, pp. 102–112.

Prestor, J. Pregled nastajanja dokumentov o razmejitvi dela izvajalcev dejavnosti zdravstvene in babiške nege. Available at: http://www.zbornica-zveza.si/sites/default/files/doc_attachments/kronologija_nastanka_dokumentov_kompetence_zn.pdf.

World Health Organization, 2016. Globalne strateške usmeritve dejavnosti zdravstvene in babiške nege 2016–2020. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije. Available at: <https://www.zbornica-zveza.si/sl/who-globalne-strateske-usmeritve-dejavnosti-zdravstvene-babiske-nege-2016-2020> [24. 8. 2017].

Zakon o zdravstveni dejavnosti. Uradni list republike Slovenije št. 23/2005.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstveni dejavnosti. Uradni list republike Slovenije št. 64/2017.

Zakon o spremembah in dopolnitvah določenih zakonov s področja zdravstvene dejavnosti (ZDŽPŽD), 2016. Uradni list Republike Slovenije št. 88.

Železnik, D., Fülej, B., Brložnik, M., Buček Hajdarević, I., Dolinšek, M., Istenič, B., et al., 2008. Poklicne aktivnosti in kompetence v zdravstveni in babiški negi. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije, Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

ZAHVALA OB PODELITVI ZLATEGA ZNAKA

Misli se počasi umirjajo, v deželi se na področju zdravstva dogajajo številni pretresi. Veliko je aktualnega dogajanja, povezanega prav z medicinskimi sestrami, ki so izgorele, ne zmorejo več, jih primanjkuje, odhajajo ... in številne druge teme.

V vsem tem vrvežu, ki ga hkrati zaznamuje dopustniško dogajanje, to še dodatno vpliva na trenutno stanje in po eni strani prinaša dodatne obremenitve, po drugi strani pa si medicinske sestre lahko ukradejo trenutek prostega časa za svoje najdražje in morda tudi zase ob božanju letos ne tako pogostih toplih sončnih žarkih. Vreme, ki zaznamuje letošnje poletje, je podobno dogajanju na drugih področjih. Zbudimo se v sončno jutro, ki ga čez nekaj časa zamenja sivina oblakov in dež z vetrom ...

In v vsem tem dogajanju sem tudi jaz, ki sem letos na strokovnem področju prejela priznanje Zbornice – Zveze »zlati znak«. Ne glede na količino in veličino zapisanih besed ob podelitvi in v obrazložitvi čutim neizmerno hvaležnost do predlagateljev iz svojega domačega okolja: pomočnici direktorja za področje zdravstvene nege in sodelavcem strokovnega kolegija zdravstvene nege v SB Murska Sobota ter DMSZTB Pomurje. To sem sicer že povedala, kljub temu bi rada, da strokovna javnost v slovenskem prostoru tudi na takšen način izve, da je hvaležnost v dejanjih in besedah. Predlagatelji z mano živijo in delajo, čutimo drug drugega in poznamo rutino vsakdanjega dela tako zelo, da nizanja biserov strokovnega dela ne štejemo, da bi bili nagrajeni, temveč jih prepoznamo in jim damo priznanje, ker čutimo vrednost vsebine. Mislim, da so moji sodelavci in predlagatelji prav zaradi majhnih korakov gradnje stroke preko mojega dela prepoznali dodano vrednost in to nagradili s predlogom za najvišje strokovno priznanje, ki sem ga tudi dobila.

Zaradi tega in prav zato, ker verjamem, da tudi komisiji za izbor med prispelimi predlogi ni bilo lahko izbrati letošnjih nagrajencev, kar je verjetno podobno vsako leto, se zahvaljujem tudi vsem na Zbornici – Zvezi, ki je naša stanovska organizacija in katere delo ter prizadevanja za boljši jutri vseh medicinskih sester neizmerno cenim. Spoštljiv odnos in ponižnost, ki jo čutim do takšnih strokovnjakov, ki vodijo ta organ, se izpostavljajo, borijo, delajo strokovno in so za nas »tu«, želim ohranjati tudi naprej.

Naj moje razmišljanje končam z velikim hvala še enkrat s svojimi besedami v verzih, ki jih pogosto oblikujem v svojih mislih, premalokrat pa tudi zapišem, morda vedno tega te misli niso vredne, zato pridejo in grejo:

»Biseri so različnih barv, vendar najlepši dajo nam sijaj, ko več rok jih brusijo, ko več oči jih vidi, ko več rok jih obrne in ko iz različnih kotov svetloba jih objame. Takšni biseri smo tudi medicinske sestre, brusimo se same, ena drugo, in brusijo nas naši bolniki, mali in veliki ob rojstvu, bolezni, zdravju in ob smrti. Vse to nas naredi velike, skupaj smo močnejše in večje in vsa ta priznanja, ki nas krasijo, imajo žlahtni sijaj prav zaradi timskega dela, priznanja, spoštovanja in ponosa ene drugi. Zato še enkrat hvala, ker sem danes jaz in vem, da jutri boš tudi ti, ker si zaslužimo vsi.

Marija Kohek

17

POVABILO K SODELOVANJU NA KONGRESU
ICN 2019

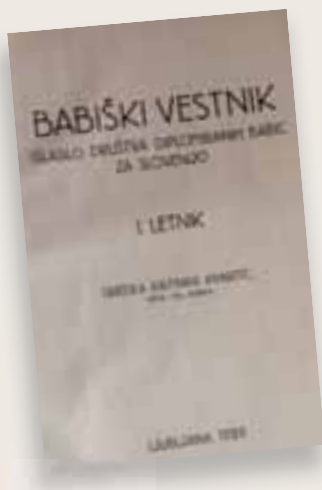
90

POVABILO K SODELOVANJU NA 12.
KONGRESU ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE
NEGE SLOVENIJE 2019

3

KOMPETENCE NA
PREPIHU

18

BABIŠKI VESTNIK

25 UTRIP

25

*Zaupanje in
zdravstveni negi*

75

FAKULTETA ZA ZDRAVSTVENE
VEDE UNIVERZE V MARIBORU
(FZV UM) PROSLAVLJA 25 LET
DELOVANJA

UVODNIK

- 3 Kompetence na prepihu

DELO ZBORNICE – ZVEZE

- 10 Delovno poletje
 15 Razpis za volitve Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v medicini dela, prometa in športa
 15 Razpis za nadomestne volitve Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v družinski medicini
 15 Razpis za volitve Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v pulmologiji
 16 Razpis za volitve Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nevrologiji
 16 Razpis za volitve Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti
 16 Razpis za podelitev priznanj Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v pediatriji
 17 Povabilo k sodelovanju na kongresu ICN 2019

IZ ZGODOVINE

- 18 Babiški vestnik

AKTUALNO

- 21 Odstranjevanje kirurške dima – vsakdo ima pravico do čistega zraka

ETIČNI KOTIČEK

- 25 Zaupanje v zdravstveni negi
 30 Cepljenje na prepihu

PREDSTAVLJAMO VAM

- 32 Aktivnosti ob svetovnem dnevu hipertenzije
 35 Podelitev priznanj najbolj zaslužnim na področju zobozdravstvene vzgoje in preventive
 36 Vprašaj babico

MEDNARODNA SREČANJA

- 37 Reševalci na tekmovanju v New Yorku
 39 Poročilo sestanka Pediatric Nursing Associations of Europe (PNAE)
 41 Spreminjanje zdravstvenega sistema s simulacijami v zdravstvu SESAM 2018

PRIDOBIVAMO NOVA ZNANJA

- 43 Specialna znanja s področja zdravstvene nege pacienta z motnjami v uriniranju
 45 Izobraževanje za specialna znanja iz paliativne oskrbe
 47 Otrok v oftalmologiji
 49 Moč za spremembe
 51 Prepoznavanje in obravnava pacienta s samomorilnim vedenjem
 53 27. strokovni seminar Sekcije MS in ZT v endoskopiji in gastroenterologiji
 55 Udeležili smo se 36. strokovnega srečanja Sekcije MS in ZT v kardiologiji in angiologiji

- 57 Zdravstvena vzgoja v vseh življenjskih obdobjih – 4. strokovno srečanje Sekcije MS v promociji zdravja in zdravstveni vzgoji
 59 Učenje komunikacijskih veščin z video posnetki in simuliranim pacientom

IZ DRUŠTEV

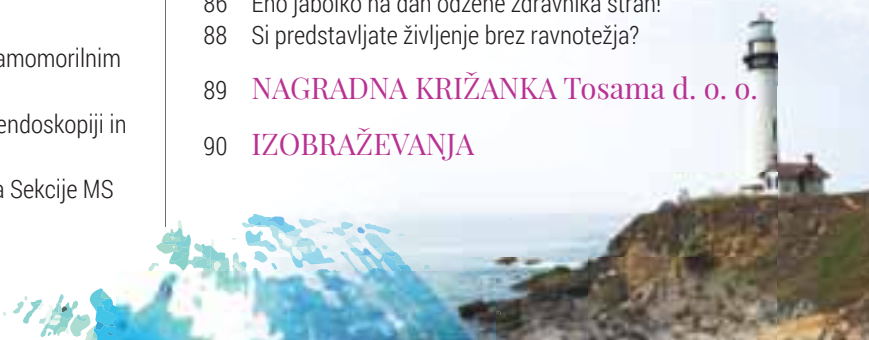
- 60 DMSBZT Pomurja: Utrinki delovanja društva od januarja do julija 2018
 61 DMSBZT Pomurja: Svečanost ob podelitvi srebrnih znakov in priznanj
 65 DMSBZT Gorenjske: Obisk Potočke zijalke
 66 DMSBZT Ljubljana: 112. pohod na Krniško glavico in izlet v dolino Dunje
 68 DMSBZT Ljubljana: Upokojene medicinske sestre raziskovale spodnjo Gorenjsko
 69 DMSBZT Ljubljana: Upokojene medicinske sestre obiskale knežje mesto Celje in Astronavtski center v Vitanju
 70 DMSBZT Ljubljana: Razpis za podelitev priznanj društva
 70 DMSBZT Ljubljana: Tečaj angleškega jezika za zdravstvene delavce
 71 DMSBZT Ljubljana: Vadba joge, pilatesa in razgibalnih vaj v sezoni 2018/2019
 72 DMSBZT Maribor vabi na Istrsko avanturo
 73 DMSBZT Maribor: Razpis za podelitev priznanj društva
 73 DMSBZT Maribor: Tečaj angleškega jezika za zaposlene v zdravstveni in babiški negi
 74 DMSBZT Maribor: Likovna srečanja v letu 2018/2019
 74 DMSBZT Maribor: Srečanja za osebno in duhovno rast
 74 DMSBZT Maribor: Za zdravje in dobro počutje

IZ DELA ZDRAVSTVENIH ŠOL

- 75 Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru (FZV UM) proslavlja 25 let delovanja
 77 Raziskovalno delo študentov FZV UM za podporo izobraževanju, humanosti in varnosti ter učinkovitosti obravnave pacientov v praksi
 79 Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin: Tuji in domači strokovnjaki na Bledu o najnovejših spoznanjih za napredek zdravstvene obravnave
 81 23. maj 2018: »Dan univerze« v Novem mestu
 83 Fakulteta za vede o zdravju Izola: Prispevek o 3. tekmovanju prve pomoči AMI 2018
 84 V spomin Katarini Vinčec

ŽIVIMO ZDRAVO

- 86 Eno jabolko na dan odžene zdravnika stran!
 88 Si predstavljate življenje brez ravnotežja?

89 NAGRADNA KRIŽANKA Tosama d. o. o.**90 IZOBRAŽEVANJA**

Delovno poletje

◆
Anita Prelec

Kljub obilici dela v teh vročih dneh nas je v popoldanskih in večernih urah družil največji športni dogodek na svetu ... no, vsaj večina med nami je nekaj časa namenila druženju pred televizorjem, pogovoru o enajstmetrovkah ter bolj in manj uspešnih ekipah. In ta tekmovalni duh nam je uspelo obdržati tudi v delovnih sredinah.

4. junij

Potekala je 24. seja Upravnega odbora Zbornice – Zveze. Nekaj najpomembnejših sklepov:

- Upravni odbor Zbornice – Zveze je pregledal in sprejel zapisnik 23. redne seje Upravnega odbora Zbornice – Zveze z dne 18. 4. 2018.
- Zbornica – Zveza sprejme častno pokroviteljstvo 8. znanstvene konference FZV Novo mesto z naslovom Celostna obravnava pacienta, ki bo 18. 11. 2018.
- Zbornica – Zveza pristopi k nabavi dodatne informacijske opreme zaradi zahtev nove Splošne uredbe o varstvu podatkov – GDPR, ki je začela veljati 25. maja letos. Dodaten strežnik na drugi lokaciji bo zagotavljal 24-urno podporo podatkov glavnega strežnika.
- Odobreni so bili potni nalogi za tujino.
- Člani upravnega odbora so podprli pobudo za posodobitev spletne strani Zbornice – Zveze, ki jo bo v poletnih dneh izvajal dosedanji skrbnik in vzdrževalec spletne strani Zbornice – Zveze.
- Zbornica – Zveza za človekoljubno medicinsko odpravo v Zambijo, ki se je bodo udeležili študenti medicine in babišva, donira 400 EUR.

5. junij

Seja Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni negi. Člani delovne skupine so se sestali z namenom posodobitve nekaterih protokolov obravnav nasilja v zdravstveni negi. Protokoli bodo v jesenskih mesecih že na voljo in bodo ob mednarodnih dnevih nasilja novembra tudi javno predstavljeni.

Na povabilo Sindikata zdravstva in socialnega skrbstva, katerega predsednik je Aleksander Jus, se je predsednica na Ptuj udeležila redne letne skupščine in strokovnega posveta vodij sindikalnih enot. Zbranim je predstavila aktualne dogodke na Zbornici – Zvezi ter se predvsem osredotočila na skupne ak-

tivnosti, ki bodo potekale ob podanem soglasju k dokumentu Kompetence in poklicne aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege.

6. junij

V prostorih Zbornice – Zveze smo se sestali s predstavniki Lekarniške zbornice. Predstavili smo jim ugotovitve strokovnih nadzorov v okviru javnih pooblastil, vezane na rokovanje z zdravili, predvsem kompetence članov tima. V omenjeni proces dela v kliničnih okoljih se vse pogosteje vključujejo tudi klinični farmacevti in farmacevtski tehniki, kar izvajalci zdravstvene nege podpiramo in si tega sodelovanja želimo še več. Je pa tudi na tem področju pomanjkanje kadra veliko. Dogovorili smo se, da si izmenjamo različne dokumente s področja priprave in aplikacije zdravil in s tem še podrobneje določimo delokroge posameznih poklicev k zagotavljanju varne in kakovostne zdravstvene obravnave. Sodelavci iz Lekarniške zbornice so predstavili tudi težave, vezane na regulacijo njihovega poklica.

Predsednica Zbornice – Zveze Monika Ažman, predsedujoči RSKZBN mag. Branko Bregar in vodja skupine za bolnišnično dejavnost pri RSKBZN doc. dr. Saša Kadivec so se udeležili seje Zdravstvenega sveta (ZS), katere točka dnevnega reda je bila, na pobudo ministrice za zdravje, tudi obravnava dokumenta Kompetence in poklicne aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege. Glede na zakonodajo (ZZDej-K 38. člen) določene časovne okvire sprejetja dokumenta/podanega soglasja k dokumentu s strani MZ je predsedujoči zdravstvenemu svetu prof. dr. Franc Strle zaradi nesklepčnosti seje ZS z dne 6. 6. 2018 razpisal korespondenčno sejo ZS s to točko dnevnega reda. 14. 6. 2018 nas je prof. dr. Strle po pošti seznanil s sklepom ZS, ki se glasi: **ZS Ministrstvu za zdravje priporoča, da poda soglasje k dokumentu `Kompetence in poklicne aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege`.** Žal do danes ministrica za zdravje omenjenega soglasja k dokumentu še ni podala!

7. junij

Predsednica se je v imenu Zbornice – Zveze, častnega pokrovitelja dogodka, udeležila diseminacijske konference na VZŠ Celje, katere vsebina se je dotikala multikulturnih kompetenc medicinskih sester v enotah intenzivne terapije. Kon-

ferenca je bila izredno zanimiva in je predstavila nov vidik v zdravstveni negi – tako multikulturnost pacientov kot izvajalcev zdravstvene nege v slovenskem prostoru.

Izvršna direktorica Zbornice – Zveze Anita Prelec se je udeležila znanstvene konference FZAB na Bledu pod naslovom Medpoklicno povezovanje na različnih ravneh zdravstvenega varstva: trendi, potrebe in izzivi, pod častnim pokroviteljstvom Zbornice – Zveze.

Predsednica Monika Ažman se je udeležila svečanosti, ki je potekala na FZV v Mariboru ob njeni 25-letnici obstoja in kot uradna govornica nagovorila udeležence svečanosti.

Dr. Cecilia Rokusek,
NOVA Southeastern University

8. junij

V prostorih Zbornice – Zveze je imela sestanek Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v anesteziologiji, intenzivni terapiji in transfuziologiji.

11. junij

V prostorih Zbornice – Zveze se je sestel izvršilni odbor Sekcije medicinskih sester v managementu.

Vsebinska sestanka se je nanašala na pripravo strokovnega srečanja v jesenskem terminu.

13. junij

V prostorih Zbornice – Zveze se je sestel izvršilni odbor Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v rehabilitaciji in zdraviliški dejavnosti. Na sestanku so potekali tudi razgovori o specialnih znanjih s področja zdravstvene nege pacienta z motnjami v uriniranju.

14. junij

Na redni seji Odbora strokovnih sekcij so se sestale predsednice in predsedniki ter obravnavali tekoče dogodke. Nataša Piletič je podala kratko poročilo sej Upravnega odbora, predsednica Zbornice – Zveze Monika Ažman pa je na kratko poročala o aktualnih dogajanjih na Zbornici – Zvezi. Kot najpomembnejše je povzela, da je bila z Ministrstvom za zdravje **podpisana pogodba o podelitvi javnih pooblastil za obdobje**

7 let. Poudarila je, da daje to strokovni organizaciji nekoliko stabilnejše pogoje za delovanje na področju regulacije stroke in zagotavlja tekoče reševanje teh zadev. Povedala je še, da je bila udeležba na simpoziju Zbornice – Zveze zadovoljiva, prav tako pa so člani OSS, ki so bili prisotni, pohvalili teme simpozija in izbiro predavateljev. Dejan Doberšek je povedal, da se pripravljata dve novi specializaciji, in sicer s področja enterostomalne terapije in duševnega zdravlja. Prisotni so bili obveščeni, da bo septembra v Velenju srečanje funkcionarjev in da je udeležba zelo zaželena. Dejan Doberšek je še enkrat pozval vse prisotne, da redno spremljajo obvestila za pregled Nacionalnih protokolov v dropboxu. Prisotni so bili zaproseni še za oddajo obrazca o izobraževanjih, ki so bila izvedena v prvem polletju, da bomo lahko preverili realizacijo sklepa, vezano na strategijo izobraževanja v letu 2018 na temo cepljenja.

Zbornica – Zveza je pod okriljem Strokovne sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v socialnih zavodih organizirala posvet vodij zdravstvene nege v socialnih, posebnih varstvenih zavodih in varstveno-delovnih centrih z namenom seznanitve vseh z aktualnimi dogodki na področju izdaje dokumenta Kompetence in poklicne aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege, ponovne vzpostavitve posebne delovne skupine za to področje pri RSKZBN in seznanitvijo z nekaterimi izsledki s področja strokovnih nadzorov s svetovanjem v omenjenih zavodih, ki jih je izvedla Zbornica – Zveza v okviru javnih pooblastil. Udeležba je bila dobra, pobude, ki so bile podane, pa dobro sprejete.

15. junij

Monika Ažman se je udeležila podelitev diplom dodiplomskega in podiplomskega študija na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin na Jesenicah.

18. in 20. junij

Predsednica Zbornice – Zveze se je kot vabljenka udeležila sestankov RSKZBN – skupine za primarno raven in skupine za bolnišnično raven ter na obeh poročala o poteku predstavitve dokumenta Kompetence in poklicne aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege na seji zdravstvenega sveta.

19. junij

Potekala je 39. redna seja Odbora regijskih strokovnih društev – ORSD. Prisotne predsednice društev so poročale o aktivnostih v regijah. Andrej Vojnovič je pripravil predavanje

o uredbi o varovanju osebnih podatkov, kaj to pomeni za društvene aktivnosti in h kakšnim spremembam je pristopila Zbornica – Zveza, da bo zagotovila minimalnim zahtevam uredbe (nadgradnja informacijskega sistema, sledljivost, anonimizacija podatkov, nakup dodatnega strežnika).

Še zadnjič pred poletnimi počitnicami so se sestali člani Komisije za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje.

V prostorih Zbornice – Zveze se je sestel izvršilni odbor Sekcije medicinskih sester v enterostomalni terapiji.

21. junij

V prostorih Zbornice – Zveze je imela sestanek Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nefrologiji, dializi in transplantaciji.

28. junij

V prostorih Zbornice – Zveze se je prvič sestel izvršilni odbor Sekcije študentov zdravstvene nege in babištva. Na seji so bili poleg petih članov IO prisotni še predsednica Zbornice – Zveze Monika Ažman, izvršna direktorica Anita Prelec in koordinator odbora strokovnih sekcij Dejan Doberšek. Prisotnim je predsednica Zbornice – Zveze povedala nekaj osnovnih informacij o delovanju Zbornice – Zveze in pričakovanja, ki jih ima vodstvo od strokovne sekcije. Dejan Doberšek jim je predstavil delovanje strokovnih sekcij znotraj Zbornice – Zveze. V nadaljevanju so se člani sekcije dogovarjali o predstavitev sekcije na visokih šolah in fakultetah v jesenskem času, pripravi brošur in projekciji v PowerPointu. Pogovor je potekal tudi o pripravi izobraževanja v letu 2019.

2. in 3. julij

Zbornica – Zveza je na dvodnevem sestanku gostila predstavnike Zbornice medicinskih sester in bobic Kosova in predstavnika Ministrstva za zdravje Republike Kosovo, odgovornega za regulacijo. Predstavili smo jim izobraževanje v zdravstveni negi za vse profile, mednarodno sodelovanje z združenji medicinskih sester v evropskem in svetovnem merilu (ICN, EFN), jih seznanili z vlogo in nalogami javnega pooblastila. V sodelovanju z Univerzitetno kliniko za pljučne bolezni in alergologijo Golnik smo jim predstavili tudi klinično okolje in sodobne pripomočke za zdravstveno nego. Strokovno vodstvo Zdravstvene fakultete v Ljubljani je delegaciji predstavilo izobraževalne pristope v sodobno opremljenih strokovnih kabinetih. Državni svetnik mag. Peter Požun je delegacijo sprejel v Državnem svetu Republike Slovenije.

4. julij

V prostorih Zbornice – Zveze se je sestel izvršilni odbor Sekcije medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju.

Predsednica Zbornice – Zveze je, skladno z lanskoletnim dogovorom, ob zaključku pouka na srednjih zdravstvenih šolah pripravila srečanje ravnateljev srednjih zdravstvenih šol. Predsednica je navzoče ravnatelje seznanila, da je ponovno aktivirana SS študentov ZNB. Z vodstvom SS smo se dogovorili, da bodo aktivnosti potekale tudi na srednjih zdravstvenih šolah. Pomanjkanje izvajalcev zdravstvene nege je v medijih zelo poudarjeno. Delovne obremenitve izvajalcev so velike, prav tako njihova obolevnost. Rezultati nacionalne raziskave so bili v medijih prvič izpostavljeni ob 12. maju. Zaznana je tudi velika fluktuacija zdravstvenega kadra, ki zapušča poklic in se zaposluje v gospodarstvu. Več kot 700 izvajalcev s srednjo zdravstveno izobrazbo je prijavljenih na zavodu za zaposlovanje, med njimi je veliko trajno nezaposljivih. Navzoči ravnatelji ob tem potrdijo, da imajo vpisna mesta na njihovih šolah še odprta, v naslednjih 2 do 3 letih pričakujejo večji vpis, ker so večje generacije. Vsako leto je vpisanih nekaj dijakov s posebnimi potrebami. Strinjamo se, da bo treba Zavod RS za šolstvo opozoriti na sklepe za dijake s posebnimi potrebami. Delo v zdravstveni negi zahteva veliko obremenitev in bi bilo to treba upoštevati tudi ob izdaji takšnih sklepov. Monika Ažman je poudarila tudi pomen tesnega sodelovanja med izobraževalnimi institucijami in kliničnim okoljem ter ravnatelje zaposila za dobro sodelovanje z mentorji in vodstvi ZN v kliničnih okoljih. Kodeks etike in Podoba izvajalcev ZNB sta dokumenta, ki sta pomembna tudi za dijake srednjih zdravstvenih šol. Zadnji dokument bomo začeli dopolnjevati. K prenovi bodo povabljene tudi učiteljice strokovno teoretičnih predmetov in praktičnega pouka srednjih zdravstvenih šol. Bolničar - negovalec je zdravstveni delavec in sodi v skupino reguliranih poklicev. Ravnatelji so opozorili na problem zasebnih zavodov, ki s kratkimi tečajji izobražujejo ta profil. Predsednica Zbornice – Zveze pove, da se bo na to temo povezala s Centrom za poklicno izobraževanje.

5. julij

Sestale so se članice Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni negi, ki so obravnavale vlogo članice, ki želi izvesti

Obisk delegacije iz Kosova in vodstva Zbornice – Zveze na ZF UL

raziskavo na temo nasilja v zdravstveni negi in je delovno skupino zaposila za strokovne usmeritve.

6. julij

Pred odhodom na počitnice so se sestali tudi člani Delovne skupine za pripravo smernic za duhovno oskrbo pacientov.

9. julij

Člani Komisije za licenčno vrednotenje strokovnih izobraževanj in izpopolnjevanj so obravnavali vloge organizatorjev izobraževanj in tudi dve pritožbi. V prvi polovici leta je komisija že pregledala in ovrednotila več 1500 vlog. Člani komisije pripravljajo še dodatna podrobna navodila, vezana predvsem na oddajo individualnih vlog za ocenitev izobraževanj, za katere ugotavljajo, da jih izvajalci zdravstvene in babiške nege oddajo v oceno, čeprav so bila ovrednotena pri organizatorjih izobraževanj in izdana celo potrdila z zabeleženo vrednostjo licenčnih točk.

10. julij

Sestali smo se s predsednico Društva fizioterapevtov Slovenije Gabrijelo Starc, se v razgovoru opredelili do aktualnih problemov v zdravstvu in si izmenjali izkušnje o regulaciji zdravstvenih poklicev. Strinjali smo se, da sta interdisciplinarno timsko delo in obravnava pacientov ključni temi za nadaljnje sodelovanje obeh strokovnih organizacij.

11. julij

Potekala je 25. redna seja upravnega odbora. Nekaj najpomembnejših sklepov:

- Upravni odbor Zbornice – Zveze je pregledal in sprejel zapisnik 24. redne seje Upravnega odbora Zbornice – Zveze z dne 4. 6. 2018 in zapisnik 10. korespondenčne seje z dne 18. 6. 2018.
- Upravni odbor Zbornice – Zveze je sprejel program strokovnih nadzorov s svetovanjem za obdobje od 12. 8. do 31. 12. 2018. Strokovni nadzori se izvedejo pri naslednjih izvajalcih zdravstvene dejavnosti:
 1. Dom upokojencev Preddvor,
 2. ZD Šmarje pri Jelšah,
 3. Splošna bolnišnica Novo mesto,
 4. Splošna bolnišnica Jesenice,
 5. Zdravstveni dom Celje,
 6. UKC Ljubljana, Oddelek za anestezijo in intenzivno terapijo,
 7. Bolnišnica Topolšica.
- Člani Upravnega odbora so sprejeli tudi sklep, vezan na določilo 36/4. člena Pravilnika o registru in licencah izvajalcev v dejavnosti zdravstvene ali babiške nege (Uradni list RS, št. 3/16 in 62/16), ki določa, da preizkus strokovne usposobljenosti obsega ustno oziroma pisno preverjanje teoretičnega znanja izvajalca, lahko pa se strokovna usposobljenost preverja tudi s praktičnim delom. Upravni odbor Zbornice – Zveze določilo razlaga tako, da mora izvajalec, ki ne izpolnjuje pogojev za podaljšanje licence, opraviti preizkus znanja iz vseh obveznih vsebin in preizkus znanja s praktičnim delom. Sklep stopi v veljavo takoj.
- Upravni odbor je potrdil dodatnih pet nacionalnih protokolov, ki bodo objavljeni na spletni strani Zbornice – Zveze.
- Upravni odbor Zbornice – Zveze v delovno skupino pri Ministrstvu za zdravje (področje izobraževanja za duševno zdravje – Nacionalna resolucija o duševnem zdravju 2018 2028) imenuje Darka Lončnerja in za namestnika mag. Branka Bregarja.
- Potrjeni so bili potni nalogi za tujino.
- Upravni odbor Zbornice – Zveze je sprejel novelo Pravilnika o delovnih razmerjih in število obveznih dni dopusta uskladił z Zakonom o delovnih razmerjih.

- UO Zbornice – Zveze je potrdil, da se knjiga Negovalne diagnoze 2018–2020 prevede v slovenski jezik. Po prevodu se Zbornica – Zveza dogovori z založnikom originalne verzije knjige o pogojih pridobitve licence tudi za izdajo elektronske verzije knjige.
- Upravni odbor Zbornice – Zveze je za obdobje 4 let imenoval za glavno in odgovorno urednico Obzornika zdravstvene nege doc. dr. Matejo Lorber.

Če smo začeli s športom tega poletja, naj tako tudi zaključimo ... želimo si, da ne bi ostali osmoljenci trdega, večletnega dela na področju iskanja sistemskih rešitev za vse izvajalce s srednjo strokovno šolo, ki še vedno delajo na zahtevnih delovnih mestih in jim stroka priznava njihovo strokovno delo s priznanjem poklicne kvalifikacije za dipl. m. s., kot to predvideva tudi 38. člen ZZDej-K. Vsi skupaj, četudi nismo profesionalni športniki, smo se v tednih svetovnega prvenstva pustili poučiti, da ne štejejo prečke, prepovedani položaji in spretno preigravanje žoge po igrišču, temveč močan timski duh, ki ga obeležijo zadetki v mrežo – gol! Zdaj vemo, da je bilo dogovarjanj in pregovarjanj dovolj. Zakonska materija je podana, čakamo le še na potrditev rezultata »gol« ministric za zdravje, ki bo k dokumentu Poklicne aktivnosti in kompetence izvajalcev v zdravstveni negi dala soglasje in s tem zaokrožila dolgo zgodbo! Naj se dogodi kar najhitreje, sicer bo žvižgov s piščalko veliko in glasni bodo.

*Predusem pa v teh težkih
dneh užijte še malce
dopustniškega vetra v laseh,
poležavanja na ležalnikih,
pesku, na plaži ali kar doma
– v krogu najdražjih.*

ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN
BABIŠKE NEGE SLOVENIJE - ZVEZA
STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV SLOVENIJE

**Sekcija medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v medicini dela,
prometa in športa**

**OBVESTILO O RAZPISU ZA VOLITVE
PREDSEDNIKA IN ČLANE IZVRŠNEGA
ODBORA SEKCIJE**

Strokovna Sekcija MS in ZT v medicini
dela, prometa in športa, ki deluje
v okviru Zbornice – Zveze, je na
svoji 1. redni seji IO 14. 6. 2018 na
podlagi Pravilnika o delu strokovnih
sekcij Zbornice – Zveze sprejela
sklep o izvedbi volitev predsednika/
predsednice in članov izvršnega odbora
za mandatno obdobje 2018–2022.

Voli se:

- **predsednika/predsednico sekcije
(1 mesto)**
- **člane izvršnega odbora (8 mest).**

Kandidati pošljejo kandidature na
sedež volilno-kandidacijske komisije do
vključno **12. 9. 2018** v zaprti ovojnici
s pripisom: »Volitve Sekcija MS in ZT v
medicini dela, prometa in športa« – Ne
odpiraj!« na naslov: Zbornica – Zveza,
Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana.

Volitve bodo izvedene septembra **2018**
na strokovnem srečanju.

Celotno besedilo razpisa je objavljeno
na spletni strani Zbornice – Zveze v
rubriki aktualni razpisi.

Dr. Nevenka Šestan,
predsednica sekcije

ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN
BABIŠKE NEGE SLOVENIJE - ZVEZA
STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV SLOVENIJE

**Sekcija medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v družinski
medicini**

**OBVESTILO O RAZPISU ZA
NADOMESTNE VOLITVE
PREDSEDNIKA OZ. PREDSEDNICE
IN ENEGA (1) ČLANA/ČLANICE
IZVRŠNEGA ODBORA SEKCIJE**

Na osnovi Pravilnika o delu strokovnih
sekcij Zbornice – Zveze Sekcija
medicinskih sester in zdravstvenih
tehnikov v družinski medicini pri
Zbornici – Zvezi razpisuje nadomestne
volitve za obdobje od decembra 2018
do decembra 2020 (do konca mandata
predsednice in članic IO sekcije) za:

- **predsednika/predsednico sekcije
(1 mesto) od decembra 2018 do
decembra 2020,**
- **člana/članico izvršnega odbora
(1 mesto) za območje Gorenjske od
oktobra 2018 do decembra 2020.**

Rok za oddajo kandidatur je do
vključno 1. 9. 2018. Vloge s potrebnimi
dokazili pošljite na naslov: Zbornica –
Zveza, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana
s pripisom: »Volitve Sekcije MS in ZT v
družinski medicini – NE ODPIRAJ.«

Volilno-kandidacijska komisija bo
pregledala vse pravočasno prispelle
prijave in pripravila kandidacijsko listo.
Nadomestne volitve bodo izvedene na
strokovnem srečanju sekcije, ki bo
26. 9. 2018 v Topolšici.

Celotno besedilo razpisa je objavljeno
na spletni strani Zbornice – Zveze v
rubriki aktualni razpisi.

Mag. Jožica Eder,
podpredsednica sekcije

ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN
BABIŠKE NEGE SLOVENIJE - ZVEZA
STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV SLOVENIJE

**Sekcija medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v pulmologiji**

**OBVESTILO O RAZPISU ZA VOLITVE
ČLANA IZVRŠNEGA ODBORA**

Na osnovi Pravilnika o delu strokovnih
sekcij Zbornice – Zveze objavlja Sekcija
medicinskih sester in zdravstvenih
tehnikov v pulmologiji razpis volitev za
člana izvršnega odbora za primorsko
regijo za mandatno obdobje **od
septembra 2018 (od izvolitve) do
maja 2021:**

- **za člana izvršnega odbora za
primorsko regijo (1 mesto).**

Vlogo s prilogami kandidati pošljejo na
sedež volilno-kandidacijske komisije na
Zbornici – Zvezi, Ob železnici 30a, 1000
Ljubljana, **do vključno 7. septembra
2018**, v zaprti ovojnici s pripisom
»**VOLITVE Sekcije medicinskih sester
in zdravstvenih tehnikov v pulmologiji
– NE ODPIRAJ**«.

Volilna komisija bo pregledala vse
pravočasno prispelle prijave in izdelala
kandidacijsko listo. Volitve Sekcije
medicinskih sester v pulmologiji bodo
28. septembra 2018 na strokovnem
izobraževanju.

Celotno besedilo razpisa je objavljeno
na spletni strani Zbornice – Zveze v
rubriki aktualni razpisi.

Maruša Ahačič,
predsednica sekcije

ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN
BABIŠKE NEGE SLOVENIJE - ZVEZA
STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV SLOVENIJE

**Sekcija medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v nevrologiji**

**OBVESTILO O RAZPISU ZA ČLANA
IZVRŠNEGA ODBORA SEKCIJE**

Strokovna Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov, ki deluje v okviru Zbornice - Zveze, je na svoji 4. korespondenčni seji IO 6. 7. 2018 sprejela sklep o izvedbi izrednih volitev za člana izvršnega odbora za Primorsko regijo (1 mesto). Mandatno obdobje bo trajalo **od septembra 2018 (od izvolitve), do 21. 1. 2021.**

Vlogo s prilogami kandidati pošljejo v zaprti kuverti na sedež volilno kandidacijske komisije na Zbornici – Zvezi, Ob železnici 30 A, 1000 Ljubljana, **do vključno 7. septembra 2018**, v zaprti kuverti, s pripisom »**VOLITVE Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nevrologiji – NE ODPIRAJ**«.

Volilna komisija bo pregledala vse pravočasno prispеле prijave in izdelala kandidacijsko listo. Volitve bodo izvedene na strokovnem srečanju Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nevrologiji, **28. septembra 2018** na Otočcu.

Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani Zbornice – Zveze v rubriki aktualni razpisi.

Maja Medvešček Smrekar,
predsednica sekcije

ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN
BABIŠKE NEGE SLOVENIJE - ZVEZA
STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV SLOVENIJE

**Sekcija medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v operativni
dejavnosti**

**OBVESTILO O RAZPISU ZA VOLITVE
ČLANOV IZVRŠNEGA ODBORA
SEKCIJE**

Na osnovi Pravilnika o delu strokovnih sekcij Zbornice – Zveze objavlja Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti razpis volitev za štiriletno mandatno obdobje (2018–2022):

- **za člane izvršnega odbora (2 mesti).**

Vlogo s prilogami kandidati pošljejo v zaprti ovojnici na sedež volilno-kandidacijske komisije na Zbornici – Zvezi, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana, **do vključno 5. novembra 2018**, v zaprti ovojnici s pripisom »**VOLITVE Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti – NE ODPIRAJ**«.

Volilna komisija bo pregledala vse pravočasno prispеле prijave in izdelala kandidacijsko listo. Volitve bodo izvedene na seminarju Sekcije medicinskih sester v operativni dejavnosti **23. novembra 2018** na strokovnem izobraževanju.

Celotno besedilo razpisa je objavljeno na spletni strani Zbornice – Zveze v rubriki aktualni razpisi.

Tatjana Požarnik,
predsednica sekcije

ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE
NEGE SLOVENIJE - ZVEZA STROKOVNIH
DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN
ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

**Sekcija medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov v pediatriji**

V skladu s 4. členom Statuta Zbornice – Zveze in Pravilnikom o priznanjih Zbornice – Zveze izvršilni odbor Strokovne sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v pediatriji s sklepom št. 7/1 2018 z dne 19. 6. 2018 objavlja

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJ ZA DOSEŽKE NA OŽJEM STROKOVNEM PODROČJU ZDRAVSTVENE NEGE V PEDIATRIJI ZA LETO 2018.

V letu 2018 bosta podeljeni do dve priznanji za dosežke na ožjem strokovnem področju.

Kriteriji za podelitev priznanja za dosežke na ožjem strokovnem področju zdravstvene nege v pediatriji:

- pomembni dosežek na ožjem strokovnem področju,
- pomembni prispevek k prepoznavnosti ožjega strokovnega področja in strokovne sekcije,
- aktivno delovanje na ožjem strokovnem področju,
- aktivno delovanje v strokovni sekciji,
- izražanje pripadnosti strokovni sekciji,
- skrb za razvoj stroke in za izboljšanje obravnave pacientov na področju delovanja strokovne sekcije,
- raziskovalno delo na ožjem strokovnem področju,
- publicistično delo, pomembno za ožje strokovno področje, najmanj 10-letno delo na ožjem strokovnem področju,
- neprekinjeno članstvo v Zbornici – Zvezi zadnjih 5 let.

Predlog za dobitnika priznanja za dosežke na ožjem strokovnem področju mora vsebovati življenjepis in na obrazcu Zbornice – Zveze posredovano utemeljitev predloga z lastnoročnim podpisom predlagatelja.

Prosimo, da predloge pošljete v zaprti ovojnici s priporočeno pošto na naslov: **Zbornica – Zveza, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana, s pripisom »Komisija za priznanja na ožjem strokovnem področju zdravstvene nege v pediatriji«, do vključno 20. 9. 2018.**

Komisija za priznanja za dosežke na ožjem strokovnem področju zdravstvene nege v pediatriji bo upoštevala le predloge, ki bodo ustrezali razpisnim pogojem in ki bodo na sedež Zbornice – Zveze prispeli v razpisnem roku.

Majda Oštir,
predsednica sekcije

BEYOND HEALTHCARE TO HEALTH

Mednarodni svet medicinskih sester vas vabi, da pošljete izvleček gradiva za kongres ICN 2019, ki bo potekal v Singapurju **od 27. junija do 1. julija 2019**.

Singapursko združenje medicinskih sester bo gostilo na tisoče medicinskih sester. Predstavljeni bodo različni načini delovanja, kako vsem ljudem zagotoviti dostop do zdravja in jim zagotoviti kakovostno zdravstveno varstvo, tudi socialni dejavniki zdravja, kot so izobraževanje, enakost spolov, revščina itd.

Medicinske sestre bodo imele na kongresu priložnost navezovati nove stike s kolegicami od vsepovsod in s tem širiti zdravstveno nego in znanje o njej po vsem svetu.

Med 25. in 27. junijem se bo sestal tudi Svet nacionalnih združenj ICN.

Udeleženci kongresa, ki so člani združenj ICN, bodo lahko prisostvovali razpravi o zdravstveni negi na globalni ravni, o njeni negotovi prihodnosti ponekod v svetu, sicer pa bo svet ICN na kongresu opredelil prednostne naloge in prihodnje usmeritve.

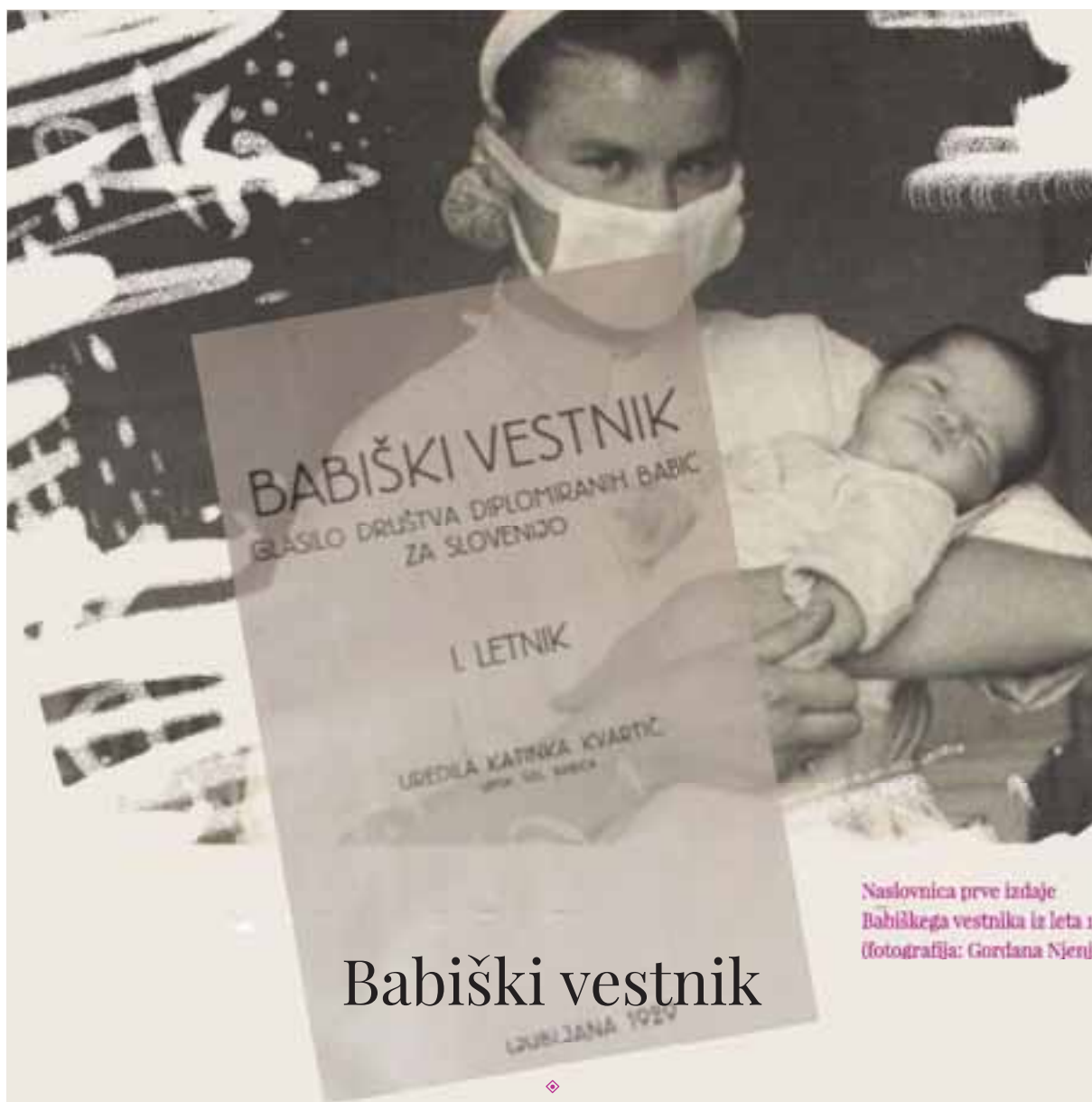
Pomembni datumi:

1. september 2018–31. oktober 2018: online - oddaja izvlečkov

10. januar 2019: obvestilo o sprejetju izvlečka

13. februar 2019: plačilo zgodnje kotizacije

Več informacij: www.icn.ch/events/ICN-Congress-Singapore-June-2019

Naslovnica prve izdaje
Babiškega vestnika iz leta 1925
(fotografija: Gordana Njenjić)

Babiški vestnik

◆
Gordana Njenjić

Društvo diplomiranih babic je bilo ustanovljeno leta 1919 in leta 1920 registrirano v Ljubljani. Pod imenom Slovensko babiško društvo je začelo delovati leta 1925. Na občnem zboru je bil podan predlog, da društvo začne izdajati svoj časopis za medsebojno obveščanje in razvoj stroke. Poimenovali so ga »Babiški vestnik«.

Prvi Babiški vestnik je izšel leta 1929 v dvojni številki, januar/februar. Časopis je bil za članice društva obvezen. Sprva je izhajal kot mesečnik, nato dvomesečnik. V njem so izhajali strokovni prispevki babic, obogateni z izkušnjami in dogodki na terenu. Časopis je skrbel za seznanjanje z novostmi in smernicami razvoja ginekologije in porodništva, zato so v njem pogosto sodelovali tudi zdravniki. Izhajal je vse do leta 1969.

Babiški vestnik je revija izredne vrednosti. Najprej, ker je izhajal v hudih razmerah, drugo, ker je bil tako kakovosten in je imel vlogo permanentnega izobraževanja babic. Seznanjanje z novostmi v vsaki številki je bilo izrednega pomena, saj so bile opisane novosti v babištvu, predstavljene so bile novejšje doktrine in načini dela. Včasih pri bolj zahtevnih temah so se nadaljevanja vrstila v več številkah zapovrstjo.

Babiški vestnik je vseboval tudi poročila vseh sestankov strokovnega vodstva Društva diplomiranih babic. Lepo je prebrati, da se je na občnem zboru zbralo 300 babic. Prebrati, da so se občnega zbora udeležili ugledni gostje – od svetovno priznanih ginekologov, ki so bili tudi vidni člani ginekoloških združenj, kot tudi predstavnikov ministrstva za zdravje in vlade, predstavnikov inštituta za varovanje zdravja in Rdečega križa.

Nalogo, napisati nekaj o Babiškem vestniku, sem dobila že dolgo. A kaj ko sem začela brskati po arhivu in sem želela vzeti v roke vsako revijo, jo pogledati. Zato sem pripravila povzetke naključno izbranih števil. V reviji iz leta 1960 sem opazila zapisnik prve seje upravnega in nadzornega odbora Slovenskega babiškega društva. Seja je bila 30. 1. 1960. Simbolično – ravno na ta dan sem se rodila tudi jaz! Na dnevnem redu te seje je bila 1. točka Poročilo o volitvah in formiranje novega upravnega in nadzornega odbora. Za podpredsednico Upravnega odbora je bila izbrana Anica Paulus. Prav ona je bila moja mentorica ob vstopu v mojo prvo službo. Ob prebiranju seznama ostalih članov sem odkrila še tri kolegice, ki so bile moje sodelavke v porodni sobi še lepo število let. Seja je potekala v prostorih babiške šole, ki je moje delovišče zadnjih dvajset let. Zgodovina ali naključje?

Ni bilo vedno vse rožnato. V Babiškem vestniku je bilo kdaj pa kdaj prebrati o stiskah terenskih babic, kako ni bilo zadosti petroleja, ki so ga nujno potrebovale za svoje delo in bi ga morale dobiti. V časopisu so babice opozarjale tudi na druge pomanjkljivosti in težke pogoje dela. Večkrat je bilo poudarjeno zelo slabo plačilo za tako težko in naporno delo, predvsem

v zimskih mesecih, na podeželju, na oddaljenih kmetijah, kamor so se s težavo prebile in morale ostati tam tudi nekaj dni. Po dolgih 40 letih dela in več babice niso imele uredbe, po kateri naj bi prejemale stalno mesečno podporo. V stari Jugoslaviji (FLRJ) niso imeli urejenih predpisov. V reviji so redno objavljali tudi osmrtnice. V reviji iz letnika 1947 sem prebrala poročilo o smrti Kristine Zahrastnik in njenih težavah.

V Babiškem vestniku niso pisali samo o pravicah babic, ampak tudi o njihovih dolžnostih, o moralnem in etičnem delu, opozarjali so tudi na uživanje alkohola pri babicah in resnih ukrepah, ki jih lahko doletijo.

Obstajal je tudi dokument »Pravila za babice«, ki je bil izdan leta 1925 pri Ministrstvu za narodno zdravje. Ta pravila so bila podobna današnjemu statutu združenj. Po drugi svetovni vojni so se razmere začela spreminjati, tudi za babice. V Zagrebu je 2. junija 1957 Državni sekretariat FLRJ sprejel Pravila združenja društev diplomiranih babic Jugoslavije.

Nekoč sem imela pomisleke, kako nam v današnjem času ne uspe narediti ene takšne revije. Pravzaprav imamo takšne revije, to sta Utrip in Obzornik zdravstvene nege. Danes pa so tudi drugi časi, obdobje interneta in dosegljivost informacij takoj in kadarkoli, tudi konference po Skypu, če se ti slučajno ne uspe usesti v avto in v eni uri pripeljati na določeno sejo. Nekoč pa je seveda bilo drugače in zato je ta revija bila tako pomembna za sleherno babico.

Literatura:

Babiški vestnik, 1929; št. 1–2, Ljubljana

Babiški vestnik, 1947; št. 4, Ljubljana

Babiški vestnik, 1960; št. 7–9, Ljubljana

Obvestilo

Spoštovani,

**naslednja številka Utripa
izide v začetku oktobra 2018.**

**Prispevke sprejemamo
do 20. septembra.**

Uredništvo

Uvodnik v prvi reviji Babiškega vestnika 1929 (vir: Zbornica – Zveza, fotografija: Gordana Njenjić)

Nekaj naslovnih Babiškega vestnika (vir: Zbornica – Zveza, fotografija: Gordana Njenjić)

Osmrtnica za Kristino Zahrastnik (vir: Babiški vestnik, 1947, letnik XV, fotografija: Gordana Njenjić)

Odstranjevanje kirurškega dima – vsakdo ima pravico do čistega zraka

Tatjana Požarnik

Proizvodnja kirurškega dima med operativnim posegom pri uporabi naprave za elektrokoagulacijo (vir: I.C.MEDICAL, 2016).

Dobro zdravje je predpogoj za dobro in uspešno življenje in delo tako za posameznika kot za delovno organizacijo. Skrb za ohranjanje in izboljševanje zdravja zaposlenih je ekonomsko upravičena, saj so zdravi in zadovoljni delavci, ki delajo v varnem in spodbudnem delovnem okolju, produktivnejši in ustvarjalnejši, redkeje zbolijo in redkeje odhajajo na bolniški dopust, prav tako pa ostajajo zvesti organizaciji oziroma delodajalcu.

Na delovnem mestu je cel niz dejavnikov (kot so fizično okolje, narava delovnih nalog, organizacijska struktura in klima), ki imajo neposreden vpliv na zdravje zaposlenih, hkrati pa vplivajo tudi na dejavnike zunaj delovnega mesta (kot npr. življenjski slog, pogoji bivanja in podobno). Delovno okolje je tudi po priporočilih Svetovne zdravstvene organizacije primerno okolje za krepitev zdravega življenjskega sloga in dvig zdravstvene pismenosti.

Promocija zdravja na delovnem mestu so sistematično ciljne aktivnosti in ukrepi, ki so namenjeni vsem delavcem in se izvajajo za vse delavce pod enakimi pogoji z namenom ohranjanja in krepitev telesnega in duševnega zdravja zaposlenih. Gre za kombinacijo sprememb fizičnega in socialnega okolja ter z zdravjem povezanega življenjskega sloga.

V Sekciji medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti želimo spodbujati prizadevanja, ki cenijo, podpirajo in omogočajo dobro zdravje in počutje pri vseh zaposlenih. V ta namen smo se odločili za projekt Promocije varnega in zdravega delovnega okolja. Začeli bomo z ozaveščanjem o ustvarjanju delovnega okolja, ki podpira zdravo delovno okolje in zdrav življenjski slog.

V ta namen smo izdelali informativno brošuro na temo kirurškega dima, kjer smo prikazali nevarnosti in pasti kirurškega dima, s katerim se srečujemo v operacijskih dvoranah. V brošuri so predstavljene tudi smernice in priporočila, ki so jih sprejele regulativne agencije in svetovne organizacije po svetu o najučinkovitejšem sistemu odstranjevanju kirurškega dima. Pri tem se lahko poslužujemo AORN priporočil, s katerimi si lahko prizadevamo za zmanjševanje kirurškega dima in s tem zagotavljanje zdravega in varnega delovnega okolja. V evropskem prostoru pa nas zavezuje Direktiva Evropskega parlamenta in sveta 2000/54/ES iz leta 2000, ki govori o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti biološkim dejavnikom pri delu.

Škodljivi učinki kirurškega dima so že dolgo dokumentirani. Prednosti uporabe sistema za evakuacijo kirurškega dima so jasno opredeljene in opisane v varnostnih navodilih tujih regulacijskih agencij in poklicnih združenj. Z namestitvijo idealnega sistema za odstranjevanje kirurškega dima in izvajanjem ukrepov in postopkov za varnost pred dimom, preverjanjem kompetenc zaposlenih in aktivnosti glede skladnosti, ki jih oblikuje in preverja multidisciplinarna skupina strokovnjakov, je mogoče paciente in zaposlene zaščititi pred nevarnimi učinki kirurškega dima.

Kirurški dim se sprošča med operativnimi posegi z energetskimi napravami, kot so naprave za elektrokoagulacijo, laserji in drugi električni instrumenti, ki uparjajo tkivo, pri čemer pa so pacienti in zaposleni v operacijski dvorani izpostavljeni smrdljivim plinastim stranskim proizvodom, ki so ob vdihavanju nevarni (Ulmer, 2008).

Kirurški dim je sestavljen iz 95 % vodne pare in 5 % trdnih delcev, kemikalij in biološkega materiala. 5 % trdnih delcev sestavljajo kemikalije, kri in tkivni delci, virusi in bakterije (Pfiedler Enterprises, 2017b). Dokazi jasno kažejo, da lahko izpostavljenost kirurškemu dimu škoduje zdravju in dobremu počutju pacientov in zaposlenim. Škodo povzročajo strupene sestavine v kirurškem dimu, odvisno pa je tudi od velikosti delcev v kirurškem dimu. Številne študije so v kirurškem dimu dokumentirale prisotnost komponent, ki so prepoznane kot nevarnosti za zdravje zaposlenih in pacientov. Te vključujejo (Pfiedler Enterprises, 2015):

- hlapne organske spojine,
- policiklične aromatske ogljikovodike (PAH) – benzo [a] piren, dibenzo [a,h] antracen, antracen,
- aromatske ogljikovodike – benzen, tolen in ksilen, vodikov cianid,
- anorganske pline – ogljikov monoksid,
- nitrile – acetonitril, akrilonitril,
- aldehide – acetaldehid, formaldehid,
- trdne delce,
- viruse,
- bakterije,
- kri in
- rakave celice.

Kirurški dim lahko vsebuje strupene plinaste spojine, kot so vodikov cianid, toluen in benzen, pa tudi bioaerosole, kot so humani papiloma virus (HPV) in virus humane imunskopomanjkljivosti (HIV), rakave celice, zoglenelo tkivo, delce krvi, bakterij in druge trdne delce, ki lahko poškodujejo pljuča (Stephenson, et al., 2004). Te spojine, virusi in druge snovi prenašajo vsebnost vodnih hlapov iz kirurškega dima v zrak,

ki ga vdihujejo vsi prisotni v operacijski dvorani med operativnim posegom (Bratu, et al., 2013). Kljub smernicam služb za varnost na delovnem mestu, kot sta ameriška uprava za varnost in zdravje pri delu (Occupational Safety and Health Administration – OSHA, ZDA) in nacionalni inštitut za varnost in zdravje pri delu (National Institute for Occupational Safety and Health – NIOSH, ZDA), ki priporočajo varnostne ukrepe za odstranitev kirurškega dima, se te še vedno ne uporabljajo dosledno v vseh operacijskih okoljih (Edwards, et al., 2008). Brez učinkovitega sistema odstranjevanja kirurškega dima so pacienti in zaposleni v operacijski dvorani izpostavljeni strupenim delcem v zraku. Na primer, uporaba naprave za elektrokoagulacijo na 1 g tkiva je enakovredna vdihavanju dima 6 nefiltriranih cigaret v 15 minutah (Alp, et al., 2006). Zdravje zaposlenih v operacijskih dvoranah je ogroženo, če se kirurški dim ne odvaja ustrezno. To dokazujejo poročila zaposlenih, ki delujejo v operacijskih dvoranah in trpijo zaradi zdravstvenih težav, kot so astma, bronhitis, draženje oči, glavobol, alergije in resnejše težave, kot sta rak in levkemija, zaradi izpostavljenosti kirurškemu dimu (Calero, et al., 2003).

Glede na toksične sestavine, ki so jih našli v kirurškem dimu, so lahko ogroženi tudi pacienti, ki so kirurškemu dimu izpostavljeni med operacijskim posegom. V številnih študijah so bile ugotovljene različne potencialne nevarnosti za kirurške paciente, ki so bili izpostavljeni kirurškemu dimu, vključno z nevarnostmi, ki so jim izpostavljeni tudi zaposleni. Izpostavljeni so tudi nevarnostim kirurškega dima zaradi podaljšanja operacijskega posega, saj povzročata moteno vidljivost pri kirurgih, zlasti med minimalno invazivnimi postopki, ter pooperativne zaplete, vključno z metastazami na mestu vstopa (npr. laparoskopski operativni poseg z resekcijo tumorja vključuje stik z rakavimi celicami, ki se prek kirurškega dima zanesejo na mesto vstopa), izpostavljenostjo ogljikovemu monoksidu, zvišanju ravnih karboksihemoglobina in vnetju dihal (Pfleider Enterprises, 2017a).

Z razpoložljivostjo tehnoloških naprav za odstranitev kirurškega dima, ki so na trgu, in smernicami, ki temeljijo na dokazih

in so jih objavile tuje regulacijske agencije, vključno z NIOSH, OSHA in poklicnimi združenji, vključno z novimi smernicami AORN, objavljene leta 2017, o varovanju pred kirurškim dimom, ni razloga, da bi paciente ali zaposlene izpostavljali nevarnim vplivom kirurškega dima. Oblikovanje perioperativne kulture, ki zagotavlja dosledno uporabo metod odstranjevanja kirurškega dima, zahteva sodelovanje, izobraževanje in upoštevanje smernic tujih regulacijskih agencij ter smernic profesionalnih organizacij za varovanje pred kirurškim dimom.

S pravilnim razumevanjem potencialnih nevarnih vplivov kirurškega dima lahko zaposleni v sodelovanju z zdravstvenimi ustanovami uvedejo ustrezne sisteme za odstranjevanje kirurškega dima in varnostne ukrepe za zadovoljstvo zaposlenih ter varnost pacientov v operacijskih dvoranah (Pfleider Enterprises, 2017a).

Na podlagi pregleda mednarodnih priporočil in smernic Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti priporoča, da bolnišnice razvijejo smernice za odstranjevanje kirurškega dima. Pri tem se sklicujemo na smernice in priporočila AORN, ki navajajo dokaze o nevarnostih kirurškega dima za paciente in zaposlene ter razpravljajo o me-

todah in parametrih za varno in učinkovito odstranitev kirurškega dima med odprtimi in laparoskopskimi operacijskimi posegi. Naprava za odstranjevanje kirurškega dima mora biti nameščena čim bližje izvoru kirurškega dima, sistem za odstranjevanje kirurškega dima pa v skladu s pisnimi navodili proizvajalca za uporabo. V smernicah je opisano, da med obratovanjem tehnologija za odvajanje kirurškega dima ne bi smela presežati ravni hrupa 60 dB, da je komunikacija med člani ekipe nemotena. Uporabljene filtre za odstranjevanje kirurškega dima, cevke in ostale dele je treba obravnavati kot kužne odpadke in jih ustrezno odstraniti.

Mednarodna združenja prav tako nudijo smernice za optimalno odstranitev kirurškega dima v operacijskih okoljih. Na primer Smernice o tveganjih, nevarnostih in obvladovanju kirurškega dima iz leta 2015, ki jih je izdala The International Federation of Perioperative Nurses (IFPN), priporočajo uporabo posebnih sistemov za odstranitev kirurškega dima,

Brošura Odstranjevanje kirurškega dima – vsako ima pravico do čistega zraka (vir: Požarnik, 2018).

da se zmanjša tveganje nastanka kirurškega dima v operacijskem okolju. Nekatera priporočila v smernicah IFPN se osredotočajo na ustrezno filtracijo s filtri ULPA, s katerimi se zagotovi 99,999-odstotna uspešnost filtracije tudi najmanjših (0,12 µm) delcev, ki so v kirurškem dimu. Smernice prav tako obravnavajo pomen pravilnega nameščanja naprave za odstranitev kirurškega dima in ustrezno moč sesanja za zagotovitev njegove učinkovite odstranitve. Standard Avstralskega združenja operacijskih medicinskih sester (Australian College of Perioperative Nurses – ACORN) o kirurškem dimu obravnava kirurški dim kot nevarnost za zdravje in varnost na delovnem mestu, ki jo je mogoče ublažiti z metodami, ki so primerne za postopke in instrumente, ki so v teh postopkih uporabljeni. ACORN priporoča, da se sistemi za odstranitev kirurškega dima, ki uporabljajo filtre ULPA, uporabljajo s katerokoli napravo za proizvodnjo energije in da se sprejmejo ustrezni ukrepi za odstranjevanje pripomočkov in sredstev za odstranjevanje kirurškega dima, kot so uporabljene cevi in filtri v skladu s standardnimi varnostnimi postopki, ki se nanašajo na ravnanje z okuženimi odpadki. Med drugimi mednarodnimi združenji, ki ponujajo navodila o odstranjevanju kirurškega dima, je tudi kanadsko Združenje medicinskih sester (Operating Room Nurses Association of Canada – ORNAC) (Pfiedler Enterprises, 2017a).

Na osnovi evropske Direktive 2000/54/EC in priporočil mednarodnih združenj Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti kot najboljšo izbiro priporoča uporabo prenosnega sistema za odstranjevanje kirurškega dima z učinkovitim filtrirnim sistemom, ki je najbolj učinkovita metoda, s katero zaščitimo zaposlene in paciente pred nevarnimi vplivi kirurškega dima.

Literatura:

Alp, E., Bijl, D., Bleichrodt, R. P., Hansson, B. & Voss, A., 2006. *Surgical smoke and infection control*. *Journal of Hospital Infection*, 62(1), pp. 1–5.

Bratu, A. M., Petrus, M., Patachia, M. & Dumitras, D. C., 2013. *Carbon dioxide and water vapors detection from surgical smoke by laser photoacoustic spectroscopy*. *UPB Scientific Bulletin, Series A: Applied Mathematics and Physics*, 75(2), pp. 139–146.

Calero, L. & Brusis, T., 2003. *Laryngeal papillomatosis – first recognition in Germany as an occupational disease in an operating room nurse*. *Laryngorhinootologie*, 82(11), pp. 790–793.

Edwards, B. E. & Reiman, R. E., 2008. *Results of survey on current surgical smoke control practices*. *AORN Journal*, 87(4), pp. 739–749.

I.C.MEDICAL, 2016. *What you need to know about surgical smoke*. Available at: <https://icmedical.com/what-you-need-to-know-about-surgical-smoke/> [4.2.2018].

Pfiedler Enterprises, 2015. *Surgical smoke: What we know (An online continuing education activity)*. Available at: <http://www.pfiedler.com/ce/1311/files/assets/common/downloads/Surgical%20Smoke.pdf> [16. 1. 2018].

Pfiedler Enterprises, 2015. *Surgical smoke: What we know (An online continuing education activity)*. Available at: <http://www.pfiedler.com/ce/1311/files/assets/common/downloads/Surgical%20Smoke.pdf> [16. 1. 2018].

Pfiedler Enterprises, 2017a. *Evacuate surgical smoke: Everyone has a right to clean air (An online continuing education activity)*. Available at: <http://www.pfiedler.com/ce/1322/#1/z> [3. 2. 2018].

Pfiedler Enterprises, 2017b. *Clearing the air for surgical safety (An online continuing education activity)*. Available at: <http://pfiedler.com/ce/1335/#1/z> [3. 2. 2018].

Požarnik, T., 2018. *Odstranjevanje kirurškega dima – vsakdo ima pravico do čistega zraka*. Ljubljana: Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti.

Stephenson, D. J., Allcott, D. A. & Koch, M., 2004. *The presence of P22 bacteriophage in electrocautery aerosols*. *Proceedings of the National Occupational research Agenda Symposium, Salt Lake City, Utah, United States of America*. Available at: https://www.researchgate.net/profile/Dale_Stephenson/publication/242419093_THE_PRESENCE_OF_P22_BACTERIOPHAGE_IN_ELECTROCAUTERY_AEROSOLS/links/0ob7d52a09d15f05f3000000.pdf [3. 2. 2018].

Ulmer, B.C., 2008. *The hazards of surgical smoke*. *AORN Journal*, 87(4), pp. 721–734.

Čestitka

Na Fakulteti za vede o zdravju Univerze na

Primorskem je naša sodelavka

Gordana Kremenovič, dipl. m. s.,

zagovarjala magistrsko delo in si pridobila

naziv **magistrica zdravstvene nege**.

Za profesionalni in osebni uspeh ji

iskreno čestitamo.

Kolektiv otroško-šolskega dispanzerja

Zdravstvenega doma Koper.

Zaupanje v zdravstveni negi

Darja Ovijač

Ali lahko zaupam?

*Povsem temeljno vprašanje v vseh medčloveških razmerjih je:
Ali sočloveku (skupnosti) lahko zaupam? V najbolj neposredni obliki se
vprašanje, ki si ga pravzaprav vsi nezavedno postavljamo, glasi:*

Ali me bo moj bližnji lju-bil ali pa me bo u-bil?

U-BITI ali LJU-BITI? Človeka se lahko ubije ne le fizično, ampak tudi psihično ali družbeno. Rani se lahko njegov status v družbi, njegov ugled, njegovo samospoštovanje. Človek lahko izgubi svoje zdravje, službo, družino ... in tudi življenje. Ali pa se vsi ti strahovi ne bodo uresničili in me bo moj bližnji ljubil? Ali z drugimi besedami, da bo mene in mojo stisko opazil, mi stal ob strani, me podpiral, mi po svojih močeh pomagal, skratka, da se nanj lahko zanesem, da sem ob njem varen. Šele ob ljudeh, ob katerih se počutimo varne, si lahko oddahnemo, se umirimo, tudi mirno zaspimo (kot nekoč v materinem naročju).

Vprašanja se vrstijo: Ali sem pred določenim človekom lahko iskren, ali lahko pred njim snamem svoje maske in pokažem svoj resnični obraz, ali lahko pred njim priznam tudi svojo krivdo, svoje sramote in svoje strahove? Ali mu lahko izpovem svojo najglobljo resnico, ali mu lahko zaupam celo skrivnost, četudi ta morebiti ni lepa ali je celo sramotna? Ali ne bom morebiti ob tem deležen zgražanja, obsojanja, stigme ter zlasti ali ne bom posledično deležen nesprejemanja?

Skorajda vsak se nenehno sprašuje, ali je resnično lahko pristen, iskren in se mu pred določenim človekom/ljudmi ni treba pretvarjati? Ali bo ob tem še sprejet ali pa bo izločen/izobčen? In biti izločen je nekaj najhujšega, kar se lahko zgodi živemu človeku in mu običajno celo na telesni ravni samodejno sproži močan stresni, hormonski ter celo imunski odziv. Zato se večina ljudi obremenjuje z vprašanjem, kaj sodelavci, šef, sosedi, znanci mislijo o njem. Zato so rože na sijočih oknih in dvorišča pometena.

Še posebej če je človek kakorkoli drugačen od večine, pa najsi bo to zaradi bolezni, poškodb, invalidnosti, barve kože, spolne usmeritve ali zaradi svojega načina razmišljanja, narodnosti, političnega prepričanja, vere, karkoli že, je lahko kaj hitro deležen sumničavih, kritičnih pogledov, še več, družba si ga lahko celo izbere za »grešnega kozla« in mu naprti še dodatno krivdo ter se lahko celo tako ali drugače znese nad njim.

V družbi se že od nekdaj srečujemo z vsemogočimi delitvami, ki sprožajo starodavne reflekse – je naš ali je drugačen, ali ga bomo sprejeli, ali pa bomo samodejno prijeli kamne v roke in jih hitro metali vanj? Ker, kot pravita Hafner in Ihan (2014, p. 414), če ne mečeš kamnov (kot vsi drugi), si jih kaj hitro lahko deležen sam.

Zato je vprašanje zaupanja temeljno vprašanje vsake skupnosti ter vsakega medsebojnega odnosa. Brez vzajemnega zaupanja težko sodelujemo med seboj in težko ustvarjamo, saj gre preveč energije za medsebojna sumničenja ter prikrievanja. Hkrati nas zgodovina uči, da slepo zaupanje lahko

zelo drago plačamo, previdnost je na mestu. Ko nekomu zaupamo, se odpremo, pokažemo svoj pravi jaz, svojo nepopolnost, svoje šibke točke in smo posledično še posebej ranljivi. Pogosto (in najbolj) nas lahko ranijo prav naši najbližji in te izdaje še posebej bolijo.

Polpretekla zgodovina je vprašanja zaupanja izpostavila s še dodatno ostrino, pretekla medvojna in povojna dogajanja ter družbene krize nasploh so pustile brazgotine še posebej prav na področju zaupanja med ljudmi.

Tudi priznani slovenski psihiater in psihoterapevt Možina (2012) pritrjuje: »Problem ni, kdo ima prav, problem je v (ne) zaupanju. Korenine tega nezaupanja pa imajo dolgo, večstoletno zgodovino. Zaradi nezaupanja se ne slišimo in ne moremo resnično tehtati argumentov v dialogu. Zaradi nezaupanja se izčrpavam v monologih, vprašanja, okoli katerih bi se morali pogovoriti, pa ostajajo nerešena.«

Hem et al. (2008, 778) meni, da je na splošni občečloveški ravni najprej zaupanje, šele potem pa lahko pride nezaupanje, na splošno pa, da ljudje zaupamo drug drugemu. O morebitnem nezaupanju drugim ljudem Hafner in Ihan (2014, p. 411), trdita, da: »Človek, ki ne zaupa, pravzaprav priznava, da je miselno prešibak in senzorično premalo občutljiv, da bi znal tisto, kar doživlja, umeščati v realnost in sklepati na razvoj dogodkov.«

Vse te temeljne dimenzije področja zaupanja seveda vplivajo tudi na zdravstvene delavce in paciente. Za tem malce daljšim uvodom bomo poudarili pomen pristnega medsebojnega odnosa med medicinsko sestro ter pacientom, vse to v luči temeljnega medsebojnega zaupanja med njima.

Pacient kot subjekt in ne kot objekt

V luči sodobnih protokolov in standardov ter delovne preobremenjenosti zaposlenih v zdravstvu se v praksi nehoti lahko zgodi, da le-ti vidijo pred seboj prvenstveno le še postopke, ki so jih dolžni pravilno izvesti in ne več pacientov kot celovitih osebnosti. Le s težavo v navedene dokumente prodirajo tudi področja medosebnega odnosa s pacienti. Pacienta – ki ga zares obravnavamo kot subjekt – pozdravimo, se mu predstavimo, vzpostavimo z njim očesni stik. Ker je enkratno bitje, lahko zdravstvene delavce prav ta njegova enkratnost pritegne – vsak je drugačen, vsak ima svojo zgodbo, svoje razloge, zakaj zmore ali ne zmore ravnati tako, kot bi bilo za njegovo telo, zdravje in življenje najbolj prav. Prav vsak je svet čisto zase – ima popolnoma svojstven preplet osebnih, zdravstvenih in socialnih razsežnosti. Zato posameznika ne moremo in ne smemo nikoli čisto ukalupiti. Vedno ga je treba gledati in obravnavati individualno. Zato

ga prav nikoli ne smemo obsojati, če ne zmore ravnati tako, kot bi zdravstvena stroka od njega pričakovala. Uživalci drog, kadilci, osebe s preveliko telesno težo, pacienti, ki se ne držijo predpisanih shem zdravljenja ... hkrati pa človeška bitja, vpeta v kopico različnih pritiskov, ki mnogokrat ne znajo ali celo nimajo možnosti najti in še manj udejanjiti prave poti. Zdravstvo je lahko prvi korak na poti k ohranitvi ali vrnitvi zdravja, lahko pa je tudi zadnji korak, ko obupan človek, ki se znajde pred zidom, skuša najti sočloveka. Vse prevečkrat lahko zdravstveni delavci spregledajo resnične stiske, s katerimi se spopadajo pacienti. Simonič (2008, 74) naveda, da pacienti o svojih čustvenih stiskah sami pogosto ne spregovorijo, če niso vprašani, čeprav se številni spopadajo z depresijo, anksioznostjo ter težavami v spolnosti. Zato je osebna zavzetost, osebni odnos, pristen odziv prav vsakega zdravstvenega delavca v zdravstvu vitalnega pomena.

Kodeks etike v zdravstveni negi in oskrbi (2014, p. 4–5) s tem v zvezi izpostavlja:

- *izvajalci zdravstvene nege in oskrbe svojo dejavnost izvajajo na način, ki vključuje pacienta kot enkratno, neponovljivo osebnost z vsemi njegovimi posebnostmi;*
- *pacienta je treba obravnavati individualno ter celostno. Upoštevati je treba njegove ne le fizične, ampak tudi psihične, socialne in duhovne potrebe ter spoštovati njegovo kulturo ter osebna prepričanja.*

Danes je kot eno vodilnih načel sodobne bioetike v ospredju koncept avtonomije pacientov, ki se je razvil kot odgovor na tradicionalni paternalistični odnos zdravstvenih delavcev do pacienta. A to izjemno pomembno in načeloma pozitivno vrednoteno načelo se v praksi lahko izrodi v birokratsko podpisovanje privolitve, pri katerem namesto skrbi za pacienta nepričakovano v ospredje preide predvsem skrb za pravno brezhibnost obravnave. Ob vse številnejših vsemogočih nadzorih ter medijskih pogromih so ustrezni papirji in pravilno izpolnjeni obrazci izjemno pomembni, v praksi pa slišimo zdravstvene delavce, kako jim vse obsežnejša dokumentacija krade čas, ki bi moral biti namenjen pacientom. Za številne zdravstveno in nasploh manj pismene paciente pa ti sodobni pristopi lahko predstavljajo dodaten stres.

Williamson (2014) ter Abma in Widdershoven (2014) izpostavljajo, da ne moremo prezreti sorodnosti koncepta avtonomije pacientov s potrošniškim modelom sodobne družbe, ki zagovarja predvsem svobodno ter individualno izbiro. Poudarjajo, da pa se pacient pod težo avtonomnih odločitev lahko počuti osamljen ter celo porinjen v morečo izolacijo. Po svoji naravi smo ljudje socialna bitja, zato avtorji priporočajo, da naj bi se zaupanje v teh primerih gradilo v dialogu, ki bi omogočal

vsem vpletenim (pacientom in zdravstvenim delavcem), da lahko izrazijo svoje vrednote in svoja mnenja ter tudi tako pomagajo pacientu pri iskanju zanj optimalne rešitve.

Medsebojni odnos medicinska sestra – pacient

Vzpostavitev pristnega medsebojnega odnosa s pacientom je ena od osnovnih nalog vsake medicinske sestre. Berg in Danielson (2007) opozarjata, kako z lahkoto se v delovnih organizacijah ter tudi v širši družbi spregleda terapevtska vrednost tega dejanja. Dodajmo, da je v kulturah, ki kot »delo« pojmujemo le fizično delo, lahko pomen vzpostavljanja terapevtskih delovnih odnosov pogosto neprepoznan ter necenjen, še zlasti s strani vodstev delovnih organizacij ter ekonomskih načrtovalcev sistemov. Vendar ne moremo prezreti sodobnih znanstvenih spoznanj. Halldorsdottir (2008) poudarja, da psihonevroimunologija razkriva in dokazuje, kako medsebojni odnos, kot je tudi odnos medicinska sestra – pacient, lahko sproži celo ugoden imunski odziv in tako vpliva na potek zdravljenja.

Pomena vzpostavljenega medsebojnega odnosa pa se globoko zavedajo tisti pacienti, ki so ga izkusili. Berg in Danielson (2007) navajata, da se pacienti, ki ob medicinski sestri izkusijo pristen medsebojni odnos, počutijo bolj varne ter da lahko razvijejo zaupanje. Bell in Duffy (2009) ter Dinc in Gastmans (2013) podobno izpostavljajo, da je za učinkovit (terapevtski) medsebojni odnos med medicinsko sestro in pacientom vitalnega pomena prav zaupanje. Belcher in Jones (2009) pojasnjujeta, da zaupanje pacientom omogoči, da lahko svojo energijo posvetijo doseganju lastnih zdravstvenih ciljev, namesto da bi jih prežemali dvomi, sumničenja in posledično strah.

Halldorsdottir (2008) opisuje stopnje razvoja medsebojnega odnosa med pacientom in medicinsko sestro. Med drugim opisuje tudi stopnjo medsebojnega zaupanja. Opredeljuje jo kot situacijo, v kateri se pacient počuti dovolj varnega, da se lahko medicinski sestri odpre ter ji zaupa resnico o svojem stanju ter o svojem počutju. Bolnik ob tem lahko čuti olajšanje, saj se je izpovedal, izrečeno pa hkrati lahko prispeva k bolj ustreznim nadaljnji obravnavi. Naloga medicinske sestre je, da je pripravljena bolnika videti, poslušati, ga v polnosti sprejemati takšnega, kot je, mu dati svojo podporo, ga ne glede na vse povedano še naprej spoštovati kot osebo, biti z njim solidarna ter na neki način ostati »na njegovi strani«. Vse to pomembno prispeva k opolnomočenju pacienta, k njegovemu boljšemu počutju ter okrevanju ter ima lahko za pacienta celo duhovno konotacijo – kot bi se spet prižgala luč, v pacientu se lahko spet vzbudita upanje in volja do življenja.

Takšnega medsebojnega odnosa žal niso sposobne vse medicinske sestre. Lahko tudi priznamo, da ima vsaka medicinska sestra svoje intimne meje, kako globoko je sposobna

vstopiti v medosebni odnos s pacientom. To je odvisno od osebnostne globine, osebnostne zrelosti, pa tudi od življenjskih okoliščin vsake od njih. Vstopiti v tak odnos namreč tudi medicinske sestre izpostavlja določeni ranljivosti. Soočiti se morajo z lastnimi čustvi, ki se jim ob tem porajajo, si jih priznati, jih na neki način sprejeti, hkrati pa znati z njimi upravljati na način, ki je sočuten ne le do pacienta, ampak tudi do njih samih. To pa je lahko zelo težko, še zlasti če je pacient hudo bolan ali s hudimi poškodbami ter v primerih dolgotrajnega odnosa s pacienti, ko se tudi medicinske sestre osebno navežejo nanje, tudi v primerih, ko jih pacienti spominjajo na njihove domače, še posebej na lastne otroke.

Halldorsdottir (2008) navaja, kako so pacienti opisovali, da so medicinske sestre do njih vzpostavile most ali pa zgradile zid. Vzpostavitev mostu so pacienti razlagali kot vzpostavitev medsebojnega odnosa ter vzajemnega zaupanja ter kot odprtost v komunikaciji z njimi. Židove med njimi in medicinskimi sestrami pa so pacienti opisovali kot ne-skrb zanje, kot negativno komunikacijo ali pomanjkanje le-te ter medsebojno nepovezanost ter vzajemno nezaupanje.

Osebnostne kvalitete medicinskih sester, ki spodbujajo zaupanje pacientov

Halldorsdottir (2008) navaja, da pacienti zaupajo tistim medicinskim sestram, ki so skrbne, ljubeče, tople, bistre, kompetentne, ki s pacientom znajo vzpostaviti medsebojni stik, ga vidijo kot osebo in tako tudi skrbijo zanj.

Hem et al. (2008) ugotavlja, da pacienti zaupajo tistim medicinskim sestram, ki izkazujejo interpersonalne spretnosti, ki so jih pripravljene in jih tudi znajo poslušati ter jih razumeti, »preživljati« čas z njimi ter jim biti na razpolago. Dodaja pa, da žal to niso lastnosti vseh, ampak le nadpovprečnih medicinskih sester.

Podobno tudi Belcher in Jones (2009) v zvezi z zaupanjem izpostavljata zanimanje medicinskih sester za paciente. Ob slednjem je zanimivo mnenje Raeve (2002), ki na primerih s področja socialnega dela navaja, da zanimanje zaposlenih za stranke ni nujno pristno, temveč je lahko le zaigrano zaradi predpisanih delovnih dolžnosti.

Ranljivost pacientov

V začetku tega prispevka smo pojem (ne)zaupanja povezali s temeljnim vprašanjem: Ali me bo moj bližnji ljubil ali ubil? Quaghebeur et al. (2009) v svojem razpravljanju na temo evtanazije na podlagi mnenj več avtorjev poudarja, kako zelo pomembno je, da lahko pacient medicinski sestri zaupa, da ga ne bo ubila. Dodajmo, da hkrati kot pacienti želimo zaupati, da v zdravstvenih ustanovah ne bomo deležni neutemeljenega zdravljenja.

Peter in Morgan (2001) izpostavljata razlike v moči med zdravstvenimi delavci ter pacienti, ki so lahko vezane na naravo pacientove bolezni ali pa koreninijo v pacientovem lastnem pomanjkanju znanja ter izkušenj ter v morebitnem njegovem nerazumevanju lastnega stanja. Avtorja dodajata, da razlike v moči nikoli niso opravičene v primerih, če obstajajo le zaradi spola, rase, razreda, spolne usmeritve ali starosti pacienta. Bell in Duffy (2009) v zvezi s to temo poudarjata, da je prav v primerih neenakomernega ravnotežja moči oziroma izrazite podrejenosti pacientov še posebej pomembno, da medicinske sestre izkazujejo svoje lastne kompetence ter pozitivno naravnost do pacientov in na ta način spodbujajo zaupanje vanje.

Tudi Leibing (2010) povezuje vprašanje zaupanja in koncept (pre)moči in opozarja, da za paciente zdravstvena obravnava vedno pomeni sprejeti lastno odvisnost od zdravstvenih delavcev ter s tem povezana tveganja. Avtor ugotavlja, da ko pacienti zaupajo zdravstvenim delavcem, hkrati sprejmejo, da imajo le-ti nad njimi določeno moč, in sicer tako nad njihovim telesom kot delno celo nad njihovim počutjem.

MacCulloch (2012) podobno navaja, da se pacienti sami pri sebi pogosto sprašujejo: »Kako varno je zame, če sem povsem odkrit do zdravstvenih delavcev?« ter ugotavlja, da če je prisotno medsebojno zaupanje, se lahko odprejo vrata za delitev tudi za pacienta zelo kočljivih tem.

Örmon et al. (2013) zelo senzibilno izpostavlja dualnost TRPLJENJE – ZAUPANJE. Iz pripovedi na psihiatričnih klinikah hospitaliziranih pacientk, ki so navajale tudi izkušnjo spolne zlorabe, je izluščil naslednje: Pacientke so zaupale tistim zdravstvenim delavcem, ki so zanje skrbeli senzitivno, humano ter so tako njih kot njihove zgodbe jemali resno. Nekateri zdravstveni delavci pa so namesto zaupanja pri pacientkah sprožili trpljenje. To so bili tisti, ki so se osredotočili predvsem na diagnoze ter zdravila in ki so marsikdaj prelomili obljube, zgodb pacientk pa niso jemali resno, temveč so jim dajali občutek, da jim ne verjamejo, ali pa so jim govorili, da le igrajo žrtve.

Razprava

Zaupanje je eden temeljnih konceptov v zdravstveni negi (Bell in Duffy, 2009). Čeprav imajo pacienti na splošno zaupanje v zdravstveno nego kot profesijo, je razvoj medsebojnega zaupanja med posamezno medicinsko sestro ter pacientom povezan s profesionalnimi ter z osebnostnimi značilnostmi medicinske sestre – sposobnostjo skrbeti za paciente kot osebe, z zavedanjem njihovih resničnih potreb, empatijo, spoštovanjem, senzitivnostjo ter učinkovito komunikacijo (Dinc in Gastmans, 2013).

Skrb vzbujajoče dejstvo je, da pacienti potrebujejo več zaupanja, kot pa jim ga imajo medicinske sestre v sodobnih

zdravstvenih organizacijah priložnost dati (Berg in Danielson, 2007). Zato, da medicinske sestre lahko s pacienti, še posebej z otroki ter njihovimi družinami, razvijejo medsebojno zaupanje, je namreč nujno potreben čas (Hall in Nayar, 2014). Čas, da se lahko po potrebi tudi usedejo k pacientom, jih poslušajo, ko govorijo o svojih težavah, občasno pa, da lahko z njimi kdaj pa kdaj poklepetajo tudi kar tako (Belcher in Jones, 2009).

Pacienti vse bolj izražajo nezadovoljstvo nad ustanovami, v katerih so medicinske sestre tako preobremenjene s fizičnim delom, da nimajo časa za pogovor ter za resničen stik s pacientom. Vse bolj očitno je, da pacienti potrebujejo in pričakujejo ne le odlično izvedenih storitev, ne le skrbi za telo, ampak celostno psihofizično in socialno obravnavo. Za lastnike ter vodstva zdravstvenih ustanov je zagotovo pomemben manj znan podatek (Rutherford, 2014), da raven zaupanja pacientov v medicinske sestre vpliva na zadovoljstvo pacientov s celotno bolnišnično izkušnjo, pa tudi celo na percepcijo kakovosti celotne zdravstvene ustanove.

Zato mnenje Woodsa (2011) ne preseneča. Ta opozarja, da če hočejo medicinske sestre obdržati svoje visoko postavljene standarde etičnega in profesionalnega delovanja, bodo mogle v prihodnje ne le iskati nove poti njihovega udejanjanja, ampak hkrati lastne profesionalne vrednote v novem svetu postmoderne negotovosti tudi aktivno promovirati.

Zaključek

Zaupanje je pomemben koncept v vsaki družbi ter tudi v zdravstvu. Če je zaupanje, potem se namesto medsebojnih sumničavosti ter potrebe po nadzoru rojeva tvorno sodelovanje. Zaupanje med medicinsko sestro ter pacientom je temelj terapevtskega medsebojnega odnosa. Mogoče pa je, če so medicinske sestre strokovno kompetentne, imajo ustrezne komunikacijske spretnosti, če so primerno osebno zrele ter če so s pacientom pripravljene vzpostaviti pristen ter globok medosebni odnos, in seveda če imajo za to potreben čas. Pomembno je, da zdravstvene organizacije, njihova vodstva, pa tudi politika in širša skupnost prepoznajo pomen ustreznega števila ter usposobljenosti kadra v zdravstveni negi, da bodo medicinske sestre lahko skrbele za paciente individualno ter celostno ter tako ostale eno od pomembnih torišč humanosti v današnji družbi.

Literatura:

- Abma, T. & Widdershoven, G., 2014. *Dialogical Ethics and Responsive Evaluation as a Framework for Patient Participation*. *Patient Participation in Health*, 14; pp. 27–28.
- Belcher, M. & Jones, LK., 2009. *Graduate nurses experiences of developing trust in the nurse-patient relationship*. *Contemp Nurse*, 31; pp. 142–152.
- Bell, L. & Duffy, A., 2009. *A concept analysis of nurse-patient trust*. *Br J Nurs*, 18; pp. 46–51.
- Berg, L. & Danielson, E., 2007. *Patients' and nurses' experiences of the caring relationship in hospital: an aware striving for trust*. *Scand J Caring Sci*, 21; pp. 500–506.
- Dinç, L. & Gastmans, C., 2013. *Trust in nurse-patient relationships: a literature review*. *Nursing Ethics*, 20; pp. 501–516.
- Hafner, M. & Ihan, A., 2014. *Prebujanje psiha v iskanju izgubljenega Erosa – psihonevroimunologija*.
- Hall, J. & Nayar, S., 2014. *Building trust to work with children after a severe traumatic accident*. *Contemp Nurse*, 46; pp. 161–169.
- Halldorsdottir, S., 2008. *The dynamics of the nurse-patient relationship: introduction of a synthesized theory from the patient's perspective*. *Scand J Caring Sci*, 22; pp. 643–652.
- Hem, MH., Heggen, K. & Ruyter, KW., 2008. *Creating trust in an acute psychiatric ward*. *Nursing Ethics*, 15; pp. 777–788.
- Leibing, A., 2010. *Inverting compliance, increasing concerns: aging, mental health, and caring for a trustful patient*. *Anthropol Med*, 17; pp. 145–158.
- MacCulloch, T., 2012. *Reflections on trust and self-disclosure*. *Issues Ment Health Nurs*, 33; pp. 59–60.
- Možina, M., 2012. *Uvodnik o družbenih dimenzijah psihoterapije*. *Kairos*, 6; pp. 9.
- Örmon, K., Törstensson-Levander, M., Sunnqvist, C. & Bahtsevani, C., 2013. *The duality of suffering and trust: abused women's experiences of general psychiatric care – an interview study*. *J Clin Nurs*, 23; pp. 2303–2311.
- Peter, E. & Morgan, KP., 2001. *Explorations of trust approach for nursing ethics*. *Nurs Inq*, 8; pp. 3–10.
- Raeve, L., 2002. *The modification of emotional responses: a problem for trust in nurse-patient relationships?* 2002. *Nursing Ethics*, 9; pp. 465–471.
- Rutherford, M., 2014. *The Value of Trust to Nursing*. *Nurs Econ*, 32; pp. 283–288.
- Williamson, L., 2014. *Patient and Citizen participation in Health: The Need for Improved Ethical Support*. *The American Journal of Bioethics*, 14; pp. 4–16.
- Kodeks etike v zdravstveni negi in oskrbi Slovenije*. 2014. *Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije*.
- Simonič, A., 2008. *Psihološke značilnosti bolnikov s napredovalim srčnim popuščanjem*. In: Kvas, A., Bobnar, A., eds. *Zdravstvena oskrba srčno-žilnega bolnika z napredovalo boleznijo: zbornik predavanj*, Radenci, 30. in 31. maj 2008. Ljubljana: Zbornica zdravstvene nege Slovenije Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji; pp. 69–78.

Cepljenje na prepihu

Mag. Jožica Eder

Cepljenje je že nekaj časa, sploh pa v tistih delih koledarskega leta, ko je povpraševanje povečano (gripa, klopni meningoencefalitis itd.), tema, ki vznemirja javnost, zaposluje medije in ne nazadnje začena deliti tudi strokovno javnost.

V slovenski zakonodaji so opredeljena obvezna cepljenja otrok s programom rednega cepljenja predšolskih in šolskih otrok v Sloveniji v določenem starostnem obdobju (NIJZ, 2016), prav tako so natančno določeni pogoji, protokoli in standardi cepljenja (Ministrstvo za zdravje, 2017). Opustitev cepljenja je možna na podlagi odločitve komisije ministrstva za zdravje na osnovi predloga za opustitev cepljenja, ki mora biti strokovno utemeljen in obrazložen in ga pripravi zdravnik, ki opravlja cepljenje, če ugotovi, da obstajajo razlogi za opustitev cepljenja. Poleg zdravnika lahko predlog dajo tudi starši oziroma skrbniki otroka (Ministrstvo za zdravje, 2017).

Omenjeno zakonodajo je pred leti presojal tudi ustavno sodišče, ki je ocenilo, da koristi, ki jih prinaša obvezno cepljenje za zdravje posameznika in članov širše skupnosti, presegajo težo posledic posega v ustavne pravice posameznika. Zato obvezno cepljenje, kot ga določa Zakon o nalezljivih boleznih, ni prekomeren ukrep (Ministrstvo za zdravje, 2018). Je pa v Evropski uniji kar nekaj držav, ki omogočajo prostovoljno odločitev glede cepljenja (Vaccination tips, 2018).

Ne glede na zakonodajo so dogodki v zgodovini človeštva – španska gripa (1918), kuga (v Evropi v 15., 16. in 17. stoletju), tuberkuloza (v Evropi od 16. stoletja naprej) dokaz, da je cepljenje učinkovit način zaščite pred nekaterimi nalezljivimi boleznimi. Njihova pojavnost v nerazvitih delih sveta je ravno posledica nepreceptenosti prebivalstva.

Vzdrževanje visoke preceptenosti ciljne populacije je ključnega pomena za preprečevanje širjenja nalezljivih bolezni. Optimalna zaščita zahteva preceptenost ciljne populacije nad 95 %, zato si države prizadevajo za ohranjanje visokega deleža cepljene populacije.

Zakaj je torej kljub vsem pozitivnim dejstvom, ki jih zagovarja tudi Svetovna zdravstvena organizacija, glede cepljenja, predvsem tistega obveznega za otroke, v javnosti vedno več dvomov, celo nasprotij? Skrb vzbujajo predvsem dvomi in nasprotja v strokovni javnosti.

Dostopnost informacij na svetovni ravni je v sodobnem času neomejena, še hitreje kot pozitivni učinki in znanstveno potrjeni argumenti, ki govorijo v korist cepljenju, se v javnosti razširijo novice o negativnih stranskih učinkih, zapletih, neželenih pojavih. Tudi primeri zlorabe, predvsem med 2. svetovno vojno. Konkurenčni boj med farmacevtskimi koncerni

občasno poskrbi, da so te novice še potencirane in rezultat je stanje, ki ga trenutno zaznavamo.

Kako je med strokovnjaki v vrstah zdravstvene nege? Verjetno je ob vseh različnih informacijah, ki so na voljo, prav tako težko ostati ravnodušen in neomajen v svojem prepričanju. Kodeks etike s svojimi načeli, usmerjenimi v tak način dela in ravnanja zdravstvenih delavcev, ki zagotavlja optimalno zdravstveno nego in oskrbo, predvsem pa zagovorništvo pacientovih pravic tudi pri njegovih odločitvah in naj bi v trenutkih dvomov in pomislov predstavljal vodilo pri delu zdravstvenih delavcev, je na preizkušnji v trenutku, ko se negativni zaplet zgodi v naši bližini – prijateljem, sorodnikom, otroku. Smo v takih trenutkih še sposobni racionalnega razmišljanja in neomejenega zagovarjanja nekega (tudi zakonsko določenega) početja?

Da se izognemo dvomom in pomislekom, je naloga zdravstvene politike na državni ravni ter strokovnjakov iz različnih področij, da načrtno in verodostojno izvajajo izobraževanja, promocije in seznanjajo javnost z vsemi vidiki cepljenja in na ta način zmanjšujejo nejasnosti in neprijeten občutek namernega prikrivanja informacij. Morda bi bilo pri tem tudi smiselno izpustiti podporo in omenjanje farmacevtskih koncernov nasploh, saj bi se tako izognili neželeni komercializaciji. Vsekakor pa je treba dosledno prisluhniti tistim, ki imajo svoje razloge proti cepljenju, jim ponuditi strokovne razlage in argumente in predvsem dovolj časa za dialog.

Pluralizem mnenj in svoboda odločanja je dobra praksa, dokler ne predstavlja potencialne škode za široki krog. Zgodovinska dejstva so vendarle tista, ki potrjujejo pozitiven učinek cepljenja, s čimer pomembno vplivamo na svoje zdravje in zdravje svojih otrok.

Viri:

Ministrstvo za zdravje, 2017. Dostopno na: http://www.mz.gov.si/fileadmin/mz.gov.si/pageuploads/javno_zdravje_2015/cepljenje/Navodilo_o_delu_Komisija_za_cepljenj_P.pdf.

Ministrstvo za zdravje, 2018. Dostopno na: http://www.mz.gov.si/si/delovna_podrocja_in_prioritete/javno_zdravje/obvladovanje_nalezljivih_bolezni/cepljenje.

NTŽ, 2016. Dostopno na: <http://www.njz.si/sl/koledar-cepljenja-predsolskih-in-solskih-otrok-v-sloveniji>.

Vaccination tips, 2018. Dostopno na: http://vaccination.tips/prostovoljno_obvezno_cepljenje.shtml.

Priporočeno branje

EMPATIJA

Pot do sebe in do drugega

Jesper Juul, Peter Hoeg, Jes Bertelsen, Steen Hildebrandt, Helle Jensen, Michael Stubberup

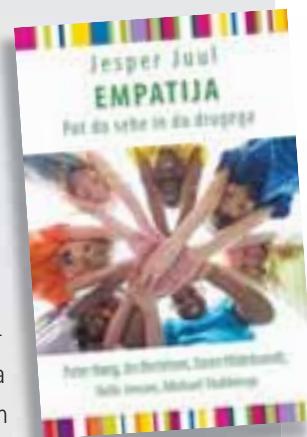
Empatija in tudi sočutje sta oblika ozaveščenega stika s samim sabo, svojimi občutki, mislimi in čustvi. Kažeta se v naših odnosih do drugih ljudi. Vsakdo ima prirojeno sposobnost za empatijo in za ozaveščen stik s samim sabo, za svoj notranji mir.

To zmožnost lahko otroci in odrasli razvijajo ter jo poglobljajo vse svoje življenje.

Jesper Juul s soavtorji v knjigi podaja teoretična in praktična spoznanja, da je danes najbolj pomembno otrokom in odraslim pomagati, da najdejo notranjo gotovost, svoj notranji mir. Umirjenost in pristno razumevanje pa sta mogoča le, če čutimo, da smo celoviti. Celovitost lahko opišemo kot sintezo petih kompetenc: telesa, dihanja, srca (empatičnih čustev), ustvarjalnosti in zavesti. Teh pet kompetenc – še bolj pa zavedanje, da obstajajo in součinkujejo – določa vsakega posameznika in nas v bistvu določa kot ljudi.

Knjiga je jednat teoretičen in praktičen vodnik, ki pomaga izboljšati stik s sabo in drugimi ljudmi ter pomaga razvijati empatijo v sebi.

Priporočajo članice Stalne delovne skupine za paliativno zdravstveno nego.

Meritve v avli UKCL (Fotografija: Matej Reisp)

Aktivnosti ob svetovnem dnevu hipertenzije

Ernica Jovanović, Klementina Kumer

Zvišan kroni tlak ali hipertenzija je kronična bolezen in je pomemben dejavnik tveganja za bolezni srca, možgansko kap, ledvične bolezni in celo bolezni oči. Spremlja jo vzdevek »tihan ubijalec«, saj za razliko od drugih bolezni (npr. glavobol) sprva ne povzroča težav.

17. maja je bil že 14. svetovni dan hipertenzije. Hipertenzija predstavlja veliko globalno breme, zato se Združenje za arterijsko hipertenzijo (Slovensko zdravniško društvo), v okviru Mednarodnega združenja za hipertenzijo in Svetovne lige za hipertenzijo, na območju Slovenije aktivno vključuje v akcijo globalnih meritev krvnega tlaka – mesec meritev maj (MMM18).

Tako so se 17. maja že tretje leto zapovrstjo izvajale meritve krvnega tlaka tudi v avli Univerzitetnega kliničnega centra in Bolnišnice dr. Petra Držaja. Ker se medicinske sestre na Kliničnem oddelku za hipertenzijo Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani zavedamo težav arterijske hipertenzije, se na ta dan aktivno vključujemo v akcijo merjenja krvnega tlaka. Namen akcije je ozavestiti prebivalstvo o hudih posledicah nezdravljene arterijske hipertenzije, ob tem pa odkriti možne posameznike z nezdravljeno arterijsko hipertenzijo, informirati o nefarmakoloških ukrepih za znižanje krvnega tlaka in učiti pravilnega načina merjenja krvnega tlaka.

Da bi se zavedanje začelo že v šolskih klopeh, smo k sodelovanju povabili dijake Srednje zdravstvene šole Ljubljana pod vodstvom učiteljice praktičnega pouka Nikice Grkman, diplomirane medicinske sestre, študente Fakultete za farmacijo iz Ljubljane in zaposlene s podjetja Diafit, ki so tudi poskrbeli za brezhibne merilnike, s katerimi smo merili krvni tlak. Posebno pohvalo si zaslužijo dijaki Srednje zdravstvene šole, ki so pripravili poučne plakate.

V akciji MMM18 je poleg pobudnika Združenja za hipertenzijo sodelovalo še Združenje zdravnikov družinske medicine Slovenije, Nacionalni inštitut za javno zdravje in Lekarniška zbornica Slovenije, ki so na konferenci za medije predstavili težave arterijske hipertenzije, pojavnost in preventivne dejavnosti, ki se izvajajo na območju Slovenije. Tiskovne konference se je udeležilo lepo število novinarjev, med njimi novinarji RTV, kanala A, ki so v svojih informativnih programih dnevu hipertenzije namenili kar nekaj minut.

Sicer pa so maja v zdravstvenih ustanovah, referenčnih ambulantah in lekarnah tudi letos brezplačno merili krvni tlak po vsej Sloveniji. Lani je v akciji skupno sodelovalo 2883 ljudi. Od vseh udeleženi preiskovancev je 58,1 % imelo hipertenzijo. Skoraj 30 % preiskovancev se ni zdravilo. Izmerjene vrednosti krvnega tlaka in podatke preiskovancev,

zabeležene na anketnih listih, se analizirajo in pošljejo mednarodnemu združenju, ki kasneje objavi rezultate vseh držav.

Skoraj vsak četrti odrasli človek na svetu, v Sloveniji pa že skoraj vsak drugi, živi s hipertenzijo, bolezen pa se vse pogosteje pojavlja tudi pri mladostnikih. Skoraj polovica se jih tega ne zaveda, med tistimi, ki se zavedajo, pa jih polovica ne stori ničesar, da bi nadzorovali svoj krvni tlak s spremembo življenjskega sloga ali z zdravili. To pomeni, da je okoli 75 % svetovnih bolnikov s hipertenzijo izpostavljenih povečanemu tveganju, da zbolijo za srčnimi obolenji, možgansko kapjo, ledvičnimi obolenji ali se njihovo življenje konča z nenadno smrtjo. Po vsem svetu hipertenzija vsako leto terja 10 milijonov življenj.

Z namenom, da bi povečala zavedanje svetovne populacije o nevarnosti hipertenzije, je Svetovna liga za hipertenzijo leta 2005 uvedla svetovni dan hipertenzije. Obeležuje se 17. maja. Zadnji dve leti se tudi v Sloveniji pridružujemo svetovni akciji mesec meritev maj, katere cilj je izmeriti krvni tlak kar največjemu številu prebivalcev. Med zdravljenimi bolniki s

Utrip z novinarske konference
(Fotografija: Manuela Gorišek)

hipertenzijo je kar 75 % bolnikov, ki zaradi neupoštevanja zdravniških navodil in nerednega jemanja zdravil nimajo urejenega krvnega tlaka. Timska obravnava, kjer se delo zdravnika in medicinske sestre dopolnjujeta, je pripomogla k povečanju znanja in večje vključenosti bolnikov v zdravljenje (kot so na primer samomeritve krvnega tlaka v domačem okolju). Primer dobre prakse so referenčne

Dijaki Srednje zdravstvene šole
(Fotografija: Eduard Madaras)

ambulante, s katerimi je bil dosežen velik korak v obravnavi bolnikov s hipertenzijo.

Letošnji dan hipertenzije je poleg meritev vključeval tudi poziv 10. nasvetov za zdrav krvni tlak:

1. Obdržite zdravo težo.
2. Redno telovadite.
3. Uživate veliko sadja in zelenjave vsak dan.
4. Dnevno si privoščite vsaj 7 ur kakovostnega spanja.
5. Omejite vnos soli.
6. Omejite vnos maščob in sladkorja.
7. Opustite kajenje tobaka.
8. Omejite vnos kofeina.
9. Ne uživajte preveč alkohola.
10. Sprostite se.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem, ki so prostovoljno sodelovali v akciji in tako prispevali za zmanjšanje hipertenzije na Slovenskem. Največkrat se prepozno zavemo pomena urejenega krvnega tlaka. Da bi se to zgodilo čim manjkrat, je na nas zdravstvenih delavcih, da ozaveščamo ljudi o pomenu urejenega krvnega tlaka. Če pa je arterijska hipertenzija že prisotna, pa o pomenu nefarmakoloških aktivnosti in rednem jemanju zdravil.

✚ TOSAMA

Bela štacunca

Kupon ugodnosti
10% popusta na celoten nakup
15% popusta na vse higienske
 vložke in tampone

- **Vir**, Šaranovičeva cesta 35, 1230 Domžale
- **Maribor**, Jezdarska ulica 4, 2000 Maribor
- **Koper**, Pristaniška 19, 6000 Koper
- **Izola**, Ljubljanska ulica 1, 6310 Izola
- **Ljubljana**, BTC - Hala A, Šmartinska 152, 1000 Ljubljana
- **Jesenice**, Center Tuš Jesenice, Cesta železarjev 4b, 4270 Jesenice
- **Idrija**, Drogerija Tuš Idrija, Lapajnetova ulica 33, 5280 Idrija
- **Kranj**, Planet Tuš Kranj, Cesta Jaka Platiše 18, 4000 Kranj
- **Litija**, V stavbi Socialno-varstvenega centra, Ljubljanska cesta 3, 1270 Litija

Kupon ugodnosti velja do 31. 12. 2018 ob predložitvi ID kartice Zbornice-Zveze. Popusti se ne seštevajo in ne veljajo na izdelke na naročilnico, ki jo predpiše zdravnik, na izdelke v akciji, darilne bone in izdelke z zaklenjeno ceno.

www.tosama.si

Podelitev priznanj najbolj zaslužnim na področju zobozdravstvene vzgoje in preventive

Damjana Marc

V petek, 29. junija, so na sedežu Zdravniške zbornice Slovenije podelili priznanja medicinskim sestram in pedontologom, dolgoletnim izvajalcem tekmovanja za čiste zobe ob zdravi prehrani (TČZ). Letošnje TČZ je potekalo že petintrideseto leto. Za organizacijo in izvedbo so odgovorne medicinske sestre v zobozdravstveni vzgoji in preventivi. Strokovno podporo nudijo regijski pedontologi in otroški zobozdravniki. Tekmovanje poteka pod okriljem Stomatološke sekcije Slovenije, vodja TČZ je Matej Leskošek, dr. dent. med.

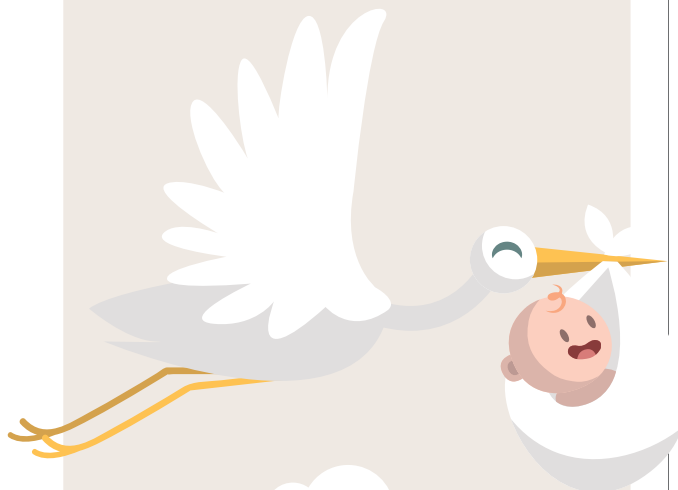

Čestitamo vsem zaposlenim v zobozdravstveni vzgoji in preventivi, predvsem tistim, ki ste orali ledino, in vsem, ki vztrajate in verjamete v preventivno vlogo zdravstvene nege na področju ustnega zdravlja.

Medicinske sestre, zaposlene v zobozdravstveni vzgoji in preventivi, smo tiste, zaradi katerih ta akcija uspešno poteka že toliko let. Medicinske sestre smo nosilke zobozdravstvene vzgoje, ki je samostojno področje in poleg TČZ obsega tudi programirano zobozdravstveno vzgojo. Prav TČZ nam je omogočil vstopanje v vse šole v Sloveniji. Je čudovita motivacija za izboljšanje ustne higiene, saj otroci zelo radi tekmujejo še posebej, če so tudi nagradjeni. Zaposleni v zobozdravstveni vzgoji in preventivi moramo biti ponosni, da smo del najboljšega preventivnega programa na področju otroškega in mladinskega zobozdravstva na svetu. Hvala Mateju Leskošku in Tatjani Leskošek Denišlič, ki sta oba najbolj zaslužna, da TČZ funkcioniira. Hvala vsem šolam, ki nam omogočate, da pride-mo k vam in hvala vsem pokroviteljem, ki ste se odzvali na naše prošnje. Še posebej podjetju GLAXO, ki zadnja leta nagradjuje zmagovalne razrede po vsej Sloveniji. In pohvala vsem vodstvom zdravstvenih domov, ki omogočijo zaposlitev strokovnega kadra in verjamejo v preventivo, ter pedontologom, ki nas pri našem poslanstvu podpirajo s stroko.

bolnišnica
za **GINEKOLOGIJO**
in **PORODNIŠTVO**
kranj

Vprašaj babico

Špela Požun,
Pomočnica direktorice za področje
zdravstvene nege

V današnjem času ima obveščенost in informiranost velik vpliv na odločitev pacientov, kje bodo opravili operacijski poseg ali diagnostične preiskave. Prav tako to velja za bodoče starše, ko se odločajo, kje bodo dočakali rojstvo novorojenca.

V Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo (BGP) Kranj se zavedamo, da ima nosečnica, sploh prvorodka, veliko vprašanj, dvomov, dilem, ki se tičejo nosečnosti, priprave na porod, poroda, bivanja v bolnišnici in poporodnega obdobja. Zato smo jim stopili korak bliže in jim omogočili, da dobijo strokovne, konkretne in praktične informacije od diplomiranih babic porodnega bloka BGP.

Vsak zadnji torek v mesecu ob 13. uri poteka srečanje v knjižnici BGP Kranj, ki smo ga poimenovali »Vprašaj babico«. Diplomirana babica predstavi potek obravnave nosečnice pred, med in po porodu in pove splošne informacije o bivanju v bolnišnici. Kasneje se srečanje spremeni v sproščen pogovor, kjer nosečnice postavljajo vprašanja, izražajo svoje želje in izmenjujejo izkušnje.

Srečanje pozitivno vpliva na nosečnice, saj se lažje odločijo o izbiri kraja za porod, v bolnišnico pridejo bolj informirane in pripravljene na sodelovanje pri porodu. Prav tako pa tudi babice spoznajo nosečnice, s katerimi bodo v času poroda in se že prej lahko seznanijo z njihovimi posebnostmi in željami.

Poleg omenjenega srečanja imajo nosečnice vsako sredo ob 13. uri možnost srečanja z zdravnikom specialistom anesteziologije, kjer dobijo informacije o lažšanju porodne bolečine.

Spoštovani člani,

*če še ne prejimate aktualnih e novic
Zbornice – Zveze, se na njih naročite na
email: clanarina@zbornica-zveza.si.
Spremljajte nas tudi na Facebooku: [www.
facebook.com/zbornica.zveza/](http://www.facebook.com/zbornica.zveza/)*

Zbornica – Zveza

Reševalci na tekmovanju v New Yorku

Tadej Lunder

V času prvomajskih praznikov se je ekipa Reševalne službe Zdravstvenega doma Slovenska Bistrica odpravila na tekmovanje iz nujne medicinske pomoči v New York v ZDA. Povabilo na takšne vrste tekmovanje je vsakemu reševalcu v ponos in hkrati izziv, ki se mu ni mogoče upreti.

Člani ekipe (od leve proti desni): Iztok Škof, Matjaž Žunkovič, Tadej Lunder in Alen Markuš

Meseci dela, priprav, načrtovanj, številnih telefonskih klicev in zbiranja finančnih sredstev so bili poplačani z izjemno odpravo, ki je naredila korak naprej. Korak naprej v smislu pridobivanja izkušenj in informacij. Porodila je nove zamisli, začela nova prijateljstva in zanetila iskro novih spoznanj.

Na tekmovanju smo med 32 sodelujočimi ekipami dosegli 10. mesto. Na svojo uvrstitev smo ponosni, saj je bilo delo namišljene nesreče zelo zapleteno. V namišljeni delovni nezgodi je neznano število ljudi pri delu v jarku zasul plaz. Celotna postavitev dogodka je bila zelo realistično umeščena v okolje in prostor, prostora za improvizacijo je bilo zelo malo in delo je bilo treba opraviti z razpoložljivimi ljudmi, sredstvi ... Na kraju so bile prisotne že ekipe gasilcev, jamskih reševalcev, policije, delavcev – skratka celoten aparat ljudi, ki ga je bilo treba uskladiti in najbolje uporabiti pri reševanju nezgode. Celotna ekipa je bila razporejena na slabih desetih metrih prostora, medsebojna komunikacija je bila zaradi hrupa otežena, pripekajoče sonce je odigralo svojo vlogo in ne nazadnje težje nam je bilo povedati veliko stvari v tujem jeziku in še v omejenem času. Vendar je šlo, in to tekoče.

Uporabiti je bilo treba vse znanje in oskrbeti poškodovance, aplicirati ustrezno terapijo in pripraviti vse potrebno za transport. Na koncu je bilo treba opraviti še predajo vseh pacientov v bolnišnici. Velja omeniti, da delo v ZDA poteka na drugačni ravni kot pri nas. Ekipe so brez zdravnika in reševalci imajo dovoljenje za odrejanje in aplikacijo terapije. Tudi mi smo se pripravili in dodatno osvežili znanje o predpisanih terapijah za posamezne sklope protokolov nujne medicinske pomoči, da je delo potekalo usklajeno.

Po tekmovanju je sledil dvodnevni kongres, na katerem smo spoznali in obdelali veliko zanimivih tem. V naslednjih dneh je sledila pot v Kanado in obiski EMS Niagara, kjer smo spoznali njihov dispečerski center in sistem delovanja.

Kanadski del našega potovanja je prinesel v naše debate polemiko o tem, kako prikladno si želijo organizirati svoj sistem dela. Sistem, obrnjen navznoter, na pacienta oziroma zgrajen okoli pacienta poznamo tudi pri nas. Prav tako sodelovanje in pomoč osebnega zdravnika v soodvisnosti s patronažno in socialno službo. Neznanka je bil »reševalec v skupnosti«, ki ga z letošnjim letom uvajajo v sistem nujne medicinske pomoči. Razložili so nam, da je ta reševalec certificiran advanced paramedic (najvišje izobraženi reševalec), ki bo imel zelo visoka pooblastila in bo lahko do določene meje delal ter se odločal neodvisno od ostalih deležnikov, za posvete pa bo na voljo imel zdravnika. Kanada, ki je notranje ločena

na province, ima v zvezi s tem to prednost, da se lahko vsaka provinca odloča avtonomno. Pomembno je, da sistem deluje učinkovito, centralizacije ne podpirajo. Zanimiva bi bila implementacija takšnega profila v slovenski zdravstveni sistem. Seveda bi prej morali spremeniti osnovo – zakonodajo, prepričanje in kulturo posameznika.

Strokovna izpopolnjevanja in nadgrajevanja znanja so vedno dobrodošla ter obogatijo kariero vsakega posameznika, ki želi dodati vrednost svojemu poklicu. Drži tudi, da pridobljene izkušnje v tujini veljajo za nekaj več. Ključnega pomena pa je to, kako jih zna posameznik uporabiti v praksi oziroma koliko mu lahko v dani situaciji koristijo. Namišljena delovna nesreča, ki smo jo reševali na tekmovanju, je bila tehnično zelo zahtevna, da ne omenjam obsega oskrbe. Ob izključitvi dejavnikov iz okolja in ustreznih kadrovske zasledbi bi bila nekaj vsakdanjega. Vendar to počnemo vsak dan. Želimo si novih izzivov in želimo si raznovrstnih ter razgibanih intervencij. In kje se je bolje kot na tekmovanju prvič srečati z njimi? V drugo je lažje. Čeprav je primer težak, so izkušnje tiste, ki pripomorejo h kakovostnejšemu delu z vidika improvizacije in celotnega vodenja intervencije.

Ni Amerika vse, kar se sveti in kar nam na televiziji vsiljujejo. To spoznaš, ko jo vidiš iz drugačnega zornega kota – takšnega, kot smo ga mi. Tudi naša Slovenija je prelep košček sveta. Na majhnem kosu ozemlja imamo vse geografske spremenljivke, za katere je treba drugje po svetu prepotovati na stotine kilometrov. Večkrat slišimo, da bi lahko bila Slovenija druga Švica. V nekakšnem pomenu smo druga Švica (čeprav ne ekonomskem), morda družbeno ali družabno, kakor hočete. Treba se je zavedati, da smo mlada država in se težko postavljamo ob bok starejšim narodom s svojo kulturo, v zgodovini so manipulirali z nami drugi narodi, tako v nekdanji državi kot pred tem.

Reševalna služba Zdravstvenega doma Slovenska Bistrica je vedno pripravljena na nove izzive. S svojo pripravljenostjo za izobraževanje drugih (v zadnjem času prvih posredovalcev v gasilskih vrstah), s profesionalnim odnosom do sočloveka in s strpno komunikacijo v zdravstvenem timu poskušamo delati kar najbolje in biti v ponos našemu zavodu. Na tekmovanjih dosegamo dobre rezultate, kar nakazuje na kakovostno in profesionalno dobro delo. Imamo podporo vodstva zavoda in s skupnimi močmi lahko uspemo kjerkoli. To smo večkrat dokazali doma in po svetu, med svojimi občani in tujimi strokovnjaki. Prihodnost prinaša nove izzive. Zunaj so za nas, treba jih je prepoznati in zagrabiti!

Poročilo sestanka Pediatric Nursing Associations of Europe (PNAE), 31. maja 2018 v Atenah, Grčija

Majda Oštir

Predstavnice držav članic PNAE, srečanje
maja 2018 v Atenah (Vir: arhiv PNAE)

Mreža evropskih združenj pediatričnih medicinskih sester, Pediatric Nursing Associations of Europe (PNAE), je bila leta 2003 ustanovljena kot področna skupina Mednarodnega združenja pediatričnih medicinskih sester. Njen namen je povezati strokovne organizacije medicinskih sester, ki delajo z otroki in mladostniki v Evropi. Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v pediatriji je njihova pridružena članica že od samega začetka.

PNAE si bo s svojimi dejavnostmi prizadeval, da bodo imeli otroci, mladostniki in družine po vsej Evropi zagotovljeno visoko kakovost zdravstvene nege, do česar imajo vso pravico.

Cilji in namen so izboljšanje oskrbe za otroke in mladostnike po vsem svetu, spodbujanje in zagovornišvo zdravja in razvoja otrok na temelju Konvencije OZN o otrokovih pravicah in spodbujanje komunikacije med pediatričnimi medicinskimi sestrami za zagotavljanje oskrbe za vse otroke. Več na spletni strani: www.rcn.org.uk.

Sestanki potekajo v različnih državah Evrope, tokrat v Atenah v Grčiji. Predstavniki evropskih organizacij pediatrične zdravstvene nege poročamo o trenutnih razmerah na različnih področjih delovanja medicinskih sester v pediatriji. Tokrat sta bili glavni temi dokumentiranje aktivnosti

zdravstvene nege, vključevanje staršev in otrok v samo dokumentiranje, in izobraževanje medicinskih sester za delo na področju zdravstvene nege v pediatriji.

Na področju dokumentiranja je kot del integracije otrok in staršev v proces obravnave oziroma zdravstvene nege,

usmerjene v družino, vključena tudi možnost aktivnega sodelovanja v dokumentiranju o stanju otroka/mladostnika (Danska, Norveška). Na Nizozemskem starši pišejo dnevnik in medicinska sestra lahko prosi za vpogled. Po pogovoru s starši dokonča dokumentiranje o stanju otroka. V drugih evropskih državah (Portugalska, Belgija, Češka, Islandija, Slovenija, Hrvaška, Grčija, Turčija) je dokumentiranje namenjeno samo zdravstvenim delavcem, mladostnik po 15. letu starosti in starši pa imajo vpogled na prošnjo.

Na področju izobraževanja za delo medicinskih sester na področju pediatrije je v evropskih državah različna praksa, vendar pa v večini držav že obstaja študij v okviru fakultet zdravstvene nege, kjer se medicinska sestra že na začetku študija opredeli za pediatrično zdravstveno nego. Kar nekaj držav pa omogoča specializacijo s področja zdravstvene nege v pediatriji po opravljenem osnovnem študiju. V Sloveniji žal še ni te možnosti, čeprav strokovnjaki tega področja menimo, da je to neizogibno. PNAE je v ta namen konec leta 2012 izdal dokument na temo izobraževanje medicinskih sester v pediatriji v Evropi, kjer navaja, da mora medicinska sestra za delo na področju pediatrije opraviti vsaj 52 tednov podiplomskega izobraževanja, enako deljenega na teorijo in prakso.

Predstavljen je bil tudi evropski projekt evropskih standardov za prezgodaj rojene otroke in bolne novorojence. **Evropski standardi skrbi za novorojenčke** so rezultat interdisciplinarnega sodelovanja za razvoj standardov skrbi za ključna področja v zdravju novorojenčkov. Ustanovljen in usklajen s strani Evropske fundacije za oskrbo novorojenčkov oz. European foundation for the care of newborn infant (EFCNI) (www.efcni.org) združuje znanje in izkušnje več kot 220 ljudi iz 35 držav z namenom razviti tematske evropske referenčne standarde. Člani projekta vključujejo zdravstveno varstvo, strokovnjake iz porodništva, neonatologije, pediatrije in psihologije, predstavnikov staršev, industrijskih partnerjev ter tretje strani, ki ima interes za zdravje novorojenčkov. V središču projekta je zdravljenje in oskrba prezgodaj rojenih in bolnih novorojenih otrok v bolnišnici in sledenje le teh v kasnejšem obdobju. V ta namen je zdravje novorojenčkov razdeljeno na 11 področij in za vsako področje je standarde razvijala skupina strokovnjakov. Ti standardi temeljijo na obstoječih smernicah in bi morali služiti kot evropski referenčni standardi. Zajemajo perinatalno obdobje in obdobje še dolgo po odpustu, tja v zgodnje otroštvo.

Razvojni projekt poteka od 01/2013 do 12/2018. Standardi, razviti v projektu, bodo na voljo na spletni strani projekta

brezplačno (<https://newborn-health-standards.org/>). V jese- ni bodo standardi predstavljeni in potrjeni v Bruslju, v decembru pa objavljeni za širšo javnost.

PNAE že od leta 2003 objavlja dokumente, ki naj bi veljali kot priporočila za delo medicinskih sester v Evropi na področju zdravstvene nege v pediatriji. Večino smo prevedli v okviru Sekcije medicinskih sester iz zdravstvenih tehnikov v pediatriji in so objavljeni v zborniku »V znanju je moč« iz leta 2013, ki je dosegljiv na spletni strani Zbornice – Zveze: (https://www.zbornica-zveza.si/sites/default/files/publication_attachments/smsztp_zbornik_zrece_2013_web.pdf).

Novjša priporočila bomo prevedli do konca leta 2018 in bodo ravno tako dosegljiva v enem od naših zbornikov. 1. in 2. junija je potekal 4. kongres PNAE, več o tem pa v naslednjem prispevku.

Čestitka

*»Na svetu je toliko vsega za vse nas, če le imamo
oči, da vidimo, srce, da vzljubimo, in roke, da si
vse to nabereмо ...«*

Lucy Maud Montgomery (1874–1942)

*Na Fakulteti za zdravstvene vede Univerze v
Mariboru je naša sodelavka*

Anita Vogrinčič Černezel, dipl. m. s.,

*uspešno zagovarjala magistrsko delo z naslovom
Zagotavljanje kakovosti in varnosti pacienta*

z omejenimi kadrovskimi in materialnimi

resursi v bolnišničnem okolju

*in si pridobila naziv magistrica zdravstveno-
socialnega managementa. Za strokovni uspeh ji*

iskreno čestitamo.

Sodelavci internega oddelka Splošne bolnišnice

Murska Sobota

Spreminjanje zdravstvenega sistema s simulacijami v zdravstvu SESAM 2018

Uroš Zafošnik, Mitja Košec

Med 27. in 29. junijem 2018 smo se udeležili mednarodne konference SESAM 2018. To je mednarodna konferenca s simulacijami v zdravstvu, ki vsako leto prinaša vrsto zanimivih predavanj, okroglih miz ter delavnic s področja simulacij v zdravstvu.

Vizija SESAMA: »Izboljšati zdravstveno oskrbo s simulacijami. Varna, na paciente osredotočena oskrba, zagotovljena s kompetentnimi in samozavestnimi zdravstvenimi delavci.«

Avtorji na omenjeni konferenci so bili pomembni profesorji in strokovnjaki s področja simulacij: dr. Lauren Collins, Peter

Dieckmann, Robert MacAulay, dr. Rana Sharara-Chami, prof. Victoria Brazil, prof. Nassir Navab, prof. Terry Young. Na predavanjih so poudarili, da je debriefing pri simulacijah v zdravstvu identifikacija pozitivnih strategij in vedenja zdravstvenega tima, ki prispeva k varni obravnavi pacienta (Cristina Diaz Navarro). Ciljev izvajanja simulacij v zdravstveni instituciji je več: dober trening, dober klinik, dober tim, dober sistem, dober klinični rezultat in dobra pacientova izkušnja.

Simulacije so bistvene še posebej pri sodelovanju multidisciplinarnega tima. »Pomagajo nam, da delo opravimo boljše – skupaj« (prof. Victoria Brazil). Sigrun Anna Qvindesland poudarja, da je izrednega pomena tudi merjenje učinkov treninga s simulacijami: pozitivna reakcija na učenje, rezultati učenja, vedenje v kliničnem okolju in klinični rezultati. Simulacije naj bodo vedno prilagojene potrebam in situacijam v kliničnem okolju. Nassir Navab je predstavil zadnje novosti v

Uroš Zafošnik in Mitja Košec skupaj s predsednikom SESAM-a Davidom Grantom
(Fotografija: arhiv SIM centra)

razvoju simulatorjev, kjer je med drugim večkrat bila omenjena virtualna resničnost (Hololens očala). Na konferenci je bil večkrat poudarjen tudi pomen vedno večje uveljavitve simuliranega pacienta v simulacijah v zdravstvu, kar prinaša še večjo varnost in kakovost obravnave pacientov (Valerie Fulmer). Lauren Collins zagovarja medprofesionalno usposabljanje, ki s simulacijami v zdravstvu prinaša še boljše rezultate pri obravnavi pacientov, boljše zadovoljstvo pacientov, zmanjša stroške obravnave in izboljšuje zadovoljstvo izvajalcev. Si predstavljate – ena simulacija v istem prostoru za zdravnika, medicinsko sestro, fizioterapevta, socialnega delavca ... Ta izziv nas v Sloveniji še čaka in o njem bomo zagotovo govorili na SESAM-u 2019 v Belfastu na Škotskem.

Med predavanji
(Fotografija: arhiv
SIM centra)

Sami smo tretji dan konference predstavili svoj prispevek *Patient Safety/Quality Improvement*, s katerim smo argumentirali potrebo po uporabi simulacijskega centra na primarni ravni. Prispevek je bil na konferenci izpostavljen kot primer dobre prakse.

Konferenca SESAM nam je tudi letos dala veliko: standard izvajanja debriefinga (TALK), vzpostavljanje sodelovanja s simulacijskim centrom iz severne Afrike (Alžirija), vključitev SIM centra ZD Ljubljana v evropsko delovno skupino s področja standardnega pacienta, vključitev SIM centra ZD Ljubljana v ASPE (The Global Network for Human Simulation Education), standard priprave standardnega (simuliranega) pacienta, seznanitev z najsodobnejšimi simulatorji s področja simulacij v zdravstvu.

Konferenca SESAM 2018 je bila znova priložnost vzpostavljanja stikov z največjimi strokovnjaki s področja simulacij v zdravstvu, med katerimi je zagotovo tudi dr. David Grant, predsednik SESAM-a, s katerim smo se dogovorili za sodelovanje na mednarodni znanstveni konferenci, ki se bo odvijala v sklopu Inštituta za razvoj in raziskave v osnovnem zdravstvu ZD Ljubljana, del katerega je tudi SIM center.

Viri:
dr. Lauren Collins, Peter Dieckmann, Robert MacAulay, dr. Rana Sharara-Chami, prof. Victoria Brazil, prof. Nassir Návab, prof. Terry Young, SESAM 2018 (povzetki predavanj)

Specialna znanja s področja zdravstvene nege pacienta z motnjami v uriniranju

Bojana Hočevar Posavec, Veronika Vidmar in Majda Topler

Medicinske sestre se pri svojem delu pogosto srečujemo s pacienti, ki imajo motnje uriniranja in pri katerih je treba izvajati aktivnosti zdravstvene nege, kot so: menjava stalnega urinskega katetra, sterilna intermitentna katetrizacija, učenje čiste intermitentne katetrizacije, zdravstvena nega pacienta z različnimi urinskimi drenažami in drugo. V številnih ustanovah moramo, čeprav nimamo potrebnih znanj in nismo praktično usposobljeni, izvajati tudi katetrizacijo moških, zato čutimo potrebo po pridobitvi znanj in kompetenc na tem strokovnem področju.

Skupinska slika udeležencev (Vir: Strokovna sekcija, 2018)

Udeleženke izobraževanja z inštruktorjema v mali operacijski dvorani SB Slovenj Gradec (od leve proti desni): Martina Omerzo, Irena Zupančič Knavs, Matjaž Pešičer, Jožica Poljanšek, Bojana Hočvar Posavec in Nela Cep (Vir: Strokovna sekcija, 2018).

poseg odklonimo, saj nimamo ne kompetenc in ne ustreznega pooblastila. Prepogosto se srečamo s pacienti z nevrološki obolenji, ki jim zaradi napredovanja bolezni zdravnik predpiše katetre za enkratno katetrizacijo, samega posega pa jih ne naučijo primerno. Primorani so se znati sami in iskati informacije druge. Glede na trend naraščanja nevroloških obolenj bo to tudi čedalje večji problem. Dogajajo pa se žal tudi napačne vstavitve stalnih urinskih katetrov pri ženskah, kar lahko ogrozi njihovo življenje.

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v rehabilitaciji in zdraviliški dejavnosti je s podporo in sodelovanjem **Združenja urologov Slovenije** že tretjič organizirala izobraževanje za pridobitev **specialnega znanja s področja zdravstvene nege pacienta z motnjami v uriniranju**. Izobraževanje je potekalo od 27. 3. do 5. 6. 2018 in je vključevalo 50 ur teoretičnega in 50 ur praktičnega usposabljanja. Zaradi omejitve vpisa je bilo letos vključenih 23 diplomiranih medicinskih sester/ zdravstvenikov različnih področij zdravstvene nege in območij Slovenije. Izobraževanja so se udeležili predstavniki iz patronaže, urologije, internistike, intenzivnih enot, onkologije, kirurgije, zdravstvene fakultete, zavodov za izobraževanje in usposabljanje mladine, zdravilišč in rehabilitacije. Povprečna starost je bila 36,6 leta, s standardnim odklonom 8,9 leta. Izobraževanje je 18 slušateljem (81,8 %) zadovoljilo pričakovanja, 4 (18,2 %) so pogrešali področje pediatrije, rehabilitacijo po operacijskih posegih in nego kože pri pacientu z urinskim katetrom, kar bomo v prihodnjem letu dopolnili. Splošna ocena izvedbe izobraževanja je bila 4,45 (min. 3; max. 5) s standardnim odklonom 0,67. Torej smo s samo izvedbo izobraževanja lahko zadovoljni.

Postavljeni smo v neprijeten položaj, ko se moramo odločiti, ali naj katetriziramo moškega ali naj

Vsi udeleženci so pripravili seminarske naloge ob pomoči in budnem nadzoru mag. Tamare Štemberger Kolnik ter jih ob zaključku predstavili. Mag. Tamari Štemberger Kolnik se za sodelovanje in pomoč lepo zahvaljujemo.

Zaradi pestrosti kliničnih okolij, iz katerih so izhajali udeleženci, smo bili priča neposrednemu uvajanju izboljšav dela ter povečanju varnosti zdravstvene obravnave pacientov z motnjami v uriniranju. Sledilo je pisno in praktično preverjanje znanja.

Nadgradnja znanja omogoča osebno in strokovno rast ter razvoj stroke. Tako pridobljena dodatna nova znanja in s tem tudi

Skupina udeležencev na praktičnem usposabljanju v Termah Dobrna d. d. (od leve proti desni): vodja fizioterapije Barbara Kočar, Helena Kotnik, Majda Topler, Miha Perič, Bojana Hočvar Posavec, Maja Vrhovnik (Vir: Strokovna sekcija, 2018)

kompetence za rutinsko (enostavno) katetrizacijo moškega nam omogočajo nemoteno delo, pacientom pa zagotavljajo kakovostno in varno zdravstveno obravnavo. Omogoči jim tudi enakopraven dostop do zdravstvene

oskrbe, saj lahko to izvede tudi patronažna medicinska sestra na terenu in se pacientom ni treba voziti v zdravstveni dom ali bolnišnico. Prvo katetrizacijo pacienta še vedno opravil zdravnik, ki tudi oceni, ali lahko naslednje

katetrizacije izvajajo diplomirane in višje medicinske sestre z dodatnimi specialnimi znanji. Izobraževanje nam poglobi obstoječe znanje, ga razširi z utemeljitvami ter praktično utrdi, da lahko nudimo strokovno, kakovostno in varno zdravstveno nego vsem pacientom s tovrstnimi težavami.

Hvala vsem udeležencem za izkazano zaupanje ter predavateljem za strokovne vsebine. V decembru pa znova začnemo zbirati prijave in širiti tako potrebno znanje.

Izobraževanje za specialna znanja iz paliativne oskrbe

Judita Slak, Marija Flisar

Konec januarja letos smo v organizaciji Stalne delovne skupine za paliativno zdravstveno nego pri Zbornici - Zvezi začeli 120-urno izobraževanje za specialna znanja iz paliativne oskrbe, namenjeno medicinskim sestram.

79 ur predavanj je potekalo v 9 sklopih vsako drugo soboto v prostorih Zbornice – Zveze. Predavanj se je redno udeleževalo 15 medicinskih sester in diplomirani zdravstvenik. Sluša- telji profesionalno delujejo na različnih specialnih področjih; v intenzivnih enotah, v onkološki, psihiatrični in ginekološki dejavnosti, v neakutni zdravstveni obravnavi bolnikov, v patronažnem zdravstvenem varstvu, anesteziologiji in so-

Udeleženci, predavatelji in organizatorji izobraževanja (Fotografija: Bojana Bučar)

cialnovarstveni oskrbi ter oskrbi na domu. Udeležence sta na izobraževanje privedli stiska in nemoč, ki jo ob pomanjkanju znanja s področja zdravstvene nege in oskrbe bolnika z napreduvalo neozdravljivo kronično boleznijo, ob spremljanju umirajočih in njihovih bližnjih občutijo ob svojem profesionalnem delovanju ali pa so imeli tovrstne izkušnje tudi v zasebnem življenju.

Na predavanjih, ki so se zaključila v začetku junija, so sluša- telji pridobili teoretična znanja s področja zgodovine razvoja paliativne in hospic oskrbe in organizacije tovrstne oskrbe v Sloveniji, s področja obravnave simptomov, celostne obravnave v paliativni oskrbi, urgentnih stanjih v paliativni oskrbi, o komunikaciji in povezovanju interdisciplinarnega tima,

psihološki, socialni in duhovni podpori, pediatrični paliativni oskrbi, o oskrbi ob koncu življenja in o oskrbi umrlega, o žalovanju in preprečevanju lastnega izgorevanja ob delu z neozdravljivo bolnimi, umirajočimi in njihovimi svojci, o žalovanju ter podpori neformalnim oskrbovalcem. Veliko smo razpravljali tudi o etičnih dilemah v paliativni oskrbi. Predavali so strokovnjaki posameznih specialnih področij, ki so teoretično znanje podkrepili s številnimi izkušnjami iz svoje

bomo dosegli, da bo paliativna oskrba postala prepoznana kot enakovredna veja v medicini, ki občutljivo vpliva na kakovost življenja bolnikov in njihovih bližnjih, in da se bo začela vpe-ljevati vedno bolj zgodaj, v času postavitve diagnoze kronično neozdravljive bolezni in ne samo ob koncu življenja.»

Udeležence izobraževanja čaka še 21-urno praktično usposabljanje v različnih delovnih okoljih, kjer se izvajata paliativna in hospic oskrba, pod vodenjem izkušenih mentorjev.

Možnost imajo izbirati praktično usposabljanje v kliničnem okolju, patronažnem zdravstvenem varstvu ali v okviru Slovenskega društva Hospic. Po zaključku praktičnega usposabljanja bodo udeleženci izobraževanja napisali svoja razmišljanja o praktičnem usposabljanju; svoja doživljanja, kako praktično izkušnjo podpreti s teoretičnimi znanji, kakšen pomen in vpliv bi lahko imeli primeri iz prakse na paliativno in hospic oskrbo ter na slušatelje osebno. Svoja razmišljanja bodo predstavili na ustnem zagovoru po pisnem preverjanju znanja. Najbolj zagnani so svoje znanje preizkusili že na prvem izpitnem roku 22. junija, drugi pa ga bodo na 2. ali 3. izpitnem roku jeseni. Potem pa z novimi specialnimi znanji v prakso. Velja načelo, kot pravi udeleženka izobraževanja Marija Flisar: »

prakse pri delu z bolniki v paliativni in hospic oskrbi. Veliko je bilo tudi izmenjav dobre in tudi slabše prakse, stisk in dilem udeležencev bodisi iz profesionalnega ali pa zasebnega življenja. Predavanja so bila usmerjena v delo medicinske sestre, še posebej so bila poudarjena tista področja, ki zajemajo kompetence medicinske sestre pri delu z neozdravljivo bolnimi, umirajočimi in njihovimi bližnjimi. Vtisi udeleženke izobraževanja Marije Flisar: *»Izobraževalne vsebine so se navezovalе druga na drugo in se ob koncu izobraževanja povezale v celoto. Predavatelji z različnih področij in različnih profilov so zelo nazorno predstavili strokovne vsebine in primere dobre prakse iz svojih delovnih okolij. Udeleženci izobraževanja smo se v času izobraževanja povezali in v dobrem vzdušju in sodelovanju nadgrajevali pridobljeno znanje. Vsi se zavedamo, da je na področju paliativne oskrbe nujno treba narediti korak naprej, pridobivati in nadgrajevati znanje in ga uspešno prenesti v prakso. Kajti le tako*

Med predavanjem
(Fotografija: Judita Slak)

Če smo obrnjeni v pravo smer, moramo v tej smeri samo naprej.» (Budistična modrost)

Vsi udeleženci bodo svoje vtise iz izobraževanja predstavili v anketi, ki jo bodo prejeli ob zaključku. Ti vtisi nam bodo vodilo za naprej, za še boljšo organizacijo izobraževanja za specialna znanja iz paliativne oskrbe.

Organizatorji izobraževanja, članice Stalne delovne skupine za paliativno zdravstveno nego, se najlepše zahvaljujemo vsem udeležencem izobraževanja za aktivno sodelovanje, druženje, izmenjavo izkušenj in zaupanje, vsem predavateljem, mentorjem v učnih bazah za strokovno sodelovanje ter zaposlenim na Zbornici – Zvezi za vsa sobotna dežurstva, podporo in čudovito sodelovanje.

Otrok v oftalmologiji

Alenka Poštrak

Bernarda Mrzelj, dobitnica priznanja in
Anita Prelec, izvršna direktorica Zbornice
– Zveze v družbi članic IO Sekcije MSZT
v oftalmologiji (Fotografija: arhiv Sekcije
MSZT v oftalmologiji)

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v oftalmologiji je v petek, 18. maja 2018, organizirala strokovno srečanje v Portorožu. Središče tokratnega strokovnega srečanja je bil otrok v oftalmologiji.

Gostje iz Slovenije in sosednje Hrvaške, predavatelji in udeleženci so sooblikovali vsebinsko zanimiv in otroško radoveden strokovni dan.

Osrednja nit strokovnega srečanja je bila namenjena obravnavi najmlajše populacije v očesni zdravstveni negi. V prvem sklopu so bila predstavljene teme, ki zajemajo obravnavo otroka v očesni ambulanti, ambulanti za rizične otroke (otroke s posebnimi očesnimi obolenji) ter nadaljnjo diagnostično

obravnavo v specialistični očesni dejavnosti (perimetrija, ultrazvok, elektrofiziološke preiskave ...). Med diagnostično obravnavo lahko odkrijejo otroke z različno patologijo na očeh. Ena izmed teh je tudi glavkomsko obolenje, ki je bilo predstavljeno v prvem delu predavanj. Obravnava otroka v oftalmološki ambulanti je specifična in pogosto zahtevna. Pri obravnavi si je treba pridobiti otrokovo zaupanje, ga motivirati za sodelovanje, se prilagoditi njegovim starostnim in kognitivnim sposobnostim ob upoštevanju pridruženih obolenj, da bi dosegli objektivne rezultate določanja

vidne ostrine, meritve očesnega pritiska in drugih preiskav. Očesne ambulante običajno niso prilagojene otroški populaciji, zato so ravno medicinske sestre tiste, ki prostor, aparate in opremo prilagodijo otrokom. Pomembno vlogo ima ob dobri strokovni podlagi tudi komunikacijska kultura, ki omogoča učinkovit komunikacijski odnos med otrokom, starši in osebjem. Diagnostika, ki je del oftalmološke obravnave otroka, je prilagojena starosti, razvojni stopnji in obolenju otroka.

Prvi vsebinski sklop strokovnega srečanja se je zaključil slovesno, s podelitvijo priznanj za dosežke na ožjem strokovnem področju. Na predlog Očesne klinike Ljubljana in izvršilnega odbora Sekcije MSZT v oftalmologiji je priznanje za dosežke na ožjem strokovnem področju zasluženoma prejela nekdanja predsednica Sekcije MSZT v oftalmologiji Bernarda Mrzelj, dipl. m. s., iz Očesne klinike Ljubljana. Priznanje sta podelili Anita Prelec, izvršna direktorica Zbornice – Zveze MSBZT Slovenije in Lucija Grudnik, predsednica Sekcije MSZT v oftalmologiji.

Drugi sklop predavanj je bil namenjen predstavitvi različnih patoloških dogajanj pri otroški populaciji v oftalmologiji. Tako kot v odrasli dobi se tudi pri otrocih pojavljajo obolenja, kot so očesna vnetja, glavkom, očesni tumorji in druga bolezenska stanja. Predstavljena je bila tudi redka bolezen v otroški populaciji – retinopatija pri nedonošenčkih, ki lahko nezdravljena privede tudi do slepote. Pri očesni patologiji pri otrocih je pomembna pravočasna in ustrezna diagnostična obravnava ter prilagojen način zdravljenja, ki temelji na zaupanju med osebjem, otrokom in starši. V primeru kroničnega poteka je pogosto treba interdisciplinarno sodelovanje med oftalmologi, revmatologi, infektologi idr. Eden izmed načinov zdravljenja očesne patologije pri otrocih predstavlja tudi operacijski pristop. Med predavanji so bili predstavljeni operacijski posegi pri otrocih na sprednjem očesnem segmentu.

V tretjem sklopu strokovnega srečanja so bile predstavljene teme, ki so zajele področje slabovidnosti in škiljenja pri otrocih, skotopičnega sindroma ter se nadaljevale s praktičnim prikazom veččin učinkovite komunikacije in vodenja otrok/odraslih s slabovidnostjo. Za odpravo refrakcijskih anomalij oftalmologi v praksi na željo staršev in otrok predpisujejo kontaktne leče. Za predpis morajo biti sicer izpolnjeni ustrezni kriteriji, upoštevati pa se mora ustrezen higienski režim in navodila oftalmologa. Medicinske sestre imajo tudi na tem mestu pomembno vlogo, ne le pri vzpostavljanju sodelovanja in zaupanja, temveč tudi pri praktičnem uvajanju ter zdravstveno-vzgojnem delovanju.

Novost na strokovnih srečanjih za izvajalce zdravstvene nege je gotovo področje pridobivanja znanj s področja cepljenj. Tokratna tema je bila namenjena preventivnemu cepljenju proti klopnemu meningoencefalitisu (KME), kateremu nevarnosti smo podvrženi predvsem v toplejših mesecih. V Sloveniji je to cepljenje obvezno le za nekatere poklicne skupine, sicer pa priporočeno vsem ljudem, tako otrokom kot odraslim. Cepljenje poteka po celotni Sloveniji, kjer se v posameznih

mesecih s promocijskimi aktivnostmi in prilagojenimi cenami cepiv poskuša zagotoviti čim višja stopnja precepljenosti ter posledično zmanjšati najhujše posledice KME.

V prijetnem vzdušju se je tako zaključilo še eno strokovno srečanje, ki je udeležencem ponudilo možnost pridobiti nova znanja, izmenjati izkušnje ter preživeti strokovni dan v dobri družbi in prijetnem obmorskem ambientu.

Čestitka

»Ne ustavljalj se, da bi nabral cvetje in ga nesel s seboj. Stopaj naprej, saj bodo rože ves čas cvetele ob tvoji poti.«

Rabindranath Tagore (1861–1941)

*Na Alma Mater Europaea – Evropski Center
Maribor je*

Darja Crnkovič, zaposlena na dializi v Splošni
bolnišnici Murska Sobota,

uspešno zagovarjala diplomsko delo z naslovom

**Zadovoljstvo pacientov z obravnavo na
dializi**

in si pridobila naziv

diplomirana medicinska sestra.

Za strokovni uspeh ji iskreno čestitamo.

*Sodelavci internega oddelka Splošne bolnišnice
Murska Sobota*

Moč za spremembe

Marjeta Berkopec

Predavatelj Michael Busch-Madsen med predstavitvijo sistema za odstranjevanje kirurškega dima (Foto: T. Požarnik)

Strokovna sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti je za moto enodnevnega strokovnega izobraževanja, ki je v petek, 18. 5. 2018, potekalo v Dolenjskih Toplicah, izbrala slogan "Moč za spremembe." Prizadevanja strokovne sekcije so od vsega začetka usmerjena tako v strokovni napredek kot tudi v promocijo zdravega in varnega delovnega okolja. Na tokratnem izobraževanju smo nekoliko več strokovnih tem namenili ohranjanju zdravja na delovnem mestu.

S projektom Promocija varnega in zdravega delovnega okolja strokovna sekcija pristopa k sistematičnim ciljnim aktivnostim, ki so namenjene ohranjanju in krepitevi zdravja zaposlenih ter z zdravjem povezanega življenjskega sloga. Sistematično bomo začeli ozaveščati zaposlene o dejavnih tveganja, povezanih z delom v operacijskih dvoranah, iskali rešitve za zmanjšanje in odpravo tveganj za zdravje in pri tem spodbujali primere dobrih praks na področju delovnega okolja ter podpirali vse pobude in dejavnosti za varno in zdravo delovno okolje.

Prvi korak v omenjenem projektu je informativna brošura o kirurškem dimu, ki jo je izdala strokovna sekcija, v kateri smo prikazali nevarnosti in pasti kirurškega dima, s katerim se srečujemo v operacijskih dvoranah. V brošuri so predstavljene smernice in priporočila, ki so jih glede najučinkovitejšega sistema odstranjevanja kirurškega dima sprejele regulacijske agencije in svetovne organizacije po svetu. Pri tem lahko uporabljamo priporočila AORN, s katerimi si lahko prizadevamo za zmanjševanje kirurškega dima ter s tem zagotavljanje zdravega in varnega delovnega okolja. V evropskem prostoru pa nas zavezuje Direktiva Evropskega parlamenta in sveta 2000/54/ES iz leta 2000, ki govori o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti biološkimi dejavniki pri delu. Škodljivi učinki kirurškega dima so dokumentirani že dlje časa. Prednosti uporabe sistema za odstranjevanje kirurškega dima so jasno opredeljene in opisane v varnostnih navodilih tujih regulacijskih agencij in poklicnih združenj. Z namestitvijo idealnega sistema za odstranitev kirurškega dima in izvajanjem ukrepov in postopkov za varnost pred dimom, preverjanjem kompetenc zaposlenih in dejavnosti glede skladnosti, ki jih oblikuje in preverja multidisciplinarna skupina strokovnjakov, je mogoče paciente in zaposlene zaščititi pred nevarnimi učinki kirurškega dima (Požarnik, 2018).

Tudi uvodno predavanje na strokovnem izobraževanju, ki ga je pripravil strokovni sodelavec iz Danske Michael Busch-Madsen, Vice President International Sales of Cimpax, je bilo posvečeno nevarnostim kirurškega dima.

Sledilo je predavanje Negativne posledice skrbi za druge in sekundarna travmatizacija pri medicinskih sestrah, ki ga je predstavila Sandra Naka, prof. zdr. vzg. iz UKC Ljubljana. Predavateljica je poudarila, da smo se slovenske medicinske sestre najprej začele izobraževati o stresu na delovnem mestu, sledile so raziskave o izgorelosti na delovnem mestu, okoli leta 2000 pa so v svetu že začeli govoriti o sekundarni travmatizaciji pri medicinskih sestrah. Glede na zahtevnost dela in stresne dejavnike (Naka, 2018), s katerimi se srečujejo izvajalci zdravstvene nege pri svojem delu, je nujno treba vključiti skrb za njihovo zdravje in preprečevanje sekundarne travmatizacije v njihov vsakdanjik. Ta skrb za preventivo bi morala potekati na profesionalni, organizacijski in osebni ravni. Na profesionalni ravni bi bilo treba poskrbeti za možnost redne supervizije, dobro načrtovanje delovnih obveznosti, skrb za primeren delovni prostor, standarde in izobraževanje. Na organizacijski ravni bi bilo treba poskrbeti za timsko delo, supervizijo, intervizijo, spoštovanje in prijetno delovno okolje. Na osebni ravni bi bilo smiselno izvajalce zdravstvene nege poučiti, da morajo skrbeti za svoje zasebno življenje, najti pravo razmerje med delom, skrbeti za svoje telo, zdravje, čustva in duhovnost ter jim ponuditi možnost osebne psihoterapije, če jo potrebujejo.

O stresu, izgorelosti in spopadanju s stresnimi dejavniki, s katerimi se srečujemo na delovnem mestu, je spregovorila tudi naslednja predavateljica Špela Strniša Tušek iz zavoda Zaupanje, ki je pripravila motivacijsko predavanje z naslovom Žareti, a ne izgoreti. Matej Kocjančič, ZT iz SB Novo mesto, nam je ponovno nastavil ogledalo in humorno orisal dogodke in odnose med sodelavci iz naših delovnih sredin. Iz OI Ljubljana so Kristina Delak, dipl. m. s., Sanja Nakić, dipl. m. s., mag. Maja Kožuh, dipl. m. s., predstavile primer dobre prakse iz njihove ustanove in svoje predavanje naslovile Pomen dobrega sodelovanja v operacijskem bloku. O osebnih vrednotah v profesionalnem okolju je predavala Nika Škrabl, vms., uni. dipl. soc. ped., iz UKC Ljubljana.

Vse pogostejši uporabi mobilnih telefonov se žal tudi v operacijskih dvoranih ne moremo več izogniti. Ali je uporaba mobilnika res vedno nujno potrebna ali samo stvar navade, morda celo zasvojenosti, smo skušali ugotoviti v zadnjem sklopu predavanj, ki se je nanašal na uporabo sodobnih digitalnih tehnologij v operacijskem okolju. Franja Gros, univ. dipl. psih., Špela Reš, univ. dipl. psih., Zala Janežič, univ. dipl. psih., vse strokovne sodelavke v programih LOGOUT, Zavod Nora – Center sodobnih zasvojenosti iz Celja, so pripravile predavanje o pretirani uporabi in zasvojenosti s spletom ter digitalnimi tehnologijami, ki se je pogosto niti ne zavedamo. Po podatkih raziskave, ki jo je predstavila predavateljica, osebni pametni telefoni lahko negativno vplivajo na delovno produktivnost, zbranost in natančnost, zato so priporočljive organizacijske smernice tudi na tem področju. V operacijskih dvoranih bi morali imeti, tako kot za ostala področja, tudi za uporabo osebnih pametnih telefonov izdelane smernice, ki jasno opredeljujejo njihovo uporabo na delovnem mestu. Kdaj, kje, in v kakšnih primerih je uporaba dovoljena. Na ta način bi bili zaščiteni tako zaposleni kot tudi delodajalci in zagotovljeno bi bil varstvo osebnih podatkov.

Domen Pušenjak, dipl. zn., Jože Šimenko, dipl. zn., univ. dipl. org., iz UKC Ljubljana pa sta predstavila prednosti in slabosti uporabe pametnega telefona ali tablice v operacijskih prostorih. Avtorja se strinjata, da so pametni telefoni in tablični računalniki postali sestavni del življenja in dela zdravstvenega delavca (Pušenjak & Šimenko, 2018), saj predstavljajo priložnosti in izzive za dvig kakovosti zdravstvene oskrbe pacienta ter tudi hiter dostop do informacij in podatkov. Opozarjata pa tudi, da v nekaterih primerih lahko njihova uporaba v praksi ogrozi varnost in zasebnost pacienta ter odvrča pozornost zaposlenih. Predlagata smiselno uporabo v klinični praksi, ki bi morala biti bolj uravnotežena in omejena na določena področja uporabe. Potrebne bi bile smernice o omejevanju uporabe mobilnih telefonov v kliničnih okoljih, povečani nadzori higiene rok in pogostosti razkuževanja mobilnih naprav.

Po zaključku strokovnega dela srečanja je v Dolenjskih Toplicah potekala še volilna seja strokovne sekcije za mandatno obdobje od 2018 do 2022. Znova je bila za predsednico izvoljena Tatjana Požarnik iz UKC Ljubljana. V IO sekcije so bili izvoljeni Sanja Arnavtović in Tatjana Trotošek iz UKC Ljubljana, ki zastopata osrednjeslovensko regijo, Blaž Brdnik iz UKC Maribor, ki zastopa podravsko-pomursko regijo, Aljoša Kraševac iz SB Slovenj Gradec, ki zastopa Koroško, Barbara Luštek iz SB Novo mesto, ki zastopa Dolenjsko in Elvira Sadiku iz SB Jesenice, ki zastopa Gorenjsko. Glede na to, da je kandidatov za IO manj, kot jih le-ta lahko šteje po pravilniku in da IO ni regijsko pokrit, je bil na volilni seji sprejet sklep, da se razpis ponovi in potem na jesenskem strokovnem srečanju IO dopolni po regijskem načelu.

Ob strokovnem srečanju je izšel zbornik predavanj, ki je prosto dostopen na spletni strani strokovne Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti.

Literatura:

Požarnik, T., 2018. Uvod. In: Požarnik, T. ed. Moč za spremembe: zbornik XXXVIII, Dolenjske Toplice, 18. maj 2018. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije, Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti, pp. 5–6.

Naka, S., 2018. Negativne posledice skrbi za druge in sekundarna travmatizacija medicinskih sester. In: Požarnik, T. ed. Moč za spremembe: zbornik XXXVIII, Dolenjske Toplice, 18. maj 2018. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije, Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti, pp. 19–24.

Pušenjak, D. & Šimenko, J., 2018. Prednosti in slabosti uporabe pametnega telefona ali tablice v zdravstvu. In: Požarnik, T. ed. Moč za spremembe: zbornik XXXVIII, Dolenjske Toplice, 18. maj 2018. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije, Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti, pp. 50–57.

Prepoznavanje in obravnava pacienta s samomorilnim vedenjem

Aljoša Lapanja, Darko Lončnar, Marjan Žagar

Jana Dragar med predavanjem o klicu v duševni stiski (Fotografija: Aljoša Lapanja)

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji je 25. maja 2018 v Psihiatrični bolnišnici Begunje organizirala strokovno izobraževanje z naslovom Prepoznavanje in obravnava pacienta s samomorilnim vedenjem na vseh nivojih zdravstvenega varstva v različnih življenjskih obdobjih.

Obravnavana vsebina strokovnega izobraževanja je pritegnila veliko udeležencev različnih strokovnih področij iz celotne Slovenije, kar kaže na potrebnost tovrstnih znanj pri vseh poklicnih skupinah v zdravstvu. Osrednji del strokovnega izobraževanja je bil usmerjen v prepoznavanje in obravnavo pacienta s samomorilnim vedenjem v vseh življenjskih obdobjih od mladostništva do starosti.

V uvodnem predavanju sta izr. prof. dr. Peter Pregelj in prim. Nuša Konec Juričič poudarila, da je samomorilnost v Sloveniji javnozdravstveni problem, ki zahteva intenzivni pristop vseh deležnikov v družbi. Pri preprečevanju samomora so poleg zdravstvenih in socialnih služb ter nevladnih organizacij, ki delujejo zlasti na področjih prepoznavanja, zdravljenja in rehabilitacije, ključni tudi širši javnozdravstveni pristopi in ukrepi. Medicinske sestre imamo pomembno vlogo pri izvajanju zdravstveno-vzgojnih vsebin in pri promociji zdravja, ki pacientom omogoča, da povečajo nadzor nad svojim zdravjem.

V nadaljevanju so predavatelj Urban Bole, Magdalena Mavri Tratnik, Jacinta Doberšek Mlakar in dr. Saša Ucman predstavili področja obravnave pacienta s samomorilnim vedenjem v starosti, intervencije zdravstvene nege pri akutni samomorilni ogroženosti na intenzivnem oddelku psihiatrične bolnišnice, obravnavo v skupnostni psihiatrični obravnavi na primarni ravni in psihološki vidik obravnave tako pacienta s samomorilnim vedenjem kot svojcev oz. zdravstvenih delavcev, ki ob dokončanem samomoru pacienta preživljajo različne stiske. Strokovno izobraževanje se je zaključilo s predavanjem o klicu v duševni stiski, ki ga je skozi svoje bogate izkušnje podala Jana Dragar in o vplivu odvisnosti od spletnih vsebin na pojav samomorilnega vedenja pri mladostnikih, ki ga je predstavila Špela Reš. Po mnenju Jane Dragar (2018) so svetovalci na klicu v duševni stiski mnogim klicalcem, ki so z njimi delili svoje življenjske zgodbe, pre-

izkušnje in stiske, pomagali iskati in poiskati pot iz bolečih občutij in doživljanj. Predvsem pa so bili z njimi, ko jim je bilo najtežje, vsako noč med 19. in 7. uro, vse dni v letu.

Medicinske sestre in zdravstveni tehniki kot strokovnjaki zdravstvene nege na vseh področjih zdravstvenega in socialnega varstva prispevamo zelo pomemben del v sistemu pomoči posameznikom s samomorilno ogroženostjo. Da bo naša pomoč varna, strokovna in kakovostna je naša skupna odgovornost, da se iz strokovnih vsebin obravnave pacienta s samomorilnim vedenjem kontinuirano izobražujemo in svoja znanja dopolnjujemo. Še posebej to velja za zaposlene v zdravstveni negi na področju psihiatrije in v vseh urgentnih zdravstvenih službah.

»Če se mi bo na poti do mostu kdo nasmehnil, pridem nazaj...« so bile besede v poslovilnem pismu samomorilca, ki je skočil z mostu Golden Gate v San Franciscu (Jerry Motto).

Udeleženci strokovnega izobraževanja med pozdravnim nagovorom Darka Lončarja, predsednika sekcije
(Fotografija: Aljoša Lapanja)

Literatura:

Dragar, J., 2018. Klic v duševni stiski – vloga svetovalca. In: Lončar, D. ed. Prepoznavanje in obravnava pacienta s samomorilnim vedenjem na vseh nivojih zdravstvenega varstva v različnih življenjskih obdobjih: zbornik prispevkov z recenzijo, strokovni seminar, Begunje na Gorenjskem, 25. maj 2018. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji, p. 38.

Duševna stiska je situacija, s katero se lahko sreča vsakdo, kadarkoli – od otroštva do starosti. V stiski se je dobro z nekom pogovoriti; z nekom, ki vas posluša in razume. Lahko je to vaš bližnji, vselej pa to ni mogoče. Takrat se lahko obrnete na svetovalce po telefonu.

Klic deluje v okviru UPK Ljubljana od leta 1980, ko je bil ustanovljen kot prvi telefon za svetovanje pri nas. Svetovalci Klica v duševni stiski so izobraženi za delo z ljudmi in še posebej usposobljeni za pogovor z ljudmi, ki razmišljajo o samomoru. Na pomoč lahko pokličete ne glede na vzrok svoje stiske. Z razumevanjem bodo poslušali vašo pripoved, morda vam bo že to v olajšanje. Skupaj bodo poskusili poiskati poti iz vaših težav. Če boste potrebovali dodatno strokovno pomoč, vam jo bodo poiskali.

Pokličete nas lahko vsako noč med 19. in 7. uro zjutraj. Pogovor bo povsem zaupen, lahko boste ostali anonimni. Stvari bodo postale jasnejše in lažje vam bo.

Prav tako boste lahko prejeli tudi informacije, kam se še lahko obrnete po pomoč.

Če ste v stiski ali razmišljate o samomoru, pokličite (01) 520-99-00.

Vir: <https://www.psih-klinika.si/koristne-informacije/klic-v-dusevni-stiski/>

27. strokovni seminar Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v endoskopiji in gastroenterologiji

Marija Petrinec Primožič

Delavnica Manualni prijemi (Fotografija:
arhiv Tatjana Gjergek)

Sekcija MS in ZT v endoskopiji in gastroenterologiji je 25. in 26. maja 2018 v Rogaški Slatini že sedemindvajsetič zapored organizirala dvodnevno strokovno izobraževanje z naslovom Kolonoskopija kot terapija.

Strokovni seminar je s pozdravom vseh navzočih otvorila predsednica sekcije Tatjana Gjergek, ki je v nadaljevanju predstavila kolonoskopijo skozi čas. Opredelila je razvoj na področju tehnologije, ki je omogočil nastanek visoko zmogljivih endoskopov. Vzporedno s tehnološkim razvojem je prišlo do različnih tehnik izvedbe kolonoskopije, ki nadomesti marsikateri operativni poseg.

Otroci so posebna skupina pacientov, ki v pripravi na kolonoskopijo skupaj s starši potrebujejo individualno pripravo glede na starost otroka. Anita Smajlovič nam je predstavila pripravo otroka na čiščenje črevesja pred kolonoskopijo v domačem okolju in v bolnišnici, pripravo in informiranje otroka in staršev pred, med in po izvedbi posega.

Marija Petrinec Primožič nam je s pregledom literature predstavila glasbo kot najcenejši nefarmakološki pripomoček, ki lahko zmanjša pacientovo zaskrbljenost, strah, nelagodje, bolečino med izvedbo kolonoskopije.

V nadaljevanju nam je med prostimi temami kolegica iz Hrvaške Maja Đurđević predstavila prispevek o odkrivanju in zdravljenju tumorjev jeter. Katarina Lobe nam je posredovala informacije o uspešnosti preventivnega programa Svit. Danes program Svit že dosega zastavljene cilje zgodnjega odkrivanja in preprečevanja raka debelega črevesja in danke z odstranjevanjem predrakavih lezij v zgodnjih oblikah raka. Za še boljše rezultate je pomembno, da se odzivnost vabljenega populacije zviša.

Pacienti s kronično vnetno črevesno boleznijo (KVČB) v svoji bolezni večkrat potrebujejo kolonoskopijo. Tadeja Poljanc nam je v svojem predavanju predstavila projekt IN THEIR SHOES. Ona – medicinska sestra se za trideset ur spremeni v bolnico s crohnovo boleznijo, da bi resnično lahko začutila težave teh bolnikov. Po telefonu so ji sporočali, kaj lahko poje, kje jo zvija, kdaj mora na WC, ga mora najti, mora počivati, ne zmore več ... Mislim, da smo med njenim predavanjem vsi slušatelji začutili težave pacientov s KVČB oz. kot je zaključila

Delavnica Izbira in priprava pripomočkov pri polipektomiji (Fotografija: arhiv Tatjana Gjergek)

Tadeja: »Kako zelo so ti pacienti pogumni, da se borijo proti boleznim, zberejo energijo,

da poskusijo živeti vsak dan čim bolj polno, čeprav nikoli res ne vejo, kje in kdaj jih bo »zvilo«, kako hudo se bo zapletlo in jim bo srečo predstavljal že pogled na WC školjko.«

V nadaljevanju prostih tem nam je Carmen Bobnar Sekulič skozi študijo primera pacientke s KVČB predstavila način in učinek zdravljenja omenjene bolezni z biološkimi zdravili, ki zmanjšujejo koncentracijo in aktivnost številnih dejavnikov vnetja.

V sklopu terapevtske kolonoskopije nam je Blaž Berger predstavil v besedi in sliki novosti in trende pri polipektomijah. Aleksander Gavrić pa je v svojem prispevku predstavil familiarno polipozo. Milan Stefanovič je govoril o kompetentnosti endoskopskega tima, o obveznosti izobraževanja in pridobivanja teoretičnega in praktičnega znanja tako za zdravnike kot medicinske sestre. Analiza dela v endoskopski enoti preko izbranih kazalnikov kakovosti mora biti obvezna, sprotna, stalna in mora pokrivati vse postopke dela v endoskopski enoti. Le s takim načinom dela se bo dvignila kakovost dela v endoskopiji.

Kot sponzor našega strokovnega srečanja nam je Damjan Košele predstavil najpogostejše poškodbe endoskopov in načine, kako jih preprečimo. Žan Mehič pa nam je predstavil

podporni program za bolnike, ki prejemajo biološka zdravila: Kaj program pomeni za zdravstvene delavce in kaj za bolnike.

Pozno popoldne smo zaključili prvi dan strokovnega srečanja in vsi skupaj preživeli nekaj res prijetnih trenutkov ob skupni večerji in sproščenem druženju ob klepetu in živi glasbi pozno v noč.

V soboto dopoldne smo začeli naše izobraževanje o zagotavljanju varnosti za paciente kot tudi za nas zaposlene v endoskopskih enotah. Lučka Kočevar nam je predstavila odstranjevanje papilomov v sečnem mehuru s poudarkom na transuretralni resekciji papilomov ter vlogi medicinske sestre pri izvajanju le te.

Janita Tepina nas je seznanila z rezultati raziskave O obremenjenosti kostno-mišičnega sistema v endoskopskih enotah. Za razbremenitev kostno-mišičnega sistema in za izboljšanje delovnih pogojev bi morali najprej poskrbeti za ergonomsko prilagojena delovna mesta. Telesna drža zaposlenih v endoskopskih enotah bi morala biti pri delu pravilna, v čim bolj nevtralnem položaju, med samim delovnim programom pa bi morali večkrat izvesti vaje za razgibavanje in raztezanje.

Tanja Štraus je v svojem predavanju pokazala rezultate cepljenja proti gripi v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana. Poudarila je, da je cepljenje najučinkovitejša metoda za preprečevanje gripe in da so zdravstveni delavci, ki niso cepljeni, pomemben dejavnik za prenos okužbe.

Veronika Koren je s svojim predavanjem o pomembnosti navodil za pacienta po izvedenih polipektomijah zaključila sklop predavanj o varnosti.

Po kratkem odmoru smo začeli z delom v štirih učnih delavnicah: 1. Izbira in uporaba pripomočkov pri polipektomiji (voditelji Anita Končan, Matej Burgar, Marjetka Marc), 2. Hemostaza pri polipektomiji: uporaba endoloop, hemostatskih klipov, podminiranje (voditeljici Mojca Škarja, Anita Tepina), 3. Manualni prijemi pri kolonoskopiji (voditeljici Saša Pucnija, Stanka Popovič), 4. Varna uporaba elektrokirurških enot (voditelja Damjan Košele, Primož Struna). Vsi slušatelji smo obiskali vse štiri delavnice, kjer smo lahko na priložnostnih modelih preizkusili različne endoskopske materiale (zanke, klippe, loope ...). Prav učenje v učnih delavnicah so slušatelji ocenili kot eno od bolj zaželenih tehnik izobraževanja na strokovnih srečanjih medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v endoskopiji in gastroenterologiji.

Udeleženci srečanja so bili ob zaključku izjemno zadovoljni, saj so pridobili nova znanja in izkušnje, se prijetno družili s kolegicami in kolegi ter v svoje endoskopske enote odšli novim delovnim izzivom naproti.

Udeležili smo se 36. strokovnega srečanja Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji

Urška Hvala

Med predavanji
(Fotografija: Irena Trampuš)

Strokovno srečanje je potekalo 1. in 2. junija v Šmarjeških Toplicah, pridružile so se nam tudi kolegice iz Hrvaške.

Osrednja tema in glavni naslov letošnjega strokovnega srečanja je bila Kardiološki bolnik s sladkorno boleznijo in motnjami v duševnem zdravju.

Prvi sklop predavanj z naslovom Sladkorna bolezen in bolezni srca in ožilja, kjer smo udeleženci srečanja v uvodnem predavanju spoznali sladkorno bolezen kot eno najpogostejših kroničnih nenalezljivih bolezni, ki strmo narašča, saj se je število bolnikov s sladkorno boleznijo v 30. letih kar za 4-krat povečalo. Sladkorna bolezen tipa 2 je sama po sebi močen dejavnik tveganja za srčno-žilna obolenja in kar 2-krat večji v primerjavi s populacijo brez sladkorne bolezni. S stalnim razvojem medicine in farmacije so se na trgu in v postop-

kih zdravljenja pojavila nova zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni tipa 2 in med novostmi je zdravljenje z inkretini. Inkretini so hormoni prebavnega trakta, ki se aktivirajo z vnosom hrane ter stimulirajo trebušno slinavko, da izloča inzulin (beta celice), in zavirajo izločanje glukagona (alfa celice). Na kratko učinek inkretinov je pomemben del fiziološkega odgovora na zaužitje glukoze, prav tako pa vplivajo na zmanjšanje apetita ter na zmanjšanje praznjenja želodca, kot nam je razložila mag. Milenka Bohnec. Predstavila nam je pravilno hrambo zdravil, načine aplikacije zdravila in vrste zdravil, ki delujejo na inkretinski sistem GLP-1 (Byetta®, Vi-

ctoza®, Trulicity®, Xultrophy® in Lyxumia®). Spoznali smo zaviralce dipeptidil peptidaze 4, ki prispevajo k ohranitvi hormona inkretina, tako da podaljšajo delovanje hormona, ki bi se v nasprotnem primeru zelo hitro razgradil, hkrati pa vpliva na daljšo stimulacijo sekrecije inzulina iz beta celic, ter zavirajo sproščanje glukagona iz alfa celic trebušne slinavke in signalizirajo jetrom, naj zmanjšajo tvorbo glukoze. Kako pomemben je samonadzor sladkorne bolezni, nam je predstavila Katarina Vovk, ki pravi, da je samonadzor sladkorne bolezni osnovno orodje za dobro urejenost bolezni. Zdrava prehrana pri sladkorni bolezni, kjer smo izvedeli, da je za uravnoteženost prehrane pomembna količina in razmerje hranljivih snovi v obroku.

Drugi sklop predavanja je predstavil demenco in depresijo pri pacientih s srčno-žilnim obolenjem. Demenca je sindrom, ki je posledica bolezni možganov in običajno poteka kronično in progresivno. Vključuje globalno pešanje kognitivnih sposobnosti. Incidenca demence eksponentno narašča s staranjem. Najpogostejša med demencami je alzheimerjeva bolezen, sledi vaskularna ali žilna demenca. Ugotovili so, da so srčno-žilne bolezni v srednji življenjski dobi pomemben dejavnik tveganja za alzheimerjevo in žilno demenco. S pravočasno diagnozo in zdravljenjem srčno-žilnih bolezni lahko znižamo tveganje za nastanek teh dveh tipov demenc. Rehabilitacija dementnega pacienta v Termah Šmarješke Toplice poteka individualno s predhodno oceno stanja pacienta in nenehnim prilagajanjem same rehabilitacije. Psihološko prilagajanje in kakovost življenja pri otroku in mladostniku s kardiološko boleznijo smo spoznali, kako otrokova bolezen pomembno neugodno vpliva tudi na otrokovo družino. Zgodnje ugotavljanje težav v psihološkem prilagajanju in na področju zmanjšane kakovosti življenja je pomembno za izboljševanje sodelovanja bolnikov ter izida zdravljenja. Psihološka obravnava bolnika s srčnim popuščanjem je pomembna z vidika dviga bolnikove kakovosti življenja in splošne zmogljivosti, saj se depresija, anksioznost in socialna podpora povezujejo z napredovanjem kardiovaskularnih bolezni, vendar pa njihovo sočasno zdravljenje ni zmanjšalo tveganja za neugodne izide zdravljenja bolezni srca, pravi dr. Bernarda Logar Zakrajšek. Ana Ljubas iz Zagreba nam je predstavila kakovost življenja z ICD.

Tretji sklop predavanj se je začel z zelo zanimivim predavanjem dr. Luka Liparja in osnovami EKG, ki je z nazorno in zanimivo predstavitevijo elektrokardiograma pojasnil osnove branja zapisa EKG in motenj ritma. Zmote in pasti pri hitri

oceni zapisa EKG pa smo se naučili pri predavanju, ki nam ga je prav tako nazorno predstavil Jure Nežmah iz Urgentnega centra, Enota za NMP, Splošne bolnišnice Celje. Seznanjeni smo bili z novim nacionalnim protokolom snemanja EKG, ki ga je predstavila Irena Trampuš in je trenutno še v potrjevanju na Zbornici – Zvezi, ter spremljanje kazalnikov kakovosti snemanja EKG in merjenje tlaka na kliniki Golnik, ki nam jih je predstavila Tanja Žontar.

Drugi dan smo udeleženci strokovnega srečanja pridobljeno znanje utrdili še na delavnicah motenj ritma, samovodenja sladkorne bolezni in kritičnega branja literature s pisanjem strokovnega članka.

Srečanje se je končalo ob 13.00.

Novo pridobljena znanja in izkušnje bodo prispevali h kakovostnejšemu delu in varni obravnavi pacientov.

Čestitka

»Včasih ne boš nikoli spoznal prave vrednosti trenutka, dokler ta ne postane spomin.«

William W. Purkey

Na Visoki zdravstveni šoli v Celju je diplomirala naša sodelavka

Metka Medved

*in postala **diplomirana medicinska sestra.***

Ponosni nanjo ji za dosežek iskreno čestitamo in želimo vse dobro na poklicni poti.

Kolektiv Oddelka za ortopedijo in športne poškodbe

Splošne bolnišnice Celje

Zdravstvena vzgoja v vseh življenjskih obdobjih – 4. strokovno srečanje Sekcije medicinskih sester v promociji zdravja in zdravstveni vzgoji

Ksenija Noč

Izvršni odbor Sekcije medicinskih sester v promociji zdravja in zdravstveni vzgoji s prvo natisnjeno izdajo Zbornika prispevkov Zdravstvena vzgoja v vseh življenjskih obdobjih (Fotografija: Sandra Gaber Flegar)

V idiličnem okolju v osrčju Prekmurja smo se v Moravskih Toplicah medicinske sestre, ki delujemo na področju javnega zdravja, vzgoje za zdravje in zdravstvene vzgoje različnih populacijskih skupin, udeležile dvodnevne strokovne srečanja z naslovom Zdravstvena vzgoja v vseh življenjskih obdobjih.

V uvodnem delu je prijazne pozdravne besede srečanju na pot namenila predsednica Sekcije medicinskih sester v promociji zdravja in zdravstveni vzgoji Majda Šmit, dipl. m. s. Poudarila je pestrost delovanja medicinskih sester v promociji zdravja in zdravstveni vzgoji, ki nas povezuje in združuje in z veseljem oznanila izdajo prvega Zbornika prispevkov z recenzijo, ki je izšel ob 4. strokovnem srečanju. Pomembno je, da svoja znanja, veščine in izkušnje delimo tako na strokovnih srečanjih kot s pisnimi prispevki, zato je Zbornik prispevkov v elektronski obliki dosegljiv tudi na spletni strani sekcije.

Prvi sklop strokovnega srečanja je bil namenjen oralnemu zdravju, pri čemer igra pomembno vlogo zobozdravstvena vzgoja in preventiva s poudarkom na zdravi prehrani. Boris Egič, dr. dent. med., spec. otroškega in preventivnega zobozdravstva, Andreja Kos, dipl. m. s. in Maja Koudila, dipl. m. s., so izčrpno predstavili pomen zobozdravstvene vzgoje in preventive v šoli za starše, pri zdravem hujšanju in delu z ranljivimi skupinami, kot so otroci s posebnimi potrebami in romsko prebivalstvo. Zobna preventiva je postala nepogrešljivi del širšega delovanja Centra za krepitev zdravja Zdravstvenega doma (ZD) Murska Sobota. V nadaljevanju sta Nataša Kocjan, dipl. m. s. in Cvetka Loriger Rekič, viš. med. ses., iz ZD Piran predstavili podporo mamicam pri uvajanju mešane prehrane po smernicah zdravega prehranjevanja za dojenčke. Z namenom ustrezne informiranosti in podpore staršem kolegice iz patronažnega varstva ZD Piran organizirajo praktične kuharske delavnice, kjer predstavijo najpomembnejša načela uvajanja mešane prehrane, svetujejo glede načina priprave hrane, izbire in kombinacije živil. Kuharske delavnice so zelo dobro obiskane. Tamara Kofol, dipl. m. s., iz ZD Nova Gorica je predstavila zdravstveno-vzgojne delavnice na temo Prehrana za osnovnošolce – primeri dobrih praks. Medicinske sestre, ki delujemo v zdravstveni vzgoji predšolskih in šolskih otrok in mladine, smo dobile nove ideje za oblikovanje delavnic zdrave prehrane.

Drugi sklop strokovnega srečanja je začel Klemen Belhar, univ. dipl. teolog, motivator, oblikovalec, svetovalec, ki je na slikovit

način predstavil, kako narediti predstavitev, ki »vžge«. Hkrati nam je dal koristne informacije, napotke in priporočila, kako predavati, voditi skupine in motivirati, da se udeležencem predavanja ne bodo zdela suhoparna, dolgočasna ali nezanimiva. Gospa Bojana Košnik Čuk, univ. dipl. geografinja in prof. zgodovine, strokovnjakinja za bonton, pa nam je osvetlila pomen bontona, primerne javne podobe in nastopanja ter obnašanja v javnosti. Tudi bonton se spreminja, zato občasno koristi ponoviti pravila in veščine obnašanja, še posebno profesionalnega. Nikoli ne pozabimo, da je za službo pomembno zlasti troje: profesionalnost, znanje in kultura vedenja, saj so od tega odvisni delovni dosežki zaposlenih.

V popoldanskem delu srečanja smo se z Rokom Poličnikom, mag. diet., spec. klin. diet., iz Nacionalnega inštituta za javno zdravje na kratko posvetili prenovljeni delavnici Zdravo hujšanje, ki se izvaja v centrih za krepitev zdravja oz. zdravstveno-vzgojnih centrih po slovenskih zdravstvenih domovih. Delavnica je zdaj obsežnejša, zajema teoretične vsebine zdrave prehrane, psihološko podporo in telesno dejavnost, srečanja so strukturirana, cilj pa je sprememba življenjskega sloga in prehranskih navad posameznika. Slavica Mencingar, dipl. m. s., iz ZD Gornja Radgona je predstavila zdravstveno in vzgojno delo v lokalni skupnosti svojega kraja ter pot do ljudi. Izvajalke imamo številne zdravstveno-vzgojne vsebine, ki jih lahko ponudimo vladnim, nevladnim in delovnim organizacijam, društvom, mladinskim centrom, verskim skupnostim ipd. Še posebej so bile dragocene predstavitve primerov dobrih praks in zadovoljnih uporabnikov.

Metka Žitnik, dipl. m. s., zaposlena v timu ambulante družinske medicine (ADM) v ZD Ljubljana, enota Vič Rudnik, je na podlagi primerov pristno in iskreno predstavila kompleksnost prehranskega svetovanja v ADM. Pri svetovanju se medicinska sestra drži predpisanih smernic, upoštevati mora tudi socialnoekonomski status, verske navade, dietne potrebe, je motivatorica, učiteljica, usmerjevalka in svetovalka, pa vendar pogostokrat neučinkovita. Pozitivna komponenta v ADM je zagotovo čas, ki ga medicinska sestra ima za pacienta in možnost, da se lahko pacienti vračajo v obravnavo. Popoldanski del je zaključil Zorrancho Trpkovski, dr. med., spec. int. med., iz Splošne bolnišnice Murska Sobota, ki nam je predstavil najnovejše smernice vodenja sladkorne bolezni.

Po izčrpnem strokovnem delu smo si številne udeleženke privoščile sproščanje v bazenih Moravskih Toplic, nekatere sprehod med čudovitimi prekmurskimi polji, saj je bil topel in sončen predpoletni večer. Po večerji nas je Duo Halgato popeljal v poskočne ritme in pravo cigansko glasbo z violino in harmoniko.

Prvi sobotni sklop je začela Manca Korenčič, univ. dipl. psih., s predavanjem Psihološka priprava na porod in starševstvo. Predporodne, obporodne in poporodne duševne stiske mamic niso tako redke, zato je psihološka priprava bodočih mamic v programu Vzgoja za zdravje za bodoče starše (Priprava na porod in starševstvo) izrednega pomena.

Preventivni program To sem jaz je v Sloveniji zaživel davnega leta 2001. Temelji na izvajanju spletne informativno svetovalne dejavnosti ter šolskih preventivnih delavnic po konceptu 10 korakov do boljše samopodobe, avtorice Alenke Tacol. Izvajalkam vzgoje za zdravje v osnovnih šolah so temeljna podlaga pri izvajanju zdravstveno-vzgojnih delavnic v 7. in 8. razredu osnovne šole. Alenka Tacol, univ. dipl. psih., je z nami delila svoje dragocene izkušnje s področja duševnega zdravja mladostnikov. Krepitev duševnega zdravja mladostnikov je umeščena tudi v vzgojo za zdravje v osnovne šole. Za učence v 7. razredu medicinske sestre, izvajalke zdravstvene vzgoje, izvajamo učno delavnico Pozitivna samopodoba in stres, za učence v 8. razredu pa učno delavnico Medosebni odnosi. Delavnice so mladostnikom v podporo pri bolj učinkovitem spoprijemanju s šolskimi in socialnimi stresnimi situacijami, kot tudi z vidika preprečevanja težav v duševnem in telesnem zdravju v mladostništvu in kasnejših obdobjih življenja.

Danijela Kutnjak, dipl. m. s., nam je na primeru dobre prakse prikazala svoje delo z zdravljenimi alkoholiki v ZD Ljutomer. Delo, ki je počasi preraslo v poslanstvo, presega dela po »službeni dolžnosti«. Iz potreb po vključevanju medicinske sestre v skupino se je rodila prostovoljna pripadnost medicinske sestre skupini, kar je občudovanja vredno.

Prvi sklop je zaključila Sandra Gaber Flegar, mag. zdr. nege, iz ZD Murska Sobota, ki nas je z vizualizacijo, eno od tehnik sproščanja, popeljala na čudovito morskobalo.

V zadnjem sklopu so nam predstavili program SOPA – skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola (Jasmina Črnko Papić, univ. dipl. etnol. in kult. antrop., NIJZ Murska Sobota) in projekt Zmanjševanje rabe tobaka, tobačnih in povezanih izdelkov ter alkohola med prebivalci RS (Slovenska zveza za javno zdravje in tobačno kontrolo). Dosledno preventivno delo zdravstvenih strokovnjakov in medsektorsko povezovanje ob podpori nevladnih organizacij in širše civilne družbe lahko z učinkovitimi ukrepi prepreči marsikatero obolenje, ki nastopi kot posledica uživanja alkohola in/ali psihoaktivnih substanc. Celoten evropski model dobre prakse, ki zajema splošne nasvete za zdravljenje zasvojenosti s tobakom, evropska priporočila in standarde za usposabljanje zdravstvenih delavcev in strokovnjakov, bo objavljen na spletnih straneh Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo ob koncu leta 2018.

Strokovno polno in izčrpno smo zaključili naše dvodnevno druženje. Porodili so se predlogi za naprej in ideje za delavnice na področju zdravstvene vzgoje, ki je resnično kontinuiran proces medicinskih sester v vseh življenjskih obdobjih. Širok spekter znanja, ki ga potrebuje medicinska sestra na področju promocije zdravja in zdravstvene vzgoje, zahteva pestro in raznoliko izobraževanje, poleg zdravstvene nege in medicine tudi pedagoška, psihološka in sociološka znanja, osebno rast in ustvarjalnost. Ravno strokovna srečanja znatno pripomorejo k temu.

Učenje komunikacijskih veščin z video posnetki in simuliranim pacientom

Romana Zupan,
vodja Mediacijskega centra ZD Ljubljana

Med učno delavnico (Fotografija: arhiv
Mediacijskega centra)

Komunikacijske veščine so osnovno orodje uspešnega dela z ljudmi, dobrega vodenja in kakovostnih medosebnih odnosov.

Učiti smo se jih začeli že v otroštvu, nadgrajujemo pa jih lahko celo življenje.

Pacient želi biti slišan, razumljen, spoštovan in razumljivo informiran. Z uporabo komunikacijskih veščin povečamo zaupanje pacientov do zdravstvenih delavcev, njihovo okrevanje je zato hitrejše, zadovoljstvo večje, posledično pa prihaja do manj nesporazumov, pritožb in napak. Dobra komunikacija med zdravstvenim osebjem prav tako vpliva na pozitivno vzdušje v kolektivu in zadovoljstvo zaposlenih.

V Zdravstvenem domu (ZD) Ljubljana je bil letos drugo leto zapored organiziran Teden kakovosti, večdnevno izobraževanje, namenjeno pridobivanju novih znanj s področja vodenja, komunikacije, organizacije dela, varnosti, učinkovitosti in odgovornosti. Zaposleni v ZD Ljubljana so pridobili številna nova znanja, se med seboj spoznali in izmenjali izkušnje. V sklopu Tedna kakovosti je bila izpeljana tudi delavnica *Uspešna komunikacija in reševanje nesporazumov v zdravstvu*, ki jo je v sodelovanju s SIM centrom ZD Ljubljana organiziral Mediacijski center ZD Ljubljana. Udeleženci so preko predavanj in filmov spoznali ter nadgradili komunikacijske veščine, se učili aktivnega poslušanja, povzemanja, prepoznavanja čustev pri pacientih, vplivu prepričanj, predsodkov in avtomatskih misli. S pomočjo posnetih filmov in ogledom simulacije konfliktnih situacij v zdravstvu so utrjevali komuniciranje s težavnim pacientom.

Zaradi izrednega zadovoljstva udeležencev smo se odločili za ponovitev delavnice tudi za zunanje udeležence, in sicer bo izvedba delavnice potekala v petek, 28. septembra 2018 v prostorih SIM centra ZD Ljubljana, na Metelkovi 9.

Z dobrimi komunikacijskimi veščinami prispevate k razvoju in osebni rasti, boljšim odnosom z uporabniki zdravstvenih storitev ter s svojimi sodelavci.

Vljudno vabljeni!

Strokovno društvo medicinskih sester,
babič in zdravstvenih tehnikov Pomurja
Ulica dr. Vrbnjaka 6, Rakitjan, 9000 Murska Sobota

Utrinki delovanja Strokovnega DMSBZT Pomurja od januarja do julija 2018

Dragica Jošar

Občni zbor članov društva
(Fotografija: arhiv društva)

Strokovna ekskurzija članov
(Fotografija: Dragica Jošar)

Na Blejski koči
(Fotografija:
Dragica Jošar)

Čas neizmerno hitro teče, minilo je že leto in pol mojega predsedovanja društvu, ki počasi raste z novimi člani. Trenutno nas je 1160 članov. Še vedno je delovanje društva usmerjeno v strokovno izobraževanje. V okviru DMSBZT Pomurja aktivno s svojimi nastopi deluje Vokalna skupina Žarek. Ljubiteljska gledališka skupina je zaradi drugih obveznosti igralcev letos manj aktivna. Zelo aktivne pa so članice v skupinah za samopomoč.

Plan dela, ki smo ga zastavili že lansko leto, pridno realiziramo. V januarju smo izvedli obvezno vsebino – modul licenca Kakovost in varnost v zdravstvu in popoldansko predavanje O duši in srcu in kristalnih energijah.

Februarja smo organizirali popoldansko strokovno srečanje s predstavitevijo zdravstvene nege na ginekološko-porodniškem oddelku SB MS.

Zbor članov smo imeli v mesecu marcu, kjer nas je s svojo prisotnostjo in govorom počastila predsednica Zbornice – Zveze Monika Ažman.

Kot izvoljeni poslanci smo se udeležili skupščine Zbornice – Zveze.

April je bil zelo aktiven. 7. aprila, ob mednarodnem dnevu zdravja, smo sodelovali na lokalni ravni z meritvami dejavnikov in svetovanjem za srčno-žilne bolezni.

Izvedli smo strokovni seminar modul licence Poklicna etika in zakonodaja v zdravstvu.

Sodelovali smo tudi na sejmu sodobnega zdravstva Medical in izvedli celodnevni strokovni seminar z naslovom: Vloga medicinske sestre v lokalni skupnosti.

TPO z AED – modul licenca izvajamo skupaj s SB MS vse leto.

Udeležili smo se tudi svečane slovesnosti 12. maja v Ljubljani. Na lokalni ravni smo svečano podelili srebrne znake in priznanja najzaslužnejšim članicam in članom. V začetku junija smo uspešno organizirali dvodnevno strokovno ekskurzijo v Valdoltro in Trst, kjer so nas kolegice toplo sprejele in nam predstavile svoje delo v zdravstveni negi.

V plan dela za leto 2018 smo vključili tudi planinski pohod. 23. junija se nas je 21 članov pod taktirko vodiča Metoda Kozarja odpravilo na planinski pohod na Blejsko kočo in Lipanski vrh.

Na sejah izvršilnega odbora smo se člani srečevali vsak mesec, načrtovali dogodke in razglabljali o aktualnih stvareh na področju zdravstvene in babiške nege.

Z dobrim sodelovanjem in skupnimi močmi bomo uspešno nadaljevali po začrtani poti v strokovnem razvoju zdravstvene in babiške nege kot tudi v druženju in osebni rasti.

Strokovno društvo medicinskih sester,
babič in zdravstvenih tehnikov Pomurja
Ulica dr. Vitarjaka 6, Rakitani, 9000 Murska Sobota

Svečanost ob podelitvi srebrnih znakov in priznanj DMSBZT Pomurja

Dragica Jošar

Nagrajenke (od leve proti desni): Marta
Ouček, Helena Berič, Slavica Mencinger,
Andreja Časar, Suzana Divjak, Bojana
Jerebic, Nada Hercan, Marija Mekiš in
Robert Ilič (Foto Zauneker)

Letošnja podelitev srebrnih znakov in priznanj je potekala v sklopu praznovanja mednarodnega dne medicinskih sester na lokalni ravni, v hotelu Vivat v Moravskih Toplicah. V uvodu nas je nagovorila predsednica društva Dragica Jošar. S podelitvijo šopkov je čestitala letošnji dobitnici zlatega znaka Mariji Kohek in novi predsednici Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije Slavici Mencinger, ki je članica našega društva. S svojo prisotnostjo in nagovorom nas je počastila Ksenija Pirš, ki je zastopala Zbornico – Zvezo. V kulturnem programu so nastopili učenka Srednje glasbene šole Murska Sobota Živa Hegeduš in Vokalna skupina Žarek DMSBZT Pomurja.

S podelitvijo srebrnih znakov in priznanj smo se zahvalili članicam in članom za njihov strokovni razvoj in dosežke na področju zdravstvene nege in babištva. Dobitnice srebrnih znakov:

Andreja Časar,

diplomirana medicinska sestra v patronažnem varstvu Zdravstvenega doma Lendava. Svojo poklicno pot pa je začela v Domu starejših Lendava.

Zaradi želje po znanju se je vpisala na Visoko zdravstveno šolo Maribor in jo uspešno zaključila. Po končanem pripravništvu in strokovnem izpitu se je zaposlila v Splošni bolnišnici Murska Sobota na oddelku za kirurško intenzivno terapijo, kjer si je nabirala nove strokovne izkušnje, ki jih še danes uporablja pri opravljanju zahtevnejših posegov v patronažnem varstvu. Leta 2001 se je zaposlila v domačem kraju in začela delati v šolskem dispanzerju Zdravstvenega doma Lendava. Orala je ledino v programu Cindi, ki ga je na svojem področju takrat uvajala, uspešno vodila in koordinirala. Ob svojem rednem delu je opravila izpite za predavatelja prve pomoči in tako sodelovala z Rdečim križem. Z lokalno skupnostjo pa se je povezala v projektu Živimo zdravo, kjer je bila lokalna koordinatorica in predavateljica v zdravstvenovzgojnih delavnicah. Tudi s

člani Društva upokoencev Lendava je vzpostavila pristen odnos, saj je mesečno izvajala merjenje krvnega tlaka in krvnega sladkorja. Andreja Časar velja za zanesljivo in pravično sodelavko. V njenem besednjaku ni izrazov »NE ZNAM« ali »NE ZMOREM« in tudi zato ji je bila zaupna odgovorna naloga nadomeščanja glavne medicinske sestre. Danes svoje izzive uresničuje na delovnem mestu v patronažnem varstvu in ugotavlja, da je biti patronažna medicinska sestra z dušo in srcem nekaj najlepšega, kar se ji je na poklicni poti lahko zgodilo. Njeno visoko

strokovno znanje in pristen odnos so pacienti nagradili s predlogom za najsrčnejšo medicinsko sestro v reviji Zdravje, kjer se je uvrstila v najožji izbor kandidatke za ta naziv. Svoje vodstvene sposobnosti je dokazala kot vodja patronažne službe in tudi kot koordinatorica programa Svit. Tudi lokalni mediji so jo z veseljem poklicali pred mikrofonom in kamero, kjer je skušala strokovne teme približati laični javnosti na način, ki je bil razumljiv najširšemu krogu poslušalcev oz. gledalcev. Andreja Časar je s svojim spoštljivim odnosom, strokovnim znanjem in delovno vnemo bila imenovana tudi za mentorja študentom, ki so ji neizmerno hvaležni za mentorstvo, saj odhajajo bogati z novimi znanji in izkušnjami s področja zdravstvene nege.

Sodelavke in sodelavci jo poznamo kot odgovorno in izjemno delovno osebo, vedno pripravljeno nesebično deliti svoje znanje in izkušnje, kar je zrcalo njenega vedrega ter optimističnega pristopa, obenem pa neprecenljiv prispevek k humanizaciji odnosov v kolektivu.

Predlagateljji: sodelavke in sodelavci službe zdravstvene nege Zdravstvenega doma Lendava

Suzana Divjak,

diplomirana medicinska sestra, magistrica zdravstvene nege

Je ena od tistih, ki z veseljem, predanostjo in ponosom opravljajo poslanstvo medicinske sestre. Svoje prve izkušnje v zdravstveni negi je pridobila v posebnem socialnovarstvenem zavodu Hrastovec Trate, kjer je po končanem izobraževanju na Srednji zdravstveni šoli v Mariboru skrbela za osebe s težavami v duševnem zdravju in osebe z motnjami v duševnem razvoju. Posebej blizu so ji bile osebe z demenco. Ves čas službovanja v zavodu se je aktivno vključevala v prostovoljstvo, nudila spremstva stanovalcem na letovanja in sodelovala v vokalni skupini Srce. V tem času je svoje znanje nadgradila s študijem na Visoki zdravstveni šoli v Mariboru in pridobila naziv diplomirana medicinska sestra.

Leta 2007 je v Hrastovcu nastopila delovno mesto diplomirane medicinske sestre kot vodje enote za osebe z demenco. V novo odprtem Domu za starejše v Radencih se je s 1. julija 2008 zaposlila kot diplomirana medicinska sestra – vodja tima.

Njeno strokovno področje v Dosorju je bilo široko, saj je delovala v kar treh projektnih skupinah, in sicer na področju oskrbe kroničnih ran, projektni skupini za paliativo ter projektni skupini za zdravstveno vzgojo. Skozi delo je uresničevala tudi svoje osebno poslanstvo in prenašala bogato strokovno znanje tako na študente, pripravnike, sodelavce kot tudi stanovalce in svojce. Na prvo mesto je ves čas postavljala pomoči potrebne in le temu prilagajala proces dela, kar je Suzanina nepogrešljiva osebna vrlina. Je aktivna predavateljica na strokovnih seminarjih, avtorica in soavtorica strokovnih člankov ter raziskovalka nekaterih raziskav. Svoje strokovno znanje je nadgradila tudi z uspešnim zagovorom magistrske naloge na Fakulteti za zdravstvene vede v Mariboru. Ves čas jo vodi želja po znanju, izpopolnjevanju in skrbi za dobro ljudi. To dokazuje s svojimi številnimi zunajslužbenimi aktivnostmi v DMSBZT Pomurje, kjer je bila dolga leta članica izvršilnega odbora in tudi v lokalni skupnosti (Karitas in RK Negova, pomoč migrantom na področju Gornje Radgone). Velja omeniti tudi to, da je vsa ta leta v Dosorju vodila tudi medgeneracijski pevski zbor, ki je razveseljeval tako stanovalce kot zaposlene.

Suzana ima pogum in vizijo za spremembe, zato je februarja 2018 z željo po življenjski spremembi nastopila novo službo v VDC Gornja Radgona.

Suzano je dar in zadovoljstvo poznati, saj je ena izmed tistih, ki zares s srcem opravljajo enega najhumanejših poklicev nasploh.

Predlagateljji: direktorica Mateja Hauser in sodelavci za zdravstveno nego Dosorja

Nada Hercan,

diplomirana medicinska sestra, namestnica direktorja za področje zdravstvene nege in oskrbe Doma starejših Rakičan

Po končani Srednji zdravstveni šoli v Rakičanu leta 1997 se je zaposlila v Domu starejših Rakičan na delovnem mestu bolničar - negovalec. Želja po večjem znanju na področju zdravstvene nege, predvsem na področju geriatrije in gerontološke zdravstvene nege, je bila tako velika, da se je v študijskem letu 2004/05 vpisala na Fakulteto za zdravstvene vede v Mariboru in ga ob delu uspešno zaključila. Takoj po končanem študiju je nastopila delovno mesto diplomirane medicinske sestre vodje tima v Domu starejših Rakičan in ga uspešno vodila do avgusta 2012, ko je prevzela delovno mesto namestnice direktorja za področje ZNO. To delovno mesto je prineslo nove izzive. Zajemalo je organizacijo in vodenje ZNO v celotnem zavodu, torej v matični enoti v Rakičanu, v enoti Elizabeta Rogaševci in enoti Center za starejše v Murski Soboti. Nada to delo opravlja s srcem, ustvarja takšne pogoje dela, da lahko v timu vladata sožitje in harmonija. Dobri medosebni odnosi, medsebojno spoštovanje, empatičnost, enakopravnost vseh zaposlenih predstavljajo vodilo njene delovanja. Je dober motivator, spodbuja ustvarjalnost zaposlenih. Je članica IO v Sekciji MS in ZT v socialnovarstvenih zavodih pri Zbornici – Zvezi. Je aktivna predavateljica na strokovnih seminarjih, sodeluje v raznih projektih, organizira interna strokovna izobraževanja. Ob težkih situacijah in pod velikimi pritiski zmore ohraniti mirnost in razumnost. Probleme rešuje previdno, konstruktivno, nepristransko ... predvsem pa jo vedno zanimata obe plati medalje. Stanovalec ji je vedno na prvem mestu. Zna prisluhniti in si vzeti čas tako za stanovalce, svojce kot tudi za člane ožjega in širšega tima. Vedno zagovarja pravičnost in ustvarjalen dialog. V praksi je zgled brez besed, brez omahovanja bo zapustila udobni pisarniški stolček, odkorakala na oddelek, zavihala rokave in delala. Delala, da bo pokazala in dokazala, da zmoremo in znamo tudi v neugodnih razmerah delati umirjeno, strokovno, kakovostno, varno in prijazno – kot dela sama.

Predlagateljji: zaposleni v službi zdravstvene nege in oskrbe Doma starejših Rakičan

Bojana Jerebic,

diplomirana medicinska sestra; mag. zdr.-soc. manag.

Po končanem šolanju in pripravništvu je kot višja medicinska sestra začela svojo poklicno pot na kirurškem oddelku, kar je bila vedno njena želja. Prav tako pa je v njej rasla tudi želja po večjem znanju, zato je med prvimi zaključila tudi študij na Visoki zdravstveni šoli v Mariboru, smer diplomirana medicinska sestra. Skozi leta delovanja na kirurškem oddelku je svoja teoretična znanja uspešno vnašala v prakso, tako je rasla strokovno kot tudi osebno. Velika vnema po nadgradnji svojega znanja jo je popeljala še na magistrski študij managementa v zdravstvu in socialnem varstvu, ki ga je končala z odliko. Prav slednje je bila odlična popotnica na njeni poklicni poti. Tako je leta 2016 postala vodja zdravstvene nege na področju kirurških dejavnosti. Je habilitirana predavateljica na ECM v Murski Soboti, kjer prenaša svoje bogato znanje in izkušnje

študentom zdravstvene nege. Je mentorica študentom pri diplomskih delih. Menimo, da je veliko pripomogla k razvoju stroke in razvoju na področju izobraževanja. Kot mentorica številnim pripravnikom uspešno posreduje svoje znanje mladim sodelavcem. Dokazala se je tudi kot predavateljica obveznih vsebin s področja etike v zdravstveni negi, je aktivna članica kirurške sekcije, aktivna članica v skupini za negovalne diagnoze, aktivna članica delovne skupine za raziskovanje v ZN v sklopu DMSZTB Pomurja, predavateljica na številnih strokovnih seminarjih. Bojana je vedno tista, ki zna uporabiti primeren pristop do sočloveka in izbrati prave besede v pravem trenutku. V svoji viziji je zapisala, da je vizija zdravstvene nege na kirurškem oddelku v korelaciji z vizijo naše bolnišnice, kar pomeni, da smo zaposleni s pridobitvijo standardov kakovosti že spoznali in še spoznavamo, da je pot, po kateri bolnišnica gre, prava pot v prihodnost. Posebno mesto v njenem sistemu vrednot ima znanje, zato vedno znova poudarja pomen kontinuiranega izobraževanja, spodbuja zaposlene, da se udeležujejo tako notranjih internih izobraževanj kot tudi izobraževanj zunaj naše ustanove. Vedno poudarja, da je naše delo naše ogledalo, kjer jo vodijo vrednote, kot so pravičnost, iskrenost, humanost, dobrosrčnost in redoljubnost. Z gotovostjo lahko rečemo, da je Bojana ženska z veliko začetnico.

Predlagateljji: zaposleni na kirurškem in ortopedskem oddelku SB MS

Slavica Mencingar,

diplomirana medicinska sestra, je svojo poklicno pot začela kot medicinska sestra v otroškem dispanzerju v ZD Gornja Radgona in tu ostala vse do danes. Želja pomagati in nuditi pomoč bolnim in poškodovanim jo je že po dveh letih pripeljala v splošno ambulanto, ki je hkrati zaradi zagotavljanja neprekinjenega zdravstvenega varstva na našem območju tudi ambulanta NMP, kar pomeni tako delo v ambulanti kot delo na terenu, podnevi, ponoči, ob nedeljah in praznikih. V delovanje urgentne službe je Slavica vključena še danes.

Neustavljiva želja po znanju in izobraževanju jo je pripeljala na Visoko zdravstveno šolo v Mariboru, ki jo je leta 2007 uspešno zaključila in si pridobila naziv diplomirana medicinska sestra. Takoj po opravljeni diplomiji je poleg dela v ambulanti in na urgenci dobila nove zadolžitve, in sicer vodenje zdravstvenovzgojnega centra – ZVC in izvajanje preventivne srčno-žilnih bolezni – SZB za odraslo populacijo ter prevzela zdravstvenovzgojno delo v naši lokalni skupnosti. Od letošnjega leta pa tudi v centru za krepitev zdravja CKZ.

Leta 2010 je postala tudi vodja NMP za področje ZN in s tem tudi vodja reševalne postaje. Ker ji je področje delovanja službe NMP na primarni ravni zelo dobro poznano, je med drugim bila v letu 2014 imenovana v komisijo za strokovni nadzor za področje NMP na primarni ravni, ki jo je razpisalo Ministrstvo za zdravje.

Od leta 2015 je članica Strateškega sveta pri Ministrstvu za zdravje za področje ZN.

Slavica je aktivna tudi na področju širjenja mreže AED v naši lokalni skupnosti, saj je ena izmed dveh koordinatoric za ta projekt, predvsem v smislu izobraževanja laikov in predstavitve pomembnosti projekta. Hkrati je tudi odlična sodelavka in vzornica mladim zdravstvenim tehnikom in medicinskim sestram. Prav tako tudi vsem zaposlenim v zavodu, saj je tudi predstavnica zaposlenih v svetu zavoda in od leta 2016 tudi predsednica sveta zavoda.

Poleg uspešnega strokovnega dela na poklicnem področju stroke zdra-

vstvene nege pa je Slavica tudi aktivna članica Strokovnega DMSBZT Pomurja, najprej kot članica izvršilnega odbora, kasneje nadzornega odbora, trenutno pa častnega razsodišča. Je zaprisežena stroki ZN, regijskemu strokovnemu društvu in krovni organizaciji Zbornici – Zvezi, katere članica je vse od začetka nastopa službe. Je aktivna predavateljica na strokovnih seminarjih, odlična mentorica mlajšim sodelavcem in pripravnikom.

Slavica je tudi aktivna članica Sindikata delavcev v ZN od ustanovitve sindikalne enote ZD Gornja Radgona leta 1994. Skoraj 15 let kot predsednica sindikalne enote, nato kot podpredsednica sindikalne enote in hkrati predstavnica Republiškega odbora SDZN za pomursko regijo. Od jeseni 2015 pa je bila podpredsednica SDZN Slovenije. Leta 2014 je bila tudi prejemnica priznanja »človek in pol«. Letos 19. aprila pa je bila izvoljena za predsednico Sindikata delavcev zdravstvene nege Slovenije.

V slovenskem prostoru je prepoznavna predvsem po svojem neutrudnem zavzemanju za pravično umestitev in vrednotenje srednjih medicinskih sester v našem prostoru.

Na profesionalnem področju odlikuje Slavico visoka strokovna usposobljenost, pripadnost poklicu, sodelavcem, skrbi za zdravje posameznika kot širše družbene skupnosti. Na osebnem področju pa izstopajo njene temeljne lastnosti, kot so spoštljivost, človekoljubnost, razumevanje, pravičnost in še bi lahko naštevali.

Nekdo je zapisal »Slavica je zelo opazna in težko bi jo spregledali med tistimi, ki poznajo poklic medicinske sestre in ki ga z veseljem in ponosom tudi opravljajo.«

Predlagateljji: sodelavci zdravstvene nege ZD Gornja Radgona

Dobitniki priznanj so:

Helena Berič,

medicinska sestra - babica, je po končani Srednji zdravstveni šoli Juge Polak v Mariboru pridobila poklic medicinske sestre - babice. Leta 1981 se je zaposlila kot babica v porodni sobi na ginekološko-porodniškem oddelku SB Murska Sobota, kjer to delo opravlja še danes. Delo na področju babiške nege ves čas opravlja zelo uspešno, s predanostjo in zavzetostjo. Njeno zagnanost, skrbnost in doslednost v delovnem okolju čutimo vsi njeni sodelavci kot tudi porodnice. Dolga leta je bila članica ožjega izvršilnega odbora sekcije medicinskih sester in babic, kjer je predstavljala glas pomurskih babic. Sodelovala je na številnih predavanjih, kjer je predstavljala novosti v babištvu, njen prispevek je velik predvsem na področju poroda v vodi. Pri svojem delu ves čas poudarja empatični in individualni pristop do porodnic ter s tem prispeva k humanizaciji odnosa med bobicami in porodnicami.

Vedno si je prizadevala za zelo nizek odstotek epiziotomij in s tem prispevala k izboljšanju zdravstvenega stanja pomurskih žensk. Vodila je več kot 5000 porodov in prispevala k izboljšanju številnih porodnih kazalnikov kakovosti, ki nas trenutno uvrščajo v sam vrh porodništva v slovenskem prostoru. Na njeni strokovni in delovni poti jo je vedno vodila težnja k napredku, optimizmu, zaupanju, pravičnosti in poštenosti. Njen prispevek na področju sodobne babiške nege na ginekološko-porodniškem oddelku SB Murska Sobota je nedvomno velik.

Vsi, ki dolga leta delamo z njo, cenimo njeno poklicno širino, skromnost in delavnost.

Predlagatelj: babice, medicinske sestre in zdravstveni tehniki ginekološko-porodniškega oddelka SB Murska Sobota

Marija Mekiš,

srednja medicinska sestra, se je po končanem srednješolskem izobraževanju zaposlila v Patronažni službi ZD Murska Sobota – ZP Rogošovci, kjer dela še danes. Spomini na njena prva leta službe so lepi, čeprav večkrat težki. Tri leta se je po terenu vozila s kolesom, pozimi z avtobusom ali pa je hodila peš. Prvi avtomobil je bil »fiček«. Ceste so bile slabe in večkrat je ostala v blatu. Tudi zime so bile hude, bilo je veliko snega, ceste niso bile splužene in brez verig nisi prišel nikamor. Na zdravstveni postaji v Rogošovcih na začetku ni imela niti svojega delovnega prostora. Le tega si je delila s splošno ambulanto. Od vsega začetka jo odlikuje strokovnost, humanost, pripadnost poklicu, sodelavcem. Svoje bogate delovne izkušnje si je pridobila že v času svojega šolanja, saj je bil šolski sistem v tistih letih veliko bolj zahteven v zvezi s praktičnim delom. Svoje znanje in izkušnje si z velikim zanimanjem in voljo pridobiva ves čas svoje poklicne poti z delom in nenehnim izobraževanjem na strokovnih seminarjih. Ker je zaposlena v domačem okolju, je postala aktivna tudi na drugih področjih. Vključila se je v civilno zaščito, krajevno organizacijo RK Rogošovci, katere predsednica je že od leta 1993. Dvakrat letno organizira krvodajalske akcije. Tudi sama je že vrsto let vestna krvodajalka, kri je darovala že 35-krat. Preko RK opravlja razdeljevanje paketov in živil, medsebojno pomoč pri izmenjavi osebnih potrebščin ter pohošstva za dostojno življenje, pri tem ji je v pomoč poznavanje domačega terena in socialno-ekonomskega položaja občanov. Na začetku so v organizaciji RK izvajali tudi tečaje prve pomoči, pozimi pa delavnice o negi bolnika na domu. V času za osvoboditev Slovenije je bila aktivno vključena v dežurstva. Več let je tudi predavala zdravstveno vzgojo na Osnovni šoli Sveti Jurij. Delala je tudi pri humanitarni organizaciji Karitas. Že drugi mandat je tudi svetnica v občini Rogošovci. Strokovno znanje in izkušnje z veseljem prenaša na mlajše generacije, saj pri svojem delu večkrat prevzema tudi nalogo mentorice pripravnikom. Vzglad jim daje s svojo profesionalnostjo, natančnostjo pri delu in predanostjo svojemu poklicu. Delo patronažne medicinske sestre opravlja z odprtim srcem do pacientov, njihovih svojcev in lokalne skupnosti, za kar jo večkrat pohvalijo tudi zadovoljni pacienti in svojci. Zelo ceni vrednote, kot so poštenost, pravičnost in spoštovanje drug drugega. Marica je medicinska sestra, ki ji ni nič pretežko. Odgovornost, ki jo čuti do svojega dela in okolice, jo vodi v stalno presojo svojih dejanj, vse v smislu dobronamernosti do vsega in vsakogar.

Predlagatelj: sodelavke patronažnega varstva Zdravstvenega doma Murska Sobota

Marta Ouček,

višja medicinska sestra se je po končani srednji zdravstveni šoli vpisala na Višjo šolo za zdravstvene delavce v Ljubljani, kjer si je pridobila poklic višje medicinske sestre. Leta 1980 se je zaposlila v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana. Njeni začetki delovne kariere so bili v operacijski sobi, kjer je z dušo in srcem opravljala delo operacijske medicinske sestre. Po šestih letih zanimivega, zahtevnega dela jo je pot pripeljala nazaj v rodno Prekmurje, v Splošno bolnišnico Murska Sobota. S svojimi izkušnjami iz klinike je vnesla v novi kolektiv veliko znanja in svežih idej. Postala je vodja tima v ginekološki operacijski dvorani, kjer je sodelavce spodbujala h kakovostnemu delu in dobremu medsebojnemu sodelo-

vanju. Organizirala je delo in skrbela za nemoten in kakovosten potek ginekoloških operacij. Priučila in predala je znanje mnogim sodelavcem. Njena zavzetost, želja po nenehnem izobraževanju in dobre organizacijske sposobnosti so jo peljale naprej na njeni poklicni poti. Od leta 2006 do 2010 je prevzela delo glavne operacijske medicinske sestre. Je članica Sekcije operacijskih medicinskih sester Slovenije in Strokovnega društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Pomurja, kjer še sodeluje in je sodelovala na številnih izobraževanjih, učnih delavnicah in mednarodnih srečanjih kot predavateljica in slušateljica. Vsa leta je veliko prispevala k prepoznavnosti dela operacijske medicinske sestre, uspešno izobražuje in prenaša svoje bogato znanje na nove sodelavce, za kar smo ji zelo hvaležni.

Predlagatelj: kolektiv centralne instrumentarske službe

Urgentni center SB MS

Zaposleni v tej enoti so zapisali:

Delujemo od leta 2015, smo drugi UC, ki je začel s svojim delovanjem v Sloveniji. Na začetku nas je bilo zaposlenih 19, zdaj nas je 50 zaposlenih s področja ZN. Sam začetek in uspešna vključitev UC sta nam predstavljala velik izziv. Ker sami nismo vedeli, kako bo delo potekalo, kaj nas sploh čaka, so bili prvi meseci stresni. Na novo smo vzpostavili dve samostojni delovišči (opazovalnica, triaža) in se na novo izobrazili za potrebe Manchestrskega triažiranja in dela v opazovalnici.

V prvem letu smo izdelali triažno matriko in sami organizirali za novozaposlene več kot 20 notranjih izobraževanj s področja urgence.

Zdravstveni tehniki so se izobraževali v simulacijskem centru in si pridobili naziv srednja medicinska sestra s specialnimi znanji iz urgentne zdravstvene nege.

Izdelali smo klinično pot obravnave politravmatiziranega pacienta, vso dokumentacijo, organizacijska navodila.

Odlikuje nas profesionalni odnos, saj se zavedamo, da smo vstopno mesto v bolnišnico. Posamezniki s svojim delom dosegajo v slovenskem prostoru vidna področja. Kot UC smo vidni v širšem lokalnem prostoru, saj smo redni gostje lokalnih radijskih in televizijskih postaj. UC ima vsako leto tudi dobrodelno noto, tako smo sami prišli na idejo o ustanovitvi »knjigobežnice«, ki popestri čakalnice v bolnišnici. Prav tako smo lansko leto sodelovali s Centrom za brezdomce in organizirali večjo dobrodelno akcijo, kje so samo naši sodelavci zbrali prispevke in jih obdarili.

Sodelovali smo z Mestno občino Murska Sobota in predstavili UC vsem občanom.

Organiziramo izobraževanja preko simulacijskega centra za širšo javnost. Smo učna baza za dijake in študente različnih fakultet in SZŠ. Svoje delo predstavljamo in aktivno predavamo na Sekciji medicinskih sester v urgenci, na kongresu urgentne medicine in drugih številnih srečanjih. Sodelavci sodelujejo na dobrodelnih prireditvah in tekmah, kjer skrbijo za prvo pomoč (Maraton treh src, ŽNK Pomurje, občinski prazniki ...). Ves ta čas pa nam je v ospredju pacient in njegove potrebe po hitri in učinkoviti obravnavi. Čaka nas še veliko dela, tega se vsi zavedamo, in zavedamo se, da delamo nekaj dobro in s srcem.

Predlagatelj: Zaposleni v ZN urgentnega centra v SB MS

Društvo
medicinskih
sester, babic in
zdravstvenih
tehnikov
Gorenjske

Obisk Potočke zijalke

Sanda Šifkovič

Skupinska fotografija
(Fotografija: Sašo Košnik)

V Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske smo se skupaj z ljubitelji planin junija odločili, da bomo preživeli še en lep dan.

Ker smo izlet enkrat že prestavili, je bilo spremljanje vremenske napovedi toliko večje. Kljub ne preveč obetavni napovedi je padla odločitev, da gremo na izlet. Kot se je izkazalo, je bila odločitev pravilna, saj nas je spremljalo lepo vreme.

Iz Kranja smo se peljali skozi Jezersko, mejni prehod Pavličevo sedlo in se skozi Avstrijo vrnili v Slovenijo. Po solčavski panoramski cesti smo se pripeljali do Turistične kmetije Rogar. To je najvišje ležeča kmetija v Sloveniji, ki ima nastanitve. Od tam smo se po lepi, gozdni poti odpravili do jame

Potočka zijalka. Pot ni bila naporna. Potočka zijalka je veličastna kraška jama. Dolga desetisočletja so v njej našli dom in zatočišče lovci na jamske medvede. V njej je bila v starejši kameni dobi, približno 40.000 let do 30.000 let pred našim štetjem, njihova postojanka.

Po vrnitvi v dolino smo se okrepčali na Turistični kmetiji Rogar in se odpeljali v Solčavo. Center Rinka je večnamensko središče za trajnostni razvoj Solčavskega. Ogledali smo si stalno razstavo o območju in v multimedijški dvorani film o Solčavskem. Ogledali smo si tudi razstavo metuljev, fosilov in filca (solčavska ovca). Razvedrili so nas

z marsikatero zgodbo, tudi resnično o Romeu in Juliji, katerih grob še danes urejajo domačini.

Želim in upam, da je bila lepa sobota za vse udeležence izleta zanimiva in dobro izkoriščena. Vedno, ko gremo od doma, vidimo in doživimo kaj novega, sklepajo se nova poznanstva in to nas bogati.

112. pohod DMSBZT Ljubljana na Krniško glavico in izlet v dolino Dunje

Ljuba Steblovnik

Pohodniki na vrhu pri počitku
(Fotografija: Durda Sima)

Naslov pove, da je to nekje, kjer še nismo bili ... Kje le je ta gora »glavica« in dolina Dunja? Z veliko radovednostjo smo se iz Ljubljane peljali na Gorenjsko.

Z avtobusom mimo Kranjske Gore, Rateč, čez mejni prehod skozi Trbiž. Tu smo nekdaj na trgu, ob cesti, kupovali poceni robo. Ob vznožju Višarij smo zavili v najbolj zahodno, skrito dolino Zajzere v zahodnih Julijcih, dolga je vsega 8 km. Peljali smo se skozi Ovcjo vas. Znana je po Antonu Ojcingerju (1860–1928). Bil je Kugyjev vodnik.

Že na avtobusu smo slišali podrobno razlago pohoda in vso zgodovino, povezano s temi kraji. Na tem območju so namreč med prvo svetovno vojno potekali boji med italijansko in avstro-ogrsko vojsko. Zato smo na poti srečali veliko utrdb, ki so jih zgradili vojaki (slovenski, bosanski, avstrijski ...), v visokogorju preživljali težke dneve v mrazu in slabih vremenskih razmerah, da bi obvarovali mejo med Italijo in Avstrijo. Toda že takrat je meje krojila politika ... Med vojaki je bil tudi znani Julius Kugy (1858–1944). Vse pogorje Julijskih Alp je bilo njegovo področje, vanj se je zaljubil, ga osvajal ... in pustil sledove. Nikoli ni nosil orožja, zato pa je vojake uril v alpinističnih veščinah.

Cilj našega pohoda je bila Krniška glavica (Jof di Somdogna – 1898 m). Ustavili smo se na parkirišču v dolini Zajzera na 1004 m in v krajšem enournem pohodu prišli do kočice Grego na 1389 m. Pot je bila lepa, speljana je po gozdu, ne preveč strma, z zmerno hitrostjo smo jo zmogli brez težav. Tukaj so se že odpirali lepi razgledi na pogorje Višarij, desno na Mangartsko sedlo in Mangart, kjer smo bili lani. Spredaj pa gora Montaž – Špik nad Policami (2753), ki jo je tako uspešno osvajal Julius Kugy s sopotnikom Antonom Ojcingerjem v več smereh.

Seveda smo pot nadaljevali od kočice Grego na Krniško glavico. Še ura in pol hoda v začetku po gozdu, navkreber, potem pa po planinski poti do vrha.

Zgornji del poti je bolj strm, hodili smo počasi, s palicami, varno, uspešno, med ruševjem in skalami. Nagledali smo se rožic, rumenih, modrih, belih in vijoličastih nageljčkov, dišečih. Na vrhu stoji križ. Pogled se odpre še na drugo stran, tudi v najbolj skrito dolino Julijskih Alp, dolino Dunje. V globeli se vidi speljana ovinkasta cesta, po kateri smo se vračali.

Potrebni smo bili počitka in okrepčila iz nahrbtnikov, za spomin smo fotografirali najlepše vrhove, se ob razlagi gospoda Borisa Sime čudili, kako so zmogli vojaki avstro-ogrskе vojske tukaj graditi utrdbe, zaščitne rove, pripeljati sem topove, obstreljevati italijanske položaje ... Tukaj po vrhu Krniške glavice je namreč v 1. svetovni vojni potekala mejna črta. Veliko je ostankov, ki spominjajo na vojne čase.

Med podrobno razlago smo spoznali načrt našega nadaljevanja potovanja in si z vrha ogledali pot, ki nas čaka. Po sestopu se bomo z avtobusom zapeljali 50 km daleč, mimo Ovčje vasi/Valbrune, okrog hriba v vas Dunja. Prvič smo slišali zanjo. Do vasi je speljana lepa, 20 km dolga gorska cesta. Ima štiri predore, precej ovinkov, serpentin, kot cesta na Vršič. Zgradili so jo leta 1916, in to samo v 200 dneh. Tak je bil dogovor in uspelo jim je. Vemo, da so Italijani odlični gradniki gorskih cest. Žal pa je ta cesta speljana samo do sedla pod kočo Grego in nima povezave.

Vreme je bilo za hojo ravno pravšnje. Sveže sonce ob »kresu« je imelo svojo moč, prejšnji dan je namreč vremenska fronta očistila ozračje in je bila vidljivost zato odlična. Še sreča! V dolino smo se vračali zadovoljni. Povzpeli smo se na vrh, želeli smo si le še varno pot navzdol, mimo koče Grego v dolino. Na koncu pohoda smo se kar utrujeni posedli v avtobus.

Po 2 km vožnje smo se ustavili še za ogled skrivne, skromne bolnišnice iz prve svetovne vojne, kjer so zdravili bolne vojaške, obolele predvsem za trahomom. Spominska obeležja so lepo ohranjena, slikovno predstavljena, zato tudi obiskovalcev, izletnikov ni malo.

Po programu smo nadaljevali vožnjo v dolino Dunje. Pričakovali smo serpentinasto cesto, ki smo jo videli z vrha Krniške glavice. Res je skoraj dvakrat več ovinkov kot na Vršič in 900 m višinske razlike. To pove, da je resnično mojstrsko speljana. Hiš ob cesti je malo, saj prostora ob cesti ni niti za avtomobile domačinov. Soteska je res ozka. Sprva je bila

cesta zgrajena le za namen vojskovanja, za dovoz orožja in topov. V ta namen so zgradili tudi žičnico, katere ostanki so vidni še danes.

Konec ceste je na sedlu. Tu stoji spomenik razmejitve med Italijo in Avstrijo v 1. sv. vojni. Še 10 minut zložne hoje smo potrebovali do koče Grego, do kamor smo se zjutraj peš povzpeli iz doline Zajzere. Čakalo nas je pozno kosilo in vrnitev domov. Ko smo spet vijugali po serpentinah nazaj proti

Z vrha, pogled na Špik nad Policami (Fotografija: Durda Sima)

dolini Dunje, je ta že bila v mraku, vrhovi gora pa še osvetljeni s soncem. Prekrasen pogled! Hvala za takšna doživetja.

Pohodi, izleti našega društva niso le rekreativnega, izletniškega značaja, ampak tudi vedno izveemo veliko zgodovinskih dejstev, spoznavamo nove kraje in se seznanjamo z značajem ljudi, ki tam prebivajo ali so tam v svojem življenju pustili sledi.

Julius Kugy je bil osrednja osebnost našega pohoda in izleta na

Krniško glavico. O njem smo veliko izvedeli. Tudi za vas kratek povzetek te zanimive zgodovinske osebe. Rodil se je 19. julija 1958 v Gorici. Mati je bila Slovenka, oče Avstrijec. Bil je pravnik. Študiral je na Dunaju. Bil je alpinist, oče alpinizma pri nas. Častnik, v starosti pa pisatelj in humanist. Večino svojega življenja je posvetil Julijskim Alpam. Raziskoval jih je, opisoval v nemških knjigah in revijah. Pisal je v nemščini. Govoril je štiri jezike tedanje Gorice: nemško, italijansko, slovensko in furlansko. V času 1. svetovne vojne se je prostovoljno javil v avstro-ogrsko vojsko pod pogojem, da ne bo nosil orožja. V zameno je vojakom delil svoje znanje o alpinizmu in življenju v gorah. Kasneje je postal poročnik. Napisal je osem knjig. Najbolj znana je »Anton Ojcinger, življenje gorskega vodnika«. Izšla je leta 1935. Julius Kugy je umrl v Gorici 5. februarja 1944. V Sloveniji imamo njegov spomenik ob cesti na Vršič. Njegov pogled je jazrt v gore ...

Upokojene medicinske sestre DMSBZT Ljubljana raziskovale spodnjo Gorenjsko

Marija Filipič

Z avtobusom smo se v spremstvu predsednice sekcije upokojenih medicinskih sester Olge Koblar odpeljali iz Ljubljane proti Gorenjski.

Prvi postanek smo imeli v Šenčurju pri Kranju. Ob spomeniku cesarice Marije Terezije smo se spomnili njenega bogatega prispevka temu okolju. V 18. stoletju so na njen ukaz v kraju popisali prebivalstvo in v rodovitna tla posadili s krompirjem pa tudi druge gospodarske kulture. Pridelek krompirja je bil obilen, zato ga še vedno gojijo. Vseh teh dogodkov se vsako leto spomnijo s praznovanjem praženega krompirja, ki je nedvomno njihov največji praznik. Kraj Šenčur je znan že iz 4. stoletja po najdbi okostij, ki so verjetno povezana z arheološkimi najdbami na Ajdni nad Žirnovico. Ime je kraj dobil po svojem cerkvenem zavetniku svetem Juriju.

V Srednji vasi smo obiskali kulturni spomenik, ki ga sestavljata cerkev svete Katarine in svete Radegunde z vmesnim samostoječim zvonikom, vse skupaj pa obdaja obzidje. Tudi ostanki zunaj obzidja dokazujejo naseljenost prebivalcev s konca bronaste dobe. Lokalni vodnik – današnji ključar – je vso lepoto in pomembnost kraja predstavil z izrednim poudarkom in ljubeznijo, zato smo si še bolj vtisnili v spomin pomembnost te kulturne dediščine. Seveda pa je bil obrambni zid namenjen varovanju pred napadalci, predvsem Turki, ki so bili zelo pogosti plenilci in motilci življenja prebivalcev.

Obisk v kranjski porodnišnici je bil strokovno obarvan, saj smo se sestale s kolegicami. Porodnišnica je z delom začela leta 1955. V podarjeni vili v lepem okolju jo je nekaj strokovnjakov s področja ginekologije in porodništva ustvarilo v dogovoru z občinami Kranj, Trzič in Škofja Loka. Z medčloveškimi odnosi v kolektivu in do uporabnic so si hitro zagotovili zaupanje. Potrebe so bile vedno večje. Začeli so zaposlovati strokovni kader zdravstvene nege. Prisiljeni so bili urediti nove in večje prostore. Leta 1964 so se preselili v nove prostore na območje današnje bolnišnice. Zelo veliko so nadgradili strokovno dejavnost, predvsem v smislu organizacije specialističnih ambulant. Porodnišnica si je pridobila naziv NOVOROJENCEM PRIJAZNA PORODNIŠNICA. Izpolnjujejo zahteve Unicefovega programa, na kar so zelo ponosni in tudi mi smo jim iskreno čestitali.

Na opuščnem starem pokopališču so leta 1952 prenovili zaradi zgodovinske vloge in pietete prostor v Prešernov gaj. Sprehodili smo se mimo počivališča velikega pisatelja. Ob njem počivajo še njegova hčerka Ernestina Jelovšek, veliki izumitelj fotografije Janez Puhar, družina Majdič in Simon Jenko, ki je zapisal: »*Ko jaz v gomili bom počival in zelen mah preraste nad menoj; veselih časov srečen bo užival; imel bo jasne dneve narod moj.*«

Nadaljevali smo s sprehodom po Slovenskem trgu (nekoč Trg revolucije), ki ga zaznamujejo mogočna kiparska dela Lojzeta Dolinarja. Tudi na stari pošti so njegovi kipi v podobah žensk. Kranj je izredno zanimivo mesto. Ima bogato zgodovinsko preteklost. V mestu potekajo številni kulturni dogodki. Dobro je ohranjen grad Khislstein. Zelo zanimiva sta sotočje Save s Kokro in 30 metrov globok kanjon Kokre, po katerem je speljana učna pot. Zelo, zelo veliko je pomembnih in zanimivih zgradb. Zagotovo bi lahko raziskovali naenkrat le ožje mestno jedro. Pomembni so osrednja cerkev svetega Kancijana s kostnico, Prešernov muzej, Prešernovo gledališče z mogočnim pesnikovim spomenikom iz bron, Plečnikove stopnice z arkadami in še in še ...

Ob kosilu v gostišču Kot smo naredili malo premora.

V Biotehniškem centru Naklo smo spoznali izobraževanje v biotehniški srednji šoli, gimnaziji, višji šoli, izobraževanje odraslih, tečajnikov in obiskovalcev delavnic, raziskovalcev in podjetništva. Izobraževalni programi zajemajo področje kmetijstva, naravovarstva, hortikulture in živilstva. Iz teh programov izhajajo številni strokovnjaki, ki se uspešno uveljavljajo doma in široj po svetu. Z vodenjem po centru izredno izkušene, nadarjene študentke in profesorice smo dobili celosten pogled in pomembno oceno delovanja centra v teoretičnem in praktičnem izobraževanju mladih in odraslih.

Dan smo zaključili z obiskom Šmarjetne gore, ki se s 643 metri mogočno dviga nad Kranjem in je zadnji osamelci hrib Škofjeloškega hribovja na desnem bregu reke Save. Z gradnjo hotela so vrh osamelca znižali za 8 metrov zaradi potrebe po izgradnji dodatne prostorne terase. Gora je zelo razgledna na vse strani. Gospod Franci nam je z veseljem opisal vse, kar se je videti dalo.

Tudi vreme nam je služilo, kljub jutranjemu dežju je nato nad nami svetilo sonce.

Upokojene medicinske sestre DMSBZT Ljubljana obiskale knežje mesto Celje in Astronavtski center v Vitanju

Marija Filipič

Kip Alme M. Karlin, svetovne popotnice (Fotografija: arhiv društva)

Udeleženske izleta na celjskem gradu (Fotografija: arhiv društva)

Pod budnim spremljanjem Olge Koblar, predsednice upokojenih medicinskih sester in Borisa Sime smo se čez Trojane zapeljali do Celja. Celje je po velikosti tretje od slovenskih mest in spada med najstarejša mesta.

Že v 1. stoletju pred našim štetjem je znano kot zaklonišče ali zaveščišče na trgovski poti med Oglejem, Dunajem in Trstom. Mesto leži v Zgornjesavinjski dolini ob sotočju rek Savinje in Voglajne. Z lokalno vodičko smo spoznavali izjemno bogato zgodovino in posebnosti kraja. Mesto Celje z mestnimi pravicami je znano iz 14. stoletja kot izrazito obrtniško in trgovsko središče. Zelo dobro so nam znani celjski grofje, ki so bili nastanjeni v mogočnem gradu z obzidjem in trdnjaskim jarkom, dvignjenem nad mestom. Imeli so še številne gradove po celotnem slovenskem ozemlju. Gospodje z gradu Žovnek so Frideriku Žovneškemu podarili ozemlje na širšem območju Celja vključno s starim gradom in ga tudi povzdignili v celjskega grofa. Bili so tarča številnim napadom. Doživljali so vzpone in padce. V mestu Celje so se menjavali in sledili številni gospodarji, ki so vsak na svoj način krojili podobo in usodo mesta. V Knežjem dvoru smo se prepričali o antičnem nastanku Celja. Pokrajinski muzej je v arheološki kleti uredil stalno razstavo ostankov mesta iz obdobja starih Rimljanov. Občudovali smo ostanke mesta z obzidjem in stolpom, ki jih povezujejo umetniško tlakovane ulice. Izredno veliko je razstavljenih predmetov, najdenih na območju mesta. Najdena plačilna sredstva – denar pričajo, da so imeli že stari Rimljani kovnico denarja. Vodička je močno poudarila: »Kjerkoli na območju mesta zasadijo lopato v zemljo, najdejo dokaze, ki še dodatno razsvetlijo zgodovino mesta.«

Na poti proti avtobusu smo spoznali Pelikanovo pot, imenovano po znamenitem celjskem fotografu Josipu Pelikanu. V spomin nanj je v trinadstropnem stolpu atelje z njegovimi številnimi fotografskimi deli in urejene sprehajalne poti. Zelo pomembno je obeležje svetovne popotnice, risarke, glasbenice, predvsem pa poznavalke številnih tujih jezikov Alme M. Karlin. Hčerka avstro-ogrskega majorja in matere učiteljice je govorila nemško in svoje potovalne vtise tudi opisovala v nemškem jeziku. Celje je namreč takrat bilo izrazito nemško govoreče mesto. Vrednota njenih etnografskih in zbirateljskih prispevkov je bila spoznana in cenjena šele po njeni smrti. Bila je izjemna in tudi mesto Celje izjemno predstavljala v svetu.

Po poti skozi mesto smo omenili tudi Celjski pisker s sramotilnim zidom, ki pa je zelo žalosten prikaz naše zgodovine.

S sprehodom po grajskem dvorišču, gradu, obiskom mučilnice smo se še natančneje poučili o zgodovini celjske gospode in Celjanov. Prekrasno vreme nam je z mogočnega grajskega obzidja omogočilo zelo lepe razglede na vse strani.

Pot smo nadaljevali v Vitanje, kjer je v mirni in zelo privlačni naravi urejeno Kulturno središče evropskih vesoljskih tehnologij. Zavod se ukvarja z razvijanjem in raziskavami programov v našem vesolju in organizira predavanja o znanstvenih dosežkih in odnosu človeka do vesolja. Sam kraj Vitanje pa ima tudi bogato zgodovino. Znan je po Vitanjski gosposčini. Nanje spominjajo ostanki dveh gradov. Naravo popestri slap potoka Žimpret, ki se v Dantejevem peklu izliva v reko Hudinjo. Tudi marmor, ki je krasil številne pragove hiš in nagrobnike v času rimskega vladanja, izvira s tega območja.

Polni vtisov smo ob dobrem kosilu zaključili druženje. Kako lepa in zgodovinsko pestra je naša dežela.

Razpis za podelitev priznanj DMSBZT Ljubljana

Izvršni odbor Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana na podlagi Pravilnika o priznanjih DMSBZT Ljubljana objavlja razpis za podelitev priznanj srebrni znak društva, plaketa društva, naziv častni član društva in naziv podporni član društva.

Priznanje »srebrni znak« prejme član društva za dolgoletno aktivno delovanje v društvu, še posebej za aktivno delovanje in sodelovanje pri ohranjanju in razvijanju kulturne in zgodovinske dediščine medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov; skrbi za kulturno, stanovsko, izobraževalno, raziskovalno, socialno in športno delovanje svojih članov, razvijanje stikov med člani in med društvi ter krepitev vloge in pomena dela medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v slovenskem in mednarodnem prostoru. Podeljena bodo štiri priznanja.

Pisno priznanje »plaketa društva« prejme član društva za posebne dosežke in/ali kakovostno izvajanje zdravstvene in babiške nege v praksi ter human odnos do pacientov in sodelavcev. Podeljena bodo štiri priznanja.

Naziv »častni član društva« prejme oseba, ki ni član društva, je pa s svojim delom pomembno prispevala k uspešnemu delu in razvoju društva. Podeljen bo en naziv.

Naziv »podporni član društva« prejme fizična ali pravna oseba, ki ni član društva, je pa s svojim materialnim in nematerialnim prispevkom pomembno prispevala k delu društva ali izvedbi pomembne aktivnosti društva.

Predloge za priznanja lahko podajo člani, telesa in organi društva. Pisni predlog naj vsebuje navedbo, za katero priznanje je posameznik predlagan, osnovne podatke o kandidatu (življenjepis), podrobnejšo utemeljitev predloga z navedbo za katero obdobje delovanja je kandidat predlagan ter podpis predlagatelja. **Predloge pošljite do 19. oktobra 2018** na naslov: Peter Koren, Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, Poljanska cesta 14, 1000 Ljubljana v zaprti ovojnici s pripisom: **Komisija za priznanja – ne odpiraj**. Komisija bo upoštevala le pravočasno prispelo predloge z utemeljitvijo.

Priznanja, plakete in nazivi bodo podeljeni na **simpoziju društva 30. novembra 2018 v Ljubljani**.

Predsednik Komisije za priznanja
Peter Koren, I. r.

Predsednica DMSBZT Ljubljana:
Đurđa Sima, I. r.

Tečaj angleškega jezika za zdravstvene delavce

Za vas smo pripravili naslednje tečaje:

Tečaj: Splošni tečaj angleškega jezika z dodanim specifičnim izrazoslovjem za zdravstveno in babiško nego. Majhne skupine, dinamični učitelji, pester program.

Stopnja: 1–5 + konverzacija

Število ur: 60

Termini: Po dogovoru, v popoldanskih urah, lahko tudi zjutraj oz. v dopoldanskem času.

Lokacija: Prostori DMSBZT Ljubljana oz. naši prostori na Viču, Glinška 5, Ljubljana (lastno parkirišče).

Cena tečaja: 350 EUR (možnost plačila na obroke, največ 8)

DMSBZT Ljubljana prispeva tudi v letu 2018/2019 za vsakega tečajnika 110 EUR (**samo za članice ljubljanskega društva**).

DDV in dodatno gradivo sta všteta v ceno.

Nudimo 5 % popust za plačilo v enem znesku.

Gradivo: Učbeniki niso všteti v ceno tečaja.

Začetek tečaja: Po dogovoru, predvidoma v začetku oktobra 2018.

Vaše prijave pričakujemo do 20. 9. 2018.

Izvajalec: Jezikovno izobraževanje je že 28 let poglobljena dejavnost podjetja Linkot d. o. o. Bogate izkušnje in širok krog odlično usposobljenih sodelavcev so jamstvo, da bodo tečaji izpeljani na visoki strokovni ravni.

Tečaji: Nadaljevalni tečaji potekajo v različnih stopnjah; vodijo jih domači predavatelji, tem se pridruži tuji predavatelj. V sodelovanju z organizatorjem - Društvom medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana - bomo tečaje tudi po strokovni plati čim bolj prilagodili potrebam tečajnikov. Vendar brez strahu, tečaji ne bodo suhoparni, saj so naši predavatelji iznajdljivi in zanimivi ljudje, ki so učenje tujega jezika sposobni spremeniti v prijeten klepet. Cilj naših tečajev je teoretično znanje jezika čim prej prenesti v prakso, tako da spodbujamo konverzacijo na vseh stopnjah učenja. Pogovarjamo se o zanimivih in aktualnih temah.

Potrdilo o opravljenem tečaju: Interno potrdilo podjetja Linkot d. o. o., lahko pa organiziramo opravljanje izpitov FCE, CAE, CPE, ki jih dvakrat letno pripravlja priznana univerza Cambridge.

Kako se prijavite? Po elektronski pošti jasmina@linkot.si ali po pošti na naslov Linkot, Glinška 5, Ljubljana. Informacije o tečaju lahko dobite po telefonu 041 738 486 (Jasmina Pelc). Vaše prijave bo sprejela Jasmina Pelc. Položnice boste prejeli v mesečnih obrokih po pošti.

Veselimo se sodelovanja z vami, letos že štirinajstič.
Jasmina Pelc, prof., vodja izobraževanja

Vadba joge, pilatesa in razgibalnih vaj v sezoni 2018/2019

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana vabi na:

vadbo JOGE

v Ljubljani:

ORL KLINIKA

Zaloška cesta 2, III. nadstropje

Urnik: PONEDELJEK

1. skupina: 16.00–17.30

2. skupina: 17.45–19.15

Vadbo vodi gospa **KATJA HRIBAR**.

Prijave sprejema gospa **Žana Mikloš**, tel. 030 336 929,

med 18.00 in 19.00 od ponedeljka do petka.

OČESNA KLINIKA

Zaloška 29a. (vhod z Grablovičeve ulice)

Urnik: TOREK

1. skupina: 16.15–17.45

2. skupina: 18.00–19.30

Vadbo vodi gospa **KARMEN HIRSCH**.

Prijave sprejema gospa **Janja Filipovič**, tel. 030 642 235,

med 18.00 in 19.00 od ponedeljka do petka.

PORODNIŠNICA (nekdanja BABIŠKA ŠOLA)

Šlajmerjeva 3

Urnik: ČETRTEK

1. skupina: 18.00–19.30

2. skupina: 19.45–21.15

Vadbo vodi gospa **KARMEN HIRSCH**.

Prijave sprejema gospa **Katja Hribar**, tel. 031 317 263,

med 19.00 in 20.00 od ponedeljka do petka.

Idrija

Urnik: SREDA

1. skupina: 18.00–19.30

2. skupina: 19.30–21.00

Vadbo vodi gospa **VESNA PARADIŽNIK**.

Prijave sprejema gospa **Sabina Vihtelič**, tel. 041 427 962,

od ponedeljka do petka med 19.00 in 20.00.

Zasavje

ZDRAVSTVENI DOM TRBOVLJE

Rudarska c. 12 (sejna soba)

Urnik: SREDA

1. skupina: 16.30–18.00

2. skupina: 18.00–19.30

Vadbo vodi gospa **VESNA KORBAR**.

Prijave sprejema gospa **Marija Filipič**, tel. 031 686 700 ali

03 562 85 63, od 18.00 do 19.00.

vadbo PILATESA

SREDNJA ZDRAVSTVENA ŠOLA LJUBLJANA

Poljanska 69 (mala telovadnica)

Urnik: SREDA

1. skupina: 16.00–17.00

Vadbo vodi gospa **ANDREJA ZAVRL**.

Prijave sprejema gospa **Božena Beučič Crnič**, tel. 031 633 029,

med 12.00 in 15.00 od ponedeljka do petka.

Program razgibalnih vaj za hrbtenico, sklepe in pravilno držo

SREDNJA ZDRAVSTVENA ŠOLA

Poljanska 69 (mala telovadnica)

Urnik: SREDA

1. skupina: 17.30–19.00

Vadbo vodi gospa **APOLONIJA GRUM**.

Prijave sprejema gospa **Ljubica Šavnik**, tel. 031 789 567,

od ponedeljka do petka.

Z vadbo joge, pilatesa in programom razgibalnih vaj bomo začeli 1. oktobra 2018.

Finančni prispevek članic in članov je 80 €, za upokojene člane 60 €, za študente 20 €, plačljiv v enem obroku.

S seboj prinesite veljavno člansko izkaznico. Prispevek bomo pobirali ob začetku prve vadbe.

V primeru, da bo v skupinah ostalo še kaj prostih mest, se nam lahko pridružijo tudi nečlani. Prispevek za nečlane znaša 120 €.

Za vadbo priporočamo lahka oblačila (majico, športne hlače), podlogo, brisačo ter voljo za stalno in redno udeležbo.

Prijave bomo začeli sprejemati 1. septembra 2018.

Prisrčno vabljeni!

Za dejavnost joge pri DMSBZT:

Katja Hribar

Podpredsednica DMSBZT LJ za

interesne dejavnosti Ljubljana:

Katja Hribar

Predsednica DMSBZT LJ:

Đurđa Sima

v sodelovanju s
Pozejdon turizmom
 vabi na Istrsko avanturo
 – Limski kanal, Fish
 piknik, Opatija
 7.– 8. 9. 2018

*Trenutki,
 preživeti z nami,
 bodo nepozabni!*

1. dan: Slovenija–Opatija–Pulj

Odhod ob 6.00 iz Maribora, izpred prostorov društva (Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor – Melje). Vožnja mimo Ljubljane in Postojne proti hrvaški meji. Po prihodu v Reko si bomo ogledali Klinični bolniški center (KBC) Rijeka, ki je eden od petih kliničnih centrov na Hrvaškem in predstavlja osrednjo zdravstveno ustanovo treh županij, ki skrbi za približno 600.000 prebivalcev. Ob upravi in administrativno-tehničnih službah ga sestavlja 17 klinik, 5 kliničnih zavodov, 6 centrov, 4 samostojni zavodi, en samostojni oddelek in bolnišnična lekarna. Razpolaga s 1.069 bolniškimi posteljami in zaposluje 3.067 zdravstvenih delavcev in drugih zaposlenih. Letno hospitalizirajo več kot 45 tisoč bolnikov in ustvarijo približno tristo tisoč bolnišnično oskrbnih dni. Izvedejo okoli tri milijone ambulantnih storitev in okoli 600 tisoč ambulantnih pregledov, medtem ko se v dnevni bolnišnici nudi 160 tisoč bolnišničnih storitev. KBC Rijeka deluje na treh lokacijah (Reka, Sušak in Kantrida) in v svojem razvoju teži k združevanju, tudi v novozgrajeni bolnici na Sušaku. Razvojno so usmerjeni k dopolnjevanju sodobnih diagnostičnih in terapevtskih storitev, visoko izobraženim in usposobljenim zaposlenim ter sodobni opremljeni.

Po ogledu sledi vožnja do Opatije. Sprehodili se bomo do najstarejšega hotela na Hrvaškem hotela Kvarner in si ogledali glavne zanimivosti »stare dame hrvaškega turizma«. Po ogledu hladna malica iz avtobusa. Sledi vožnja po osrednjem delu Istre in skozi predor Učka do Pulja. Sprehod po mestu in namestitve v hotelu. Večerja in nočitev.

2. Dan: Rovinj–Limski kanal–Fish piknik–Slovenija

Po zajtrku nadaljevanje poti do Rovinja, kjer se bomo vkrcali na ladjo. Dan bo namenjen zanimivi plovbi med otočki in zahodno istrsko obalo do Limskega kanala, ki je dolg 9 km, širok okrog 600 m, stene pa se dvigajo do 100 m. Poznan je po gojiščih školjk in restavracijah, ki ponujajo morske specialitete. Prijazni gostitelji nam bodo na ladji pripravili »piknik kosilo« na njihov način ter postregli z ribo in mesom. Sledi vožnja do Vrsarja. Postanek za sprehod po mestecu, po želji možnost kopanja. Pozno popoldne vrnitev v Rovinj in naprej proti domu, kamor bomo prispeli v večernih urah.

Cena: 129 EUR pri udeležbi 45 oseb, 134 EUR pri udeležbi 40 oseb, 144 EUR pri udeležbi 35 oseb, 154 EUR pri udeležbi 30 oseb.

Cena vključuje: prevoz s turističnim avtobusom (klima, hladilnik, tv, video) – cestne pristojbine, 1-krat polpenzion v hotelu 3* v dvoposteljnih sobah, celodnevna plovba s kosilom in postankom v Vrsarju in v Limskega kanalu, vodenje in organizacija izleta, ogled zunanosti po programu, osnovno nezgodno zavarovanje potnikov.

Doplačila (po želji): enoposteljna soba: 20 EUR.

Prijave in ostale informacije: Pozejdon turizem d. o. o., Grajski trg 15, Rače, na tel. št. (02) 608 80 80, do zasedbe prostih mest.

Število mest je omejeno, zato pohitite s prijavo.

Razpis za podelitev priznanja srebrni znak in naziva častni/a član/ica društva v letu 2018

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor (v nadaljevanju društvo), podeljuje priznanje »srebrni znak«, posameznici/posamezniku ali skupini za dosežke na področju zdravstvene ali babiške nege, za delovanje v društvu, za razvijanje in ohranjanje dobrih medsebojnih odnosov med sodelavci v negovalnem in zdravstvenem timu, skrbi za stanovsko delovanje svojih članov, razvijanju stikov med člani in med društvi ter krepitev vloge in pomena dela medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v regiji delovanja. Naziv »častni/a član/ica društva« prejme oseba, ki je s svojim delom pomembno prispevala k uspešnemu delu društva.

V skladu s Pravilnikom o priznanjih društva bomo letos podelili do pet priznanj in en naziv. Priznanja srebrni znak in naziv častni/a član/ica društva bodo svečano podeljena dobitnicam in dobitnikom na regijski svečanosti društva ob zaključku leta.

Kandidatko/kandidata za priznanje in naziv lahko predlaga članica/član društva, ki dela na področju zdravstvene ali babiške nege, vodstvo službe/dejavnosti zdravstvene ali babiške nege v zavodu ali izobraževalni instituciji, v kateri je kandidat/kandidatka zaposlen(a), v skladu s Pravilnikom o priznanju društva.

Kriteriji za podelitev priznanja srebrni znak so:

- prispevek k humanizaciji odnosov med uporabniki in člani negovalnega ter zdravstvenega tima;
- kakovostno, učinkovito in uspešno poklicno delo na področju zdravstvene ali babiške nege;
- izobraževalno delo na področju zdravstvene ali babiške nege;
- prispevek k promociji zdravja pacientov;
- delo v humanitarnih organizacijah in drugih društvih;
- najmanj 20-letno obdobje dela na področju zdravstvene ali babiške nege in
- obvezno članstvo v DMSBZT Maribor.

Predlagatelji posredujejo pisne predloge z življenjepisom in podrobno utemeljitvijo najkasneje do **3. 11. 2018** na naslov: **Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor, predsednica Komisije za priznanja, Milena Frankič, Ulica heroja Jevtiča 5, 2000 Maribor - s pripisom »NE ODPIRAJ – SREBRNI ZNAK 2018«.**

Vloge, ki bodo prispеле po določenem terminu se ne bodo upoštevale. Dodatne informacije dobite pri predsednici komisije gospe Mileni Frankič (051 394 396 ali milena.frankic1@gmail.com) oz. na spletni strani društva na naslovu: <http://www.dmsbzt-mb.si> - v rubriki Komisija za priznanja.

Milena Frankič,
predsednica komisije za priznanja

Ksenija Pirš,
predsednica Društva

vabi, da se nam pridružite na

TEČAJU ANGLEŠKEGA JEZIKA ZA ZAPOSLENE V ZDRAVSTVENI IN BABIŠKI NEGI, v letu 2018/2019.

Tečaj angleščine bo organiziran v programih:

- splošna angleščina za prave začetnike/letni program,
- nadaljevalni tečaj angleščine – srednja raven (intermediate)/letni program,

pod strokovnim vodstvom profesorice gospe Ane Milaković in Milene Meško, ki imata bogate izkušnje na področju izobraževanja in andragoškega dela ter že vrsto let izvajata izobraževanje angleškega jezika za zaposlene v zdravstvu.

Vabimo Vas na informativno srečanje, ki bo potekalo v torek, 2. oktobra 2018 ob 16. uri, v prostorih društva (Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor), kjer boste prejeli informacije o organizaciji tečajev, načinu učenja angleškega jezika, skupinah udeležencev ter v zvezi s plačilom tečajnine.

Vzemite si čas zase ter povečajte svoje zmožnosti izražanja in sporazumevanja na strokovnem in zasebnem področju ter v pomembnih trenutkih komunikacije v svoje življenje vnesite samozavest in zaupanje vase.

Za izobraževanje,
podpredsednica društva
mag. Barbara Donik

Predsednica društva
Ksenija Pirš

vabi, da se nam pridružite na

**LIKOVNIH SREČANJIH v letu
2018/2019.**

Pri likovnemu ustvarjanju nas vodi Simona Šuc, akademska slikarka. Pridobivamo potrebna teoretična znanja in ustvarjanje prenašamo tudi v naravo. Znanje pridobivamo tudi v sklopu obiskov razstav v raznih galerijah.

Prisluhnemo željam udeležencev srečanj in program dela razširjamo na tiste tehnike likovnega izražanja, ki nas zanimajo.

**Likovna srečanja potekajo ob torkih,
od 16. do 19. ure v prostorih društva**

(Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor).

Kontaktna oseba je Boža Majcen, dosegljiva na tel. št. 041 423 521.

Koordinatorica likovne dejavnosti
Boža Majcen

Predsednica društva
Ksenija Pirš

vabi, da se nam pridružite na

**srečanjih za osebno in duhovno
rast »Sem to, kar sem«,**
ki potekajo v prostorih društva
(Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor):

ravni obstoja, človek kot telesno, energijsko in duhovno bitje, odnosi med telesom, umom in duhom, spočetje, bivanje v maternici, rojstvo, izbira staršev, odnos z mamo in odnos z očetom, partnerski odnosi, odnosi z bivšimi partnerji, odnosi v družini, odnosi z otroki, smisel življenja in življenjski namen. Srečanja so medsebojno povezana in predstavljajo možnost postopnega in temeljitega ozaveščanja vzrokov za težave na posameznih ravneh in področjih življenja. Vsako srečanje predstavlja samostojno, zaključeno enoto na kateri udeleženci dobijo znanja in napotke tudi za samostojno individualno delo doma, ki pripomore k reševanju težav. Na vsakem srečanju bo voden proces meditacije z ozaveščanjem in aktivnim razreševanjem vzrokov (t. i. proces transformacije) na posameznih ravneh. Reševali bomo tudi specifične težave, pri čemer bo zagotovljena celostna obravnava. Dvotedenski presledek ponuja udeležencem dovolj priložnosti, da se energijsko, telesno in duhovno prilagodijo spremembam, ki jih bo proces transformacije prinesel in jih integrirajo v vsakdanje življenje. Dotikali se bomo mnogih področij, tudi neznanih, skrivnostnih in tistih, o katerih nas v šoli niso učili.

Obvezna je predhodna prijava na mlinar.n@gmail.com ali 040 742 622 (Nataša) za vsako srečanje, saj je število mest omejeno.

Srečanja vodi Nataša Mlinar Reljić, mag. zdr. – soc.manag., Reiki učiteljica, Theta healing practitioner, svetovalka za karmično diagnostiko in regresoterapijo

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor vabi svoje člane na srečanja, kjer bodo predavatelji, ki sodelujejo v civilnem združenju

**»Za zdravje človeka in narave«
podajali koristne informacije in
nasvete za zdravo življenje.**

Predavanja bodo potekala v prostorih društva (Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor), v naslednjih terminih:

- petek, 21. september ob 16. uri:
Skrivnost je v odnosu
- petek, 5. oktober ob 16. uri:
Nespečnost-kako do globokega regenerativnega spanca?
- petek, 9. november ob 16. uri:
Naravne rešitve za reproduktivne organe

O vsem tem bomo slišali iz prve roke od Sanje Lončar, vodje projekta Skupaj za zdravje človeka in narave in drugih aktivnih predavateljev pri projektu.

Prijave in dodatne informacije:

Na izobraževanje se prijavite preko prijavnice na spletni strani društva www.dmsbzt-mb.si, PRIJAVA NA IZOBRAŽEVANJE, do zapolnitve prostih mest.

Koordinatorica izobraževanja
Viktorija Štiglic

Predsednica društva
Ksenija Pirš

Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru proslavlja 25 let delovanja z domačimi in tujimi institucijami, mentorji in uglednimi tujimi univerzami

prof. Dr (Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske)
Majda Pajnkihar, izr. prof. dr. Gregor Štiglic,
Aleksandra Lovrenčič

Fakulteta za zdravstvene vede Univerze v Mariboru v letu 2018 praznuje in jubilej obeležuje z znanstvenoraziskovalnim delom in intenziviranjem združevanja interesov z uglednimi domačimi in tujimi institucijami.

Od ustanovitve pred 25 leti je z izjemnimi napor in prizadevanjem postala ena od vodilnih institucij v Sloveniji za razvoj dodiplomskih in podiplomskih študijskih programov na področju zdravstvene nege in zdravstvenih ved.

Fakulteta svoje družbeno odgovorno delo nadgrajuje z izvajanjem vsakoletnega množičnega izobraževanja **s pomočjo študentov in diplomantov** študijskega programa 2. stopnje Zdravstvena nega – **smer Urgentna stanja v zdravstvu**, ki ga organizira za študente, dijake, šolarje in okoliške prebivalce s področja **temeljnih postopkov oživljanja (TPO) z uporabo AED**. Letos se ga je udeležilo 340 udeležencev. V notranjosti in na pročelju stavbe ima fakulteta nameščena defibrilatorja (AED), ki ob pravilni in pravočasni uporabi zagotavljata varnost in večjo možnost za kvantiteto in kvaliteto preživetja pri nenadnem srčnem zastoju.

Mednarodna znanstvena konferenca »Raziskovanje in izobraževanje v zdravstveni negi« je postala stalnica na UM, Fakulteti za zdravstvene vede. Organiziramo jo vsako leto v sodelovanju s priznanimi in uglednimi partnerskimi univerzami, letos so se dogodka udeležili profesorji 14 tujih univerz, in sicer iz Velike Britanije, Irske, Portugalske, Islandije, Ruske federacije, Avstrije, Madžarske, Hrvaške, Bosne in Hercegovine in Republike Kosovo. Predstavljene so bile aktualne teme na področju zdravstva in zdravstvene nege, ki so namenjene podpori izobraževanja in praksi. Konferenca je vključevala 28 prispevkov domačih in tujih strokovnjakov ter študentov s področja zdravstvenih ved. Osrednji častni pokrovitelj konference je bil **predsednik Republike Slovenije Borut Pahor**, častna pokroviteljica dogodka pa **Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije**.

Ob 25-letnici delovanja fakultete smo izdali zbornik konference, publikacijo s pregledom prelomnih dogodkov fakultete ter teden zaključili **s svečano proslavo** v prekrasni Kazinski dvorani Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru. Na slovesnosti smo se zahvalili vsem visokošolskim učiteljem,

sodelavcem, mentorjem in študentom, ki so od prvega dne do danes prispevali pri ustanavljanju, razvoju in delovanju fakultete ter jim podelili nagrade, pohvale in priznanja UM, Fakultete za zdravstvene vede. Posebej cenimo odlično sodelovanje z zdravstvenimi in socialnimi institucijami ter mentorji, ki so ključnega pomena v izobraževanju v zdravstveni negi, institucijam, s katerimi uspešno sodelujemo ter prispevajo k domačemu in mednarodnemu ugledu in razvoju fakultete. Letos sta zahvalno listino UM FZV prejela Univerzitetni klinični center Maribor Klinika za ginekologijo in perinatologijo ter University of Pecs, Faculty of Health Sciences.

Povezovanje, izmenjava znanja in aktualnih znanstvenoraziskovalnih dokazov za aplikacijo in podporo v praksi in izobraževanju predstavljajo temeljno nalogo fakultete in njen osrednji fokus v razvoju zdravstvene nege, zdravstva in drugih interdisciplinarnih področjih.

Fakulteta izvaja in razvija študijske programe glede na potrebe v prakse, tako smo prvi v Sloveniji pridobili akreditacijo za izvajanje **doktorskega študijskega programa 3. stopnje Zdravstvena nega** in septembra 2016 že vpisali prvo generacijo študentov ter jim omogočili vertikalno izobraževanje na področju zdravstvene nege. Znanstvenoraziskovalno delo študentov podpirajo mentorji iz mednarodnega prostora, od koder prihaja velik del nosilcev učnih enot.

V letu 2018 bomo vpisovali že tretjo generacijo doktorskih študentov. Letos bo zanje začetek študijskega leta poseben – nagovorila jih bosta svetovno znana teoretika in jim predstavila dva koncepta, ki sta aktualna in temeljna za paciente in zdravstveno nego. Profesor **Brendan McCormack** bo predaval o **na človeka osredotočni zdravstveni negi**. Obravnava pacienta kot enakovrednega partnerja v procesu zdravstvene nege je namreč kompleksen proces, ki je izjemnega pomena za zdravstveno nego, obenem pa je pomemben kazalec kakovostne in varne zdravstvene nege ter kot tak eden od temeljnih pogojev za zadovoljstvo pacientov. Profesorica **Jean Watson** pa bo govorila o **znanosti skrbi**, ki vključuje človeško in človekoljubno znanost, ki je usmerjena v človeške procese, fenomene in izkušnje. S svojim delom je postavila temelje za poklic zdravstvene nege. Njen obisk mariborske Fakultete za zdravstvene vede bo že drugi v krajšem obdobju.

V izobraževalni in znanstvenoraziskovalni dejavnosti si bo fakulteta še naprej prizadevala k odličnosti in sledila sloganu **»Z znanjem do zdravja in razvoja«**.

Raziskovalno delo študentov za podporo izobraževanju, humanosti in varnosti ter učinkovitosti obravnave pacientov v praksi

Študijski programi Univerze v Mariboru, Fakultete za zdravstvene vede podprti z znanstvenoraziskovalnim delom za podporo prakse in obravnavo pacientov

Prof. Dr (Združeno kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske) Majda Pajnkihar, izr. prof. dr. Gregor Štiglic, Aleksandra Lovrenčič

Doktorski študijski program Zdravstvena nega predstavlja prelomnico izobraževanja v zdravstveni negi in zdravstvu ter intenzivira znanstvenoraziskovalno delo na fakulteti s pomočjo uglednih tujih univerz, kjer študenti pridobivajo dodatno znanje in izkušnje.

Univerza v Mariboru, Fakulteta za zdravstvene vede (UM FZV) ponuja zdravstveni negi in družbi celosten sistem visokošolskega izobraževanja. Svoje študente na dodiplomskem, magistrskih in doktorskem študijskem programu spodbuja k vključevanju v znanstvenoraziskovalno delo in jim omogoča sodelovanje v državnih in mednarodnih projektih. V preteklih petih letih je fakulteta sodelovala oz. še **sodeluje v 45 projektih, študenti so bili aktivno vključeni v skoraj 40 % vseh projektov.**

Tema, ki je vsak dan bolj aktualna v družbi in zdravstvu, je multikulturalnost. UM FZV je partner v **ERASMUS+ projektu »Optimizing patient safety through culturally competent simulation-based education with health professionals (Sim-Versity)«**. Nosilec triletnega projekta je University of Bradford (Velika Britanija), partnerja sta še University College Cork (Irska) in Savonia University of Applied Sciences (Finska). Projekt bo obravnaval globalna vprašanja v zvezi s socialno vključenostjo in pravičnostjo ter odpravljanjem neenakosti in raznolikosti s strokovnim izobraževanjem v zdravstvu. Namen izobraževalnega projekta je razviti metode

za pridobivanje kulturnih kompetenc zdravstvenih delavcev pri komunikaciji in interakcijah med pacienti in zdravstvenimi delavci z namenom izboljševanja varnosti pacientov.

V tednu mednarodnih aktivnosti in raziskovanja so v okviru **projekta AntiStres** s pomočjo domačih in tujih strokovnjakov potekala predavanja in učne delavnice na področju obvladovanja stresa študentov med izobraževanjem. Govorili so o vplivu tehnik sproščanja na raven stresa in zadovoljstvu v življenju študentov. Na fakulteti smo tako letos za svoje uporabnike v knjižnici uredili antistresni kotichek »Barvaj in odženi stres.« Barvanje nas

namreč sprošča, zmanjšuje stres, odpravlja negativne misli, povečuje našo koncentracijo in spodbuja ustvarjalnost.

Junija 2018 je fakulteta organizirala tudi intenzivno izobraževanje Student Retreat II za domače in tuje študente s področja vodenja (leadership) v zdravstveni negi in zdravstvu. Predstavljene so bile mednarodne izkušnje za učinkovito, profesionalno in varno vodenje v zdravstveni negi in zdravstvu. Učinkovito vodenje zagotavlja boljše počutje vseh udeležencev v procesu obravnave pacientov. Študenti so si pridobili nova znanja in izkušnje s področja vodenja v zdravstvu, ki ga v projektu **RELATE (European Junior Leadership Academy for Student Nurses)** združujejo študenti, profesorji in mentorji iz Anglije, Irske, Portugalske in Slovenije – več o projektu: <http://www.ejla.eu/>.

Izobraževalna, znanstvenoraziskovalna in mednarodna dejavnost je osrednji fokus v razvoju fakultete. Z uspešnim raziskovalnim delom, povezovanjem s svetovno priznanimi in uglednimi institucijami ter z uspešnim vključevanjem študentov v raziskovalno delo, smo prispevali svoj delež k uvrstitvi Univerze v Mariboru na priznani lestvico **Times Higher Education World University Rankings** kakor tudi področno lestvico **Clinical, Pre-clinical and Health**.

Študenti študijskega programa 1. stopnje Zdravstvena nega in študijskih programov 2. stopnje (Zdravstvena nega s štirimi študijskimi smermi: Zdravstvena nega, Urgentna stanja v zdravstvu, Gerontološka zdravstvena nega ter Preventivna prehrana in klinična dietetika; Management v zdravstvu in socialnem varstvu, Bioinformatika) v projektih razvijajo in nadgrajujejo znanje, spretnosti, stališča in profesionalne vrednote. Poleg tega jim projektno delo nudi usposabljanje za samostojno iskanje novih virov znanja tako na znanstvenem kot tudi strokovnem

področju ter razvijanje samostojnih kritičnih pogledov in razmišljanj, nanašajočih se na sodobne težave zdravstvene nege v procesih globalizacije in specializacije ob sodobnih trendih v zdravstvu.

Diplomanti Fakultete za zdravstvene vede Univerze v Mariboru, velik del tudi z izkušnjami projektne dela, so cenjeni, zaželeni, zaposljivi in zaposleni doma in v tujini. Pomembno je, da z vso strokovnostjo, odgovornostjo, znanjem in humanostjo v času zdravstvene obravnave nudijo podporo pacientom in njihovim družinam.

Univerza v Mariboru

Fakulteta za zdravstvene vede

Z znanjemdo zdravlja in razvoja

Študijski program 3. stopnje Zdravstvena nega omogoča izobraževanje študentov s področja zdravstvene nege. Študenti bodo sposobni razvijati znanstvenoraziskovalno delo (samostojno raziskovalno delo, ki temelji na konkretnem problemu), modele, postopke in procese zdravstvene nege kot jedro znanja za prakso in izobraževanje. S tem bo omogočena povezava teoretičnih modelov in konceptov v praksi ter aplikacija znanstvenih dokazov, ki so osnova za na dokazih utemeljeno zdravstveno nego.

Študijski program 3. stopnje Zdravstvena nega predstavlja jedro pri nadaljnjem razvoju znanstvenoraziskovalnega dela na visokošolskih in raziskovalnih institucijah in bo omogočil zmanjšanje vrzeli med teorijo in prakso ter razvoj znanosti za podporo razvoja zdravstvene nege kot znanstvene discipline v slovenskem prostoru. Doktorski študijski program študentom omogoča poglobljeno razumevanje teoretskih in metodoloških konceptov, usposobljenost za samostojno razvijanje novega jedra znanja in reševanje najzahtevnejših problemov s preizkušanjem in izboljševanjem znanih ter razvijanjem novih rešitev, za vodenje najzahtevnejših delovnih sistemov ter znanstvenoraziskovalnih projektov s širokega strokovnega oziroma znanstvenega področja in razvijanje kritične refleksije.

INFORMATIVNI DAN: 6. september 2018

Študijski program 3. stopnje
Zdravstvena nega

<http://www.fzv.um.si>

Univerza v Mariboru
Fakulteta za zdravstvene vede

Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin
Angela Boškin Faculty of Health Care

Tuji in domači strokovnjaki na Bledu o najnovejših spoznanjih za napredek zdravstvene obravnave

Sanela Pivač

Od leve proti desni: Marija Bergant (MIZŠ), izr. prof. dr. Brigita Skela Savič, znan. svet., dr. Stojan Sorčan (MIZŠ), Sanela Pivač, mag. zdr. neg., viš. pred., red. prof. dr. Walter Sermeus, red. prof. dr. Birgit Vosseler, mag. Anita Prelec, pred., red. prof. dr. Fiona Murphy, Duška Jovič, mag. zdr. neg., red. prof. dr. Alvisa Palese, red. prof. dr. Cecilia Rokusek, dr. Joanne Brooke, izr. prof. dr. Alice M. Kiger, mag. Mediha Avdić

Na Bledu je 7. junija v organizaciji Fakultete za zdravstvo Angele Boškin potekala 11. mednarodna znanstvena konferenca z naslovom Medpoklicno povezovanje na različnih ravneh zdravstvenega varstva: trendi, potrebe in izzivi. Na celodnevni prireditvi so domači in tuji strokovnjaki predstavili kar 46 prispevkov o aktualnih izzivih na področjih zdravstva, zdravstvene nege, promocije zdravja in fizioterapije.

Konferenca je potekala pod pokroviteljstvom Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. **Sanela Pivač**, v. d. dekanje Fakultete za zdravstvo Angele Boškin, je ob tej priložnosti povedala: »Konferenca

zajema zelo pestra vsebinska področja, ki bodo podala številne nove ideje in predloge za napredek v sodobni zdravstveni obravnavi. Udeležujejo se je strokovnjaki iz zelo različnih poklicnih skupin v zdravstvu, saj smo dali velik poudarek medpoklicnemu povezovanju kot temelju kakovostne in varne obravnave pacientov. Predavatelji bodo predstavili najnovejša

raziskovalna spoznanja na področjih, kot so staranje prebivalstva, kronična obolenja, management v zdravstvu, izobraževalni sistem in promocija zdravja. Programska novost pa je področje fizioterapije, saj bo naša fakulteta letos sprejela tudi prve študente študijskega programa Fizioterapija. Prepričani smo, da gre za vodilni tovrstni dogodek v Sloveniji, ki je trdno uveljavljen tudi mednarodno.»

Prisotne je nagovoril tudi **dr. Stojan Sorčan**, generalni direktor Direktorata za visoko šolstvo pri Ministrstvu za

izobraževanje, znanost in šport. »Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije pozdravlja in ceni prizadevanja Fakultete za zdravstvo Angele Boškin za krepitev kakovostnega visokošolskega študija prek odprtega sodelovanja z uglednimi mednarodnimi univerzitetnimi in raziskovalnimi partnerji in domačim kliničnim okoljem ter širšo strokovno javnostjo v Sloveniji,« je povedal dr. Sorčan. »11. mednarodna znanstvena konferenca Medpoklicno povezovanje na različnih ravneh zdravstvenega varstva: trendi, potrebe in izzivi je odlična priložnost, da fakulteta še utrdi in okrepi svojo raziskovalno in študijsko vlogo v mednarodnem znanstvenem in domačem kliničnem okolju.«

Plenarni del izpostavil mednarodne izkušnje

Dr. Joanne Brooke s fakultete Faculty of Health and Life Sciences oxfordske Brookes University je predstavila prispevek o izzivih pri skrbi za zapornike z demenco v Združenem kraljestvu. Starejši zaporniki so namreč najhitreje rastoča skupina v zaporniški populaciji, saj se je v Združenem kraljestvu število zapornikov, starejših od 60 let, med letoma 2003 in 2013 povečalo kar za 120 odstotkov, kar pomembno vpliva na delovanje zaporniškega sistema. Raziskave kažejo, da je zdravstveno stanje zapornikov primerljivo z deset let starejšimi prebivalci na prostosti, prav tako je za zaporniško populacijo značilna višja pogostost kroničnih bolezni. Po ocenah naj bi 71 odstotkov zapornikov med 50–54 letom starosti imelo vsaj eno kronično bolezen, ta delež pa se pri starosti 70 let in več povzpne kar na 92 odstotkov. Zaporniška populacija je tudi visoko izpostavljena tveganjem za razvoj demence. Okvirne ocene iz Združenih držav Amerike tako nakazujejo, da naj bi kar 40 odstotkov zapornikov, starejših od 55 let, trpelo zaradi zmanjšanih kognitivnih zmožnosti.

Dr. Alice Kiger z inštituta Institute of Applied Health Sciences (Univerza Aberdeen) je na plenarnem predavanju predstavila dejavnike, zaradi katerih prihaja do pomanjkanja zdravstvenega osebja v severovzhodni Škotski, kot so težave pri kadrovanju, nezadosten vpis v zdravstvene in medicinske študijske programe, nejasen položaj državljanov EU zaradi t. i. brexita, upokojevanje, emigracija in zamenjava poklica. Zato diplomirane medicinske sestre z naprednimi specialističnimi znanji, izkušnjami in s kompetencami v britanskem zdravstvenem sistemu vse pogosteje prevzemajo nove in razširjene vloge. Tovrsten razvoj diplomiranim medicinskim sestram omogoča nadaljnji profesionalni razvoj, zdravstveni sistem pa lahko zagotavlja bolj kompetentno in tudi stroškovno bolj učinkovito zdravstveno oskrbo stara-

jočemu prebivalstvu v razmerah, ko se sooča s pomanjkanjem zdravnikov.

Plenarni del konference sta zaključili predavanji **dr. Walterja Sermeusa** (Leuven Institute for Healthcare Policy), ki je predstavil belgijski nacionalni načrt za paciente s kroničnimi boleznimi ter 14 pilotnih projektov za organizacijo in upravljanje oskrbe pacientov na lokalni ravni in **dr. Cecilie Rokusek**, ki je približala demografski prehod in izzive, ki jih ta prinaša za zdravstvene in socialne sektorje.

O B V E S T I L O

Če ne želite prejemati Utripa v papirni obliki, ker ga prebirate preko spletne strani Zbornice – Zveze, nam to sporočite na e-naslov: clanarina@zbornica-zveza.si

Uredništvo

NAGRADNA KRIŽANKA TOSAMA d. o. o.

Nagrajenke nagradne križanke Tosama d. o. o. iz junijske/julijske številke Utripa so:

*Anica Lukač, 9000 Murska Sobota
Helena Kralj, 5000 Nova Gorica
Draga Kralj, 9240 Ljutomer
Ana Gartnar, 4240 Radovljica
Dolores Jan, 4260 Bled*

Geslo nagradne križanke se glasi:

ŽASMIN SPORT

Nagrade bomo izžrebanim poslali po pošti.

23. maj 2018: »Dan univerze« v Novem mestu

Gorazd Laznik

Dr. Ljiljana Leskovic med predavanjem (Fotografija: arhiv Fakultete za zdravstvene vede NM)

23. maja 2018 je bil na Univerzi v Novem mestu tradicionalni dan fakultete, ki se je letos prvič imenoval Dan univerze. V polni veliki dvorani Univerze v Novem mestu so študentje fakultet, ki sestavljajo Univerzo v Novem mestu, in sicer Fakulteta za ekonomijo in informatiko, Fakulteta za zdravstvene vede, Fakulteta za poslovne in upravne vede ter Fakulteta za strojništvo, v dopoldanskem času prisluhnili strokovnim predavanjem, sledilo je kosilo in popoldansko druženje.

Po uvodnem nagovoru sta **višji finančni inšpektorici Martina Živič** in **Anita Blažič** iz Finančnega urada Novo mesto predstavili Finančno upravo Republike Slovenije ter pomen davkov in prispevkov za družbo. Natančno sta pojasnili razliko med pojmom, v katere namene se zbrana sredstva lahko porabijo. Zadnji del pa sta namenili študentskemu delu ter njegovi obdavčitvi. Ob zaključku njune predstavitve sta študentom ponudili zloženke z uporabnimi spletnimi povezavami za področje davkov.

V sklopu Dneva univerze smo obeležili tudi dan medicinskih sester, katerega letošnji moto je **»Zdravstvena nega bi morala biti dostopna vsem ljudem«**. Ob tej priložnosti je predstojnica Katedre za zdravstveno nego Univerze v Novem mestu Fakultete za zdravstvene vede **dr. Ljiljana Leskovic, viš. pred.**, predstavila nekatera zgodovinska dejstva v razvoju zdravstvene nege in razvoju področij, kot so kakovost, kategorizacije, timsko delo, supervizija, izobraževanje ter organizacija dela in vodenja v zdravstveni negi. Posebej je poudarila tudi dejstva, ki poudarjajo pomen etičnega kodeksa delavcev v zdravstveni negi, podobi medicinske sestre, skrbi za paciente ter globalizaciji kot izzivu 21. stoletja.

Obraba sklepov (artroza) predstavlja vedno večje breme tako za posameznika (bolnika), zdravnika, zdravstveni sistem kot za družbo nasploh (1–2,5 % BDP). Zaradi vse večjih pričakovanj posameznika, daljše življenjske dobe in aktivnejšega sloga življenja tudi v zrelejših letih postaja ta problem vedno bolj pereč. S finančnega vidika artroza postaja vedno večji strošek za javno zdravstveno blagajno. Razvitejše države se čedalje bolj zavedajo, da ne morejo kriti vseh stroškov zdravljenja artroze iz javne blagajne. Prav zato tudi krojijo pravila in ukrepe, da se temu izogibajo, npr. javna zdravstvena blagajna ne krije novejših metod zdravljenja, kot so zdravljenje s hialuronsko kislino, orthokinom ali matičnimi celicami (stroški zdravljenja so med 200 in 4.000 EUR), paradoksalno pa krije stroške vstavitve umetnega sklepa (stroški med 7.000 in 20.000 EUR). O obrabi sklepov je na Dnevu univerze spregovoril **doc. dr. Mohsen Hussein** iz podjetja Artros, center za ortopedijo in športne poškodbe d. o. o.

Zdravstveni delavci so pri izvajanju zdravstvene nege izpostavljeni velikim fizičnim obremenitvam, ki ogrožajo njihovo zdravje. Predavanje Ergonomija v zdravstveni negi, ki ga je izvedel **Zdenko Šalda, dr. med., spec. mdpš.**, iz ZD Trebnje, je bilo namenjeno praktičnemu reševanju problemov. Preko uvodnih osnovnih principov so bili predstavljeni preprosti tri-

ki, s katerimi močno zmanjšamo obremenitve. Ker pa je računalnik stalni spremljevalec v skoraj vseh poklicih ne samo v zdravstvu, je bila predstavljena tudi pravilna ergonomska ureditev delovnega mesta z računalnikom. Za konec so slušatelji sami preverili, ali so se kaj naučili. Potekalo je namreč glasovanje za najbolj ergonomsko motiko za delo na domačem vrtu.

Diplomirani fizioterapevtki Sandra Kos in Suzana Luštek iz ZD Novo mesto sta izvedli delavnico na

temo pravilnega vstajanja s postelje in pravilnega dvigovanja bremen, ki je pomembno za vse nas ne le za zdravstvene delavce, ki jim je bil namenjen predvsem drugi del delavnice, na katerem sta predstavili še pravilno dvigovanje, posedanje, prestavljanje in obračanje pacienta. Opozorili sta na težave z bolečinami v hrbtenici, ki nastajajo ravno zaradi nepravilne mehanike gibanja ter šibkosti mišic trupa, zaradi česar se sile na hrbtenico še dodatno povečajo. To lahko povzroči nastanek degenerativnih sprememb na hrbtenici ter posledično tudi bolečino, ta pa močno zmanjšuje kakovost življenja ter zmožnosti na delovnem mestu. Poudarili sta, da se ljudje premalo zavedamo nepravilnega gibanja telesa, ki postane ustaljena oblika vsakdana. S tem sta delavnico navezali na predhodno predavanje o ergonomiji.

grama Upravljanje in poslovanje **Špela Žagar**, za najštudenta pa študent drugega letnika istega programa **Maks Vlašič**. V obrazložitvah oziroma komentarjih izpolnjenih glasovnic je bilo zapisano, da

sta poštena in pridna študenta, ki nesebično pomagata in svetujeta sošolcem. Priznanja sta podelili prodekanica za študijske zadeve **Katja Krope, pred.** ter dekanica Fakultete za ekonomijo in informatiko **dr. Malči Grivec**.

Na Fakulteti za zdravstvene vede pa so študentje in visokošolski učitelji za najštudentko izbrali študentko tretjega letnika **Katjo Bajuk** ter za

najštudenta, drugo leto zapored, študenta tretjega letnika **Blaža Lukšiča**. V obrazložitvah je bilo zapisano, da sta oba odlična študenta, sošolca, prijatelja, aktivna na področju prostovoljstva, da sta nesebična in predvsem vzor študentom nižjih letnikov. Priznanja sta podelili prodekanica za študijske zadeve **Jožica Čampa, pred.** in dekanica Fakultete za zdravstvene vede **doc. dr. Nevenka Kregar Velikonja**.

Prepričani smo, da so nazivi šli v prave roke in bodo vsi prejemniki priznanj dobri ambasadorji Univerze v Novem mestu.

Program Dneva univerze je popestril še kulturni program, ki je bil letos prav poseben, saj sta zanj poskrbela študent **Jasmin Gavez** s frajtonarico in predavatelj **Gorazd Laznik** z violino. Zaigrala sta nekaj odlomkov znanih pesmi, jih prepletla v popotovanje skozi predmetnik in se dotaknila prigradov v letih študija na Fakulteti za zdravstvene vede, predvsem prigrad študenta Jasmina, ki so privabile tudi solze smeha, kot so rekli sami študentje.

Vsemu je sledila še pogostitev Okrepčevalnice Gedžo iz Novega mesta in družabni del z igrami in glasbo.

Kot vsako leto je bila tudi letos med študenti in visokoškolskimi učitelji izvedena anketa, s katero so študentje vseh stopenj in smeri izobraževanja na Fakulteti za ekonomijo in informatiko ter Fakulteti za zdravstvene vede izbrali najštudentko in najštudenta. Na Fakulteti za ekonomijo in informatiko je bila za najštudentko izbrana študentka prvega letnika pro-

Prispevek o 3. tekmovanju prve pomoči AMI 2018

Marko Petrović

Prva pomoč je neposredna
in takojšnja zdravstvena
oskrba nenadno obolelega,
poškodovanega ali
zastrupljenega na kraju dogodka.
Da je to pomembno, je že tretje
leto zapovrstjo študentski svet
UP Fakultete za vede o zdravju
Izola v sodelovanju z Območnim
združenjem Rdečega križa
Koper organiziral tekmovanje
prve pomoči vseh zdravstvenih
fakultet Slovenije in širše.

Zmagovalna ekipa ter vodstvo Fakultete
za vede o zdravju UP
(Fotografija: Senad Nuhić)

Tekmovanje, ki je nosilo ime 3. tekmovanje prve pomoči AMI 2018, se je odvijalo 16. maja v občini Ankaran, natančneje na območju Hotela Adria Ankaran.

AMI sestavljajo začetnice imen treh glavnih organizatorjev tekmovanja: A Armin, M Marko in I Iris.

Pri organizaciji so nam pomagali tudi Občina Ankaran, Zavarovalnica Merkur ter Vzajemna, Red Bull Slovenija, Generali zavarovalnica, Telekom Slovenije, enota Koper.

Tekmovanju so se odzvale fakultete Univerze v Mariboru Fakulteta za zdravstvene vede, Univerze v Ljubljani Zdravstvena fakulteta, Fakulteta za zdravstvene vede Novo mesto, Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin Jesenice, Medicinska fakulteta Maribor, Fakulteta za vede o zdravju Izola ter fakulteta Univerze v Zagrebu – Zdravstveno veleučilišče Zagreb.

Sestavljeno je bilo iz petih delovišč ter petih počivališč, kjer so se ekipe pomerile v nesrečah, ki jih je povzročil človek ali naravne katastrofe. Tako so se tekmovalci pomerili na scenariju prometne nesreče, potresa, scenariju piknika, kjer je prišlo do utopitve, scenariju eksplozije ter razlitja kemikalij ter nazadnje najlepši in najzanimivejši scenarij, kjer je prišlo do strelskega obračuna na poroki.

Tekmovalci so imeli pri vsakem scenariju 10 minut časa, da opravijo kakovostno in kar se da hitro oskrbo pri poškodovancih. Scenariji so vsebovali vse mogoče poškodbe, od raznih zlomov, strelnih ran, kemijskih poškodb kože, opeklin, utopitev, do vseh raznih internističnih stanj, kot so hipoglikemija, akutni koronarni sindrom, epileptično stanje ter podobna stanja.

Vse ekipe so pokazale veliko znanja s področja prve pomoči, tako lahko rečemo, da so vsi zmagovalci, saj vsi imajo enako poslanstvo – pomagati drugim, za kar se tudi izobražujejo. Spodaj je zapisan vrstni red uvrstitev tekmovalnih ekip.

1. UP Fakulteta za vede o zdravju Izola – dodiplomski študij
2. UL Zdravstvena fakulteta Ljubljana
3. UM Medicinska fakulteta Maribor

Od četrtega do sedmega mesta so se razporedile vse ostale fakultete, ki so se udeležile tekmovanja.

Seveda ne moremo pozabiti na vse prostovoljce, ki so sodelovali pri izvedbi oz. organizaciji tekmovanja, kjer je sodelovalo 115 prostovoljcev ter 30 ocenjevalcev. Na podelitvi so bili prisotni predstavniki Rdečega križa Koper, predsednica Marta Komel Vrčon ter sekretar Rdečega križa Koper Iztok Jelačin. Fakulteto za vede o zdravju Izola je zastopal dekan izr. prof. dr. Nejc Šarabon.

Organizacijski odbor tekmovanja, ki ga že tri leta sestavljajo isti člani – Elena Zajc Vilimanović, Armin Nuhić, Iris Ozimić, dr. Igor Karnjuš ter Marko Petrović, se zahvaljuje vsem sodelujočim pri organizaciji. V prihajajočem letu pa na četrto izvedbo in kot prvi pregovor: Vse, kar je več kot tri, postaja tradicionalno.

V SPOMIN

Katarini Vinčec
(1932–2018)

*»Namesto koga roža cveti,
namesto koga sem jaz –
katera koža najbolj diši,
čigava pesem rabi moj glas?«*

V maju, radodarnim s cveticami in njihovim čudovitim vonjem, nas je zapustila naša učiteljica in dolgoletna ravnateljica Srednje zdravstvene šole Murska Sobota Katarina Vinčec.

»Tako kot vonj cvetlice ostane, ostanejo tudi doživetja, spomini, čeprav si nehal z delom na delovnem mestu. Spomini so lahko grenki, žalostni pa tudi veseli in srečni. Človeška narava je taka, da se slabi spomini počasi izgubijo, njihova grenkoba zbledi in ostanejo le dobri, veseli spomini«, ste med drugim zapisali v svoje spomine s poklicne poti. Tako ste se tudi vi v glavnem spominjali lepih in uspešnih dni, ki ste jih preživeli kar dolgih petindvajset let na Srednji zdravstveni šoli v Murski Soboti. Tu ste se zaposlili le dve leti po ustanovitvi šole, ki je prav tega leta, 1962, dobila lepe nove prostore na Trstenjakovi ulici v Murski Soboti. Za naš zbornik ste zapisali: »Odločitev za delo na šoli je bila moja neizpolnjena želja in želela sem postati pedagoška delavka. Že v gimnaziji sem razmišljala o poučevanju in vzgajanju mladega človeka. Toda ko je prišla možnost, da se izpolnijo moje želje, sem bila pred veliko in težko odločitvijo. Spraševala sem se, ali sem dovolj usposobljena, ali sem na višji triletni zdravstveni šoli v Ljubljani dobila dovolj medicinskega in psihološkega znanja za odgovorno poučevanje nege bolnika. /.../ Tu sem preživela svoja najlepša leta. Če delaš s srcem in dušo in se trudiš razumeti mladega človeka, ki je prišel na šolo z željo, da postane zdravstveni delavec, noben trud in priprava na pouk ni v breme, ampak uživaš, ko ugotoviš, da si mladi želijo znanja. Tako je poplačan ves trud,« ste med drugim dejali.

Po dveh letih pedagoškega dela se je Helena Ravnič, ki je bila prva ravnateljica, upokojila. Dolžnosti ravnateljice ste prevzeli vi in to odgovorno delo uspešno usklajevali z družino ter ravnateljevali vse do leta 1987, ko ste se upokojili.

Ravnateljevati ste začeli torej v časih, ko je bila zdravstvena šola šele v povojih. Zagotovo so bili to težki časi. Po letu 1964 se je vpis na šolo, ki je tega leta postala popolna 4-letna šola, vsako leto večal. Uvesti ste morali sprejemne izpite. To so bili težki in žalostni časi, ko ste morali otroku ali staršem povedati, da ni sprejet v šolo. Iskali ste prostorsko rešitev. V tem obdobju se je pri bolnišnici gradil otroški oddelek, ki je narekoval potrebo po pediatrični smeri. Treba je bilo pripraviti nove programe, učne načrte in dobiti ustrezne kadre za pouk ter opremiti kabinet za nego otroka. Čas je hitro tekkel,

otroški oddelek je bil zgrajen, učenci pediatrične smeri pa so bili šele v tretjem letniku. Tako je bil oddelek odprt z učenci naše šole. S pomočjo starejših sester pediatrične smeri in inštruktoric ste tudi to težavo prebrodili. V bolnišnici je bila večina zdravstvenih delavcev s končano bolničarsko šolo. Zakon o zdravstvenem varstvu je izdal predpis, da si morajo vsi, v najkrajšem času, pridobiti srednješolsko izobrazbo. Spet ste se trudili. Tokrat za odprtje oddelka za izobraževanje odraslih.

V bolnici je primanjkovalo babic. Šola za babice je bila le v Ljubljani. V dogovoru s takratnim direktorjem bolnišnice dr. Vargom in ljubljansko babiško šolo ste vpisali en oddelek. Dijaki so tretji in četrti letnik zaradi boljših pogojev izobraževanja končali v Ljubljani.

Diplomanti naše šole so bili vedno zelo iskani tako doma v Sloveniji kot tudi v tujini, predvsem v Nemčiji. O izobraženosti in znanju strokovnih predmetov, predvsem pa praktične usposobljenosti, ste dobivali, predvsem iz Kliničnega centra v Ljubljani, veliko pohval.

Ob vsem tem pedagoškem in vzgojnem delu pa se je odvijal še problem v pomanjkanju prostora. Nekateri so celo menili, naj se preneha vpis v medicinsko šolo. Vedeli ste, da bi bila to nepopravljiva napaka za pomursko regijo. Spet ste zbrali vse svoje moči in ukrepali, kot ste menili, da je edinole prav.

Mnogo energije, časa in prepričevanja je bilo namreč treba, da medicinska šola potrebuje nove prostore, da v Pomurju moramo omogočiti mladi generaciji, da se izobražuje. Za šolsko kroniko ste zapisali: **»Teško je napisati, koliko vrat sem morala odpreti, koliko znoja preliti, koliko dokazov predložiti, da Prekmurje rabi šolo.«** Decembra istega leta so zahrumeli stroji in naslednje leto, 17. oktobra leta 1973, je bila šola slovesno odprta.

Vsi, ki smo ostali za vami, smo vam neizmerno hvaležni za trdno tlakovano pot. Naša šola skrbno raste in se razvija, toda brez trdnih temeljev ne bi šlo. Zavidljiva leta vašega ravnateljstva so obrodila dragocene plodove. Veseli smo bili, ko smo se po dolgem času srečali na praznovanju naše 50-letnice. Veselimo se 60-letnice, ki bo čez dve leti. Takrat žal, vas, draga gospa, fizično več ne bo med nami, v mislih in besedah pa se bomo zagotovo spomnili tudi na vas. **»Posodo lahko okrušiš, razbiješ, če jo želiš, toda vonj cvetlice bo ostal,«** je bil vaš priljubljeni citat.

Draga naša ravnateljica, sodelavka, učiteljica. Vaš trud še po dolgih letih sili iz marsikaterega kotička naše šole in nas

opominja na skrbnost, požrtvovalnost in preudarnost gospe, ki je pol stoletja pomagala soustvarjati Srednjo zdravstveno šolo Murska Sobota.

Hvala vam. Hvala vam, ker ste bili. Hvala vam, ker smo vas imeli. Hvala vam, ker vas imamo.

Ko duša odloži breme telesa in ga prepusti zemlji, zaživi tisto pravo, prvinsko življenje. Pravljicar bi rekel, da zaživi v kraljestvu dobrega, kjer ni potreb in želja po materialnem, kjer je samo hrepenenje po tem, da bi vse, kar stori bližnjim, pa tudi tistim, ki to niso, prinašalo dobro.

Tako pogosto se nam zazdi, da je gora dobrega, ki ste jo zgradili v srcih nas mnogih,

delo vaše duše. Z nami bo do dni, ko bomo tudi mi rešeni bremen materialnega, ker jo preprosto potrebujemo.

Draga gospa Katarina, ste rojena Beltinčanka in tako rojakinja našega Vlada Kreslina, ki nas je obdaril tudi s temi čudovitimi verzi:

*»Če pa trava nad mojo zemljo
bo pognala kak cvet,
enim tiho kapljo v oko,
drugim dal bo med.«*

**SPOŠTOVANA GOSPA KATARINA,
V MIRU POČIVAJTE V SVOJI
PREKMURSKI IN OBMURSKI
ZEMLJI!**

Zlatka Lebar,
ravnateljica Srednje zdravstvene šole Murska Sobota

*Jabolko rdeče.
Jabolko rdeče,
naj mi prinese
veliko sreče ...*

Eno jabolko na dan odžene zdravnika stran!

Jože Lavrinec

Jabolko, sadež, ki se je krepko usidral tako v našo zavest kakor podzavest. Primerjave, prispodobe in pregovori, ki se nanašajo na jabolko, so postali del našega vsakdana. »Jabolko ne pade daleč od drevesa,« ugotavlja stara slovenska modrost, ki jabolko postavi v gravitacijsko središče, a namiguje na genetsko sorodnost. In ne nazadnje jabolko se je vtihotapilo v vse pore družbenega življenja kot simbol zdravja. Zakaj že?

Pa ja ne morda zaradi viktorijanskega rekla, ki pravi, da »eno jabolko na dan odžene zdravnika stran«? (Ne, ne, zadnja trditev ni napačna. Dejansko smo ta pregovor prevzeli od angleških sadjarjev, ki so želeli promovirati zdravilne učinke tega zanimivega sadja).

Jabolko, kot simbol zdrave prehrane, je vključeno v logotip številnih združenj, ki se ukvarjajo s prehrano ali je promocija zdrave prehrane del njihove dejavnosti. Ob tem pa zanimivost: ne glede na številna sklicevanja o koristnosti uživanja jabolk, jabolko sodobni promotorji »superživil« ne omenjajo prav pogosto. So jabolka vse preveč dosegljiva in premalo dobičkonosna? Ali pa se jim preprosto ne ljubi ukvarjati s tako neuglednim in vsakdanjim sadežem? Še posebej, ker jablane rastejo praktično po celi zemeljski obli ter danes poznamo približno 7500 sort. In si res ne bi mogli privoščiti reklamnega sporočila v slogu »Jabolka sorte believemenot smo obrali na nedostopnih in prepadnih rastiščih eksotične Turčije, vsakega posebej skrbno zapakirali v ekološko plastično embalažo ter kar najhitreje pripeljali do vas«. Nato bi vaški posebež pokazal svojo, identično jablano, rastočo ob kupu hlevskega gnoja tam za svinjakom. Nekako se ne izide, mar ne? Sleherna podobnost s promocijo kakšnega superživila ni zgolj naključna ali celo nenačrtna.

Da se ne bi zgodilo še »jabolko spora«, je mogoče še najpametneje, da ostanemo pri njegovi lastnosti, ki je odganjanje zdravnikov. Ker ima ta trditev že zelo dolgo brado, je prav, da se malo sprehodimo po svetu pravih dokazov. Če sploh so, seveda.

Dokler iščemo dokaze o pozitivnih učinkih uživanja sadja in zelenjave, težav ni. Teh dokazov se je do danes nabralo že toliko, da se sleherni raziskovalec dobesedno spotika obnje in ima še največ težav z odločitvijo, kaj izbrati. Podobno se dogaja, če bi se zadovoljili s posrednimi dokazi. Vemo, da jabolko vsebuje veliko prehranskih vlaknin tako topnih kakor netopnih in dokazov o koristnosti uživanja prehranskih vlaknin je obilo. Podobno se nam dogaja z iskanjem koristnosti uživanja sekundarnih rastlinskih metabolitov, kot so karoteni, C vitamin ter razni polifenoli, ki nas vedno znova presenečajo s svojim antioksidacijskim delovanjem ter zanimivo interakcijo z različnimi encimi. Jabolka vsekakor so vir vseh teh omenjenih zaščitnih snovi. Celo več, po dokaj zmerni ceni so nam dostopna vse leto. Že res, da je čas zorenja jabolk nekoliko omejen na denimo tri do štiri mesece v letu, preostali čas smo odvisni od primernega skladiščenja jabolk ali od dolgih transportov z drugih celin. Tu nastane manjša težava. Dokaj velik del populacije je danes obseden s »svežino« sadja in zelenjave, drugi del pa z dolžino transporta. Medtem ko pri uvozu jabolk iz prekomorskih dežel dejansko popolnoma po nepotrebnem povečujemo ogljični odtis, je pomen svežine pri jabolkih rahlo diskutabilen. V obsežni raziskavi o vsebnosti fenolnih snovi (pomembna skupina antioksidantov v jabolkih) (Matthes & Schmitz-Eiberger, 2009) lahko preberemo, da se vsebnost fenolnih snovi med posameznimi sortami jabolk resda lahko razlikuje tudi za 20 %, vendar v vsakem primeru presega vsebnost antioksidantov v ne tako daleč nazaj medijsko precejenih jagodah goji. Celo več – ob neustreznem skladiščenju jabolk (ob previsoki temperaturi) vsebnost fenolnih snovi pada, vendar po treh do štirih mesecih še vedno ostaja zadosti visoka, da se lahko ob tako »utrujenih« jabolkih jagode goji samo

skrijejo. Po drugi strani pa pravilno skladiščenje v nadzorovani atmosferi in primerno nizki temperaturi (hladilnica!) po treh do štirih mesecih skladiščenja pri večini sort jabolk vsebnost fenolnih snovi celo poraste.

Ob teh podatkih je mogoče zaključiti, da jabolka vsebujejo kar nekaj zdravju koristnih hranil, torej: Jabolka so koristna za ohranjanje našega zdravja. Pa vendar, ali obstaja neposredna raziskava, s katero bi bilo mogoče to tudi potrditi?

Človek kar verjeti ne more, kaj vse zanima današnje raziskovalce. Tudi vpliv jabolk na odsotnost zdravnika v človekovem življenju je že prišel na vrsto! Skupina raziskovalcev (Davis, et al., 2015) je leta 2015 zajela skoraj 9000 posameznikov, starejših od 18 let ter s pomočjo 24-urnega prehranskega dnevnika (»24h recall«) ugotovila, da so tako evidentirane zaužite količine hrane popolnoma primerljive s splošnimi prehranskimi navadami. Sočasno so ugotovili, da redni uživalci jabolk – takšnih je bilo 9 % – praviloma redkeje obiskujejo zdravnika, kakor preiskovanci, ki jabolk ne uživajo redno. Tako 39 % »jabolkojedih« preiskovancev ni potrebovalo zdravnika v letu pred raziskavo v primerjavi s 34 % posameznikov, ki jabolk ne uživajo redno. Bolj kakor to je zanimiva ugotovitev, da morajo redni uživalci jabolk redkeje posegati po raznih zdravilih. V skladu s to raziskavo bi bilo treba pregovor spremeniti v »eno jabolko na dan sicer ne odžene vedno zdravnika stran, le farmacevt bo ostal brez dela«.

S tem lahko del jabolčne zgodbe zaključimo, za celoto je treba še nekaj potrpežljivosti ter vrnitev za nekaj korakov nazaj, se znova zamisliti o morebitnih povezavah jabolčnih učinkovin z ohranjanjem zdravja. Jabolka so dokaj poceni in, kar je najbolje, njihova energijska vrednost ni »ravno zaplavala v višave«, zato nasitijo ter ne obremenjujejo. Ogromna sortna pestrost omogoča, da skoraj vsak lahko najde svoje najljubše jabolko, ravno pravišnje kislosti, sladkobe in aromatičnosti. Barva? Kot že poželejo vaša gnada, izbirajo lahko med številnimi odtenki zelene, rumene in rdeče. Razne kombinacije so ravno tako na voljo, celo pri barvi mesa je nekaj izbire. Po drugi strani pa nekih pomembnih razlik v hranilni vrednosti, vsaj kar se makro hranil tiče, ni. V grobem gledano ima povprečno srednje debelo jabolko, težko okoli 140 g, 81 kcal, vsebuje 21 g ogljikovih hidratov, 4 g prehranskih vlaknin ter nekaj kalcija, kalija, magnezija, C vitamina in malenkost vitaminov skupine B. Dokaj vsakdanja hranilna sestava, bi dejal površni opazovalec. Je pač tako, da so pomembne drobnarije malce prikrite in jih večina sploh ne zazna.

Različne raziskave so že v devetdesetih letih preteklega stoletja posegle malce globlje v samo sestavo rastlinskih živil ter postavile nove mejnike. Tudi pri jabolkih je bilo tako. Flavonoidi, izoflavoni, fenolna kislina, karotenoidi – na tisoče rastlinskih učinkovin je bilo odkritih v živilih rastlinskega porekla (nekatero učinkovine še dandanes čakajo na svoj trenutek). To je bil čas, ko se je začelo ugotavljati, da te učinkovine vključujejo razne zaščitne lastnosti: zaviranje rasti rakastih celic, sodelujejo pri vnetnem in imunskem odgovoru, ščitijo pred oksidacijo maščob, učinkujejo antioksidacijsko (Hollman & Katan, 1997). Jabolka so v prehrani sodobnega Slovenca zelo pomemben vir flavonoidov. Po oceni Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije povprečen Slovenec zaužije letno približno 20 kg svežih ter 20–25 kg

predelanih jabolok (mošt, sokovi), kar bi zneslo po eno drobno jabolko na dan. Če se malo sprehodimo po Evropi, ugotovimo, da sta Fincem jabolka in čebula glavna vira flavonoidov (ja, tudi Slovenci pridno papamo čebulo, če ne drugače pa k čevapčičem), na Nizozemskem pa prevzemajo častno tretje mesto, takoj za čajem in čebulo (Boyer & Liu, 2004). Ko se k temu doda še trditev, da je uživanje hrane, bogate s flavonoidi, povezano z nižjo splošno smrtnostjo ter da so jabolka pomemben vir flavonoidov, je nadaljnja razprava odveč. Mimogrede, kvercetin je najpogostejši flavonoid v jabolku, v njegovi lupini se skriva tudi malična kislina.

Za konec pa še možni vplivi na zdravje. Teh ni malo. Resda so včasih raziskave nekoliko sporne, a z malo vztrajnosti in potrpežljivosti se najde tudi tu kakšna zanimivost. Tako kar nekaj raziskav povezuje (konkretno) uživanje jabolok z manjšim tveganjem za nastanek raka, predvsem na pljučih. Raziskovalci to povezujejo z vnosom kvercetina.

Z uživanjem jabolok je povezano tudi manjše tveganje za srčno-žilna obolenja. Ženske, ki so zaužile več jabolok in z njimi tudi več fenolnih snovi, so imele kar za 35 % manjše tveganje za srčno-žilni dogodek. Tudi astma ne mara jabolok, ravno tako ne splošno pljučno zdravje, vsaj tako je mogoče razbrati iz opisov raziskav na tem področju. Toda zanimivo, redno uživanje jabolok in hrušk je povezano z nekoliko nižjo telesno maso v primerjavi z osebami, ki redno uživajo banane. Kdor je vsaj enkrat v življenju poskušal primerjati hranilne vrednosti obeh sadežev, hitro razume preprosto logiko hujšanja z jabolki (naslednja jabolčna dieta sicer ni opisana v strokovni literaturi, a ljudsko znanje je prepričano: V kot večje sobe prinesemo večji zaboj jabolok, prazen zaboj namestimo diametralno v drugi kot, nato pa dvakrat dnevno prenesemo jabolko za jabolkom iz polnega v prazen zabojček. Ta dieta naj bi pokazala prve uspehe že po treh tednih rednega izvajanja).

Skratka jabolka so uporabna in koristna. Naj bodo na jedilniku vsaj enkrat dnevno, po možnosti surova in nepredelana, čeprav posamezniki trdijo, da »še niso tako težki alkoholiki, da ne bi mogli pričakati alkoholnega vrenja jabolčnega soka«.

Literatura:

Boyer, J. & Liu, R.H., 2004. *Apple phytochemicals and their health benefits. Nutrition Journal*, 3, pp. 1–15.

Davis, M.A., Bynum, J.P.W. & Sirovich, B.E., 2015. *Association Between Apple Consumption and Physician Visits: Appealing the conventional Wisdom That an Apple a Day Keeps the Doctors Away. JAMA internal medicine*; 175 (5), pp. 777–782.

Feagins, L.F.A., 2016. *An Apple a Day Keeps the Doctor Away, Provided You Eat the Apple. Journal of Clinical Gastroenterology*; 50(2), pp. 95–96.

Hollman, P. & Katan, M., 1997. *Absorption, metabolism and health effects of dietary flavonoids in man. Biomedicine & Pharmacotherapy*, 5, pp. 305–310.

Matthes, A. & Schmitz-Eiberger, M., 2009. *Polyphenol content and antioxidant capacity of apple fruit: effect of cultivar and storage conditions. Journal of Applied Botany and Food*, 82, PPPpp. 152–157 (2009) *Quality*; 82, 152–157.

Si predstavljate življenje brez ravnotežja?

I. del

Nasvete je pripravila mag. Darija Ščepanović.

Kratek sprehod, seganje po kozarcu na najvišji polici ... je brez optimalnega ravnotežja praktično nemogoče. Zdravi posamezniki na ravnotežje pomislimo šele ob izvajanju aktivnosti, kot je hoja po ledu ali neravni površini. Čeprav je ravnotežje osnovna funkcijska spretnost, ki nam omogoča učinkovito gibanje in izvajanje različnih aktivnosti.

Trening ravnotežja je izvrstna naložba za še bolj optimalno gibanje tako v sedanjosti kot tudi prihodnosti. Dokazano je namreč, da lahko vadba ravnotežja pozitivno vpliva na zmanjšanje nespecifičnih bolečin v ledveni hrbtenici, izboljša zavedanje o pravilni drži telesa in deluje preventivno pred nastankom mišično-kostnih poškodb, tudi zlomov.

Priporočljivo je, da se specifična vadba za ravnotežje izvaja vsaj trikrat tedensko. Izboljšanje ravnotežja je mogoče pričakovati po vsaj štirih tednih rednega izvajanja vadbe.

Danes vam predstavljamo začetno vajo za vadbo ravnotežja. Priporočamo, da opisano vajo redno izvajate, v naslednji številki Utripa pa bo predstavljena težja različica te vaje.

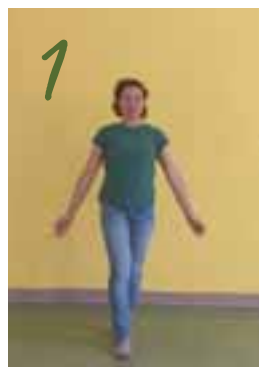
Začetna vaja za vadbo ravnotežja

Začetni položaj: Stopalo desne noge postavite tik pred stopalo leve noge (Slika 1). Roke so sproščene ob telesu. Za lažje izvajanje vaje aktivirajte globoko trebušno mišico, tako da popek nežno približate hrbtenici.

Izvedba vaje: Z vdihom počasi odročite roke (Slika 2) in jih z izdihom spustite v začetni položaj (Slika 1). To je ena ponovitev.

Naredite 20 ponovitev vaje. Nato zamenjate nogi (levo stopalo tik pred stopalo desne noge) in vajo znova ponovite 20-krat.

Priporočamo, da vajo izvajate vsak dan.

NAGRADNA KRIŽANKA

										UTRIP	GOZDNI PAV V POREČJU KONGA	LUKA, PRISTANIŠČE	ERVIN ČURLIČ	NAJVEČJI LEVI PRITOK PADA	VZORNIK MLADIH	NAJVEČJA REKA NA IBER. POL-OTOKU
										POTREBA PO JEDI, TEK					12	
										NADZIDEK Z OKNOM NAD KAPOM						
										RAFKO IRGOLIČ			PTIČ TEKAČ FILMSKI REŽISER RUSSELL			
										DEL FOTO-APARATA					2	
										NAŠ NEKD. NOTRANJI MINISTER (ANDREJ)						SRBSKI SAH. VELE-MOJSTER (BORA)
										NAŠ NOVINAR (CRT)						
										GLAVNI VEZNIK IZVEDENKA ZA HR. JEZIK			REJEC IN DRESER PSOV	ELDA VILER ATLAS (REDKO)		
AVTOR: MARKO DREŠČEK	TRTA ŽAMETNA ČRNINA	PLEMIČ, GOSPOD	HRVAŠKI PEVEC (VICE)	NEMŠKA KNJIŽEV-NICA SEIDEL	NUŠA DERENDA	BODEČ NJIVSKI PLEVEL	NEIZ-KUŠEN MOŠKI	OZNAKA KOPRA DNEVNI ZASLUŽEK	NASAD SREDI MESTA ZGLEDEN PRIMER							
VETERINA	4						7			13				3		
ZALIV OB IZLIVU REKE MAC-KENZIE V KANADI									1							
MUSLI-MANSKO ROMAR-SKO MESTO			5		ALBAN. POLITIK (RAMIZ) 10 X 10	8			ORANŽADA IT. NOGO-METAŠ (GABRIELE)			FRANC. FILMSKI IGRALEC (ANDRE)	KRAJ V SLOVEN-SKIH GORICAH			
ANGLEŠKI GRADBENI PRODU-CENT (BRIAN)				GLASEN GR. JUNAK AMER. IGRALEC (ALAN)						IGNAC, NACE ALEC GUINNESS	14					
KRAJ V ZALIVU BOKE KO-TORSKE						IND. REŽI-SERKA (MIRA) PESNIK ZAJC				NORV. SMUČAR SKAARDAL SESTAVINA NAFTE						
OLIVER TWIST			NAŠ KARDINAL (FRANC) IGRALKA FURLAN					REKA V SEVERNEM PORENJU GR. BOG VETROV				EDVARD RUSJAN RAZPOKA V SKA-LOVJU				
SINOV ALI HČERIN SIN				10	ESTER OCETNE KISLINE ANTON JANŠA			11			PRŠEC, PRŠAVICA HERMINA SEGOVC					
NEMŠKI BAKRO-REZEC (LUKAS)							AMER. ZVEZNA DRŽAVA							9		
IZGOVA-RJANJE ČRKE "A" NAMESTO "O"						15	NAŠ PISATELJ (FERI)		6							
OZNAČE-NE ČRKE RAZPORE-DITE V LIK	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	

avtor: Marko Drešček

Jasmin sport – za športnike in športnice

Vložki Jasmin sport iz Tosame so namenjeni obema spoloma. Vpijajo znoj, menstrualno kri in druge izločke. Njihova zgornja plast je iz naravne vlaknovine tencel, zaradi katere vložki v času vadbe ostajajo suhi, koža ni vlažna in se ne segreva, to pa zavira rast bakterij in preprečuje vnetja. Jasmin sport so vložki za vse, ki želijo med športno vadbo učinkovito zaščiti kožo intimnih predelov.

Pravilne rešitve - geslo nagradne križanke nam posredujete do 20. septembra na naslov Zbornica – Zveza, Ob železnici 30 A, 1000 Ljubljana ali po e-pošti na naslov clanarina@zbornica-zveza.si in izžrebali bomo 5 nagrajencev. Med pravnimi rešitvami bomo izžrebali 5 nagrad, ki jih prispeva Tosama d. o. o. Vrednost dveh prvih nagrad predstavlja storitev ali izdelek v okvirni vrednosti 30,00 evrov za posamezno nagrado, vrednost dveh drugih nagrad predstavlja storitev ali izdelek v okvirni vrednosti 20,00 evrov za posamezno nagrado, vrednost tretje nagrade pa predstavlja storitev ali izdelek v okvirni vrednosti 10,00 evrov.

ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE –
ZVEZA STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

Vabimo k oddaji izvlečkov za

12. kongres zdravstvene in babiške nege Slovenije,

ki bo potekal 9. in 10. maja 2019 na Brdu pri Kranju.

Teme kongresa so:

Medpoklicno sodelovanje

Dolgoživa družba in zdravstvena nega

Partnerstvo z uporabniki

Ž dokazi podprta zdravstvena nega

Kadri in vodenje

Moralni in etični vidiki zdravstvene obravnave

Babištvo

Primeri dobrih praks

Vaše **izvlečke pričakujemo do 30. oktobra 2018** na elektronski naslov kongres@zbornica-zveza.si, navodila za pisanje izvlečkov so objavljena na naši spletni strani. Obvestilo o sprejetju boste prejeli na svoj e-naslov do **15. decembra 2018**.

Prijazno vabljeni k sodelovanju.

O nadaljnjem poteku priprav na kongres vas bomo obveščali v Utripu, e-novicah in na spletnih straneh Zbornice – Zveze (www.zbornica-zveza.si).

Hvaležni vam bomo, če boste informacijo o kongresu delili s svojimi sodelavkami in sodelavci, kolegicami in kolegi na delovnih mestih.

V imenu programsko-organizacijskega odbora

Monika Ažman,
Predsednica Zbornice – Zveze

ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE -
ZVEZA STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER,
BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

**Delovna skupina RSKZN za negovalne diagnoze
SLONDA vabi na delavnice
Uporaba negovalnih diagnoz NANDA –
International v praksi**

Potek delavnice:

- I. DEL: Predstavitve knjige Negovalne diagnoze NANDA-I:
definicija in klasifikacija 2015 2017
II. DEL: Delo v skupinah na praktičnem primeru
III. DEL: Poročanje skupin in evalvacija

Ciljni udeleženci:

Zaposleni v zdravstveni in babiški negi, v pedagoški
dejavnosti ter študentje zdravstvene in babiške nege.

Termini in čas delavnic:

dan	datum	ura
četrtek	20. 9. 2018	16.00–18.30
četrtek	25. 10. 2018	16.00–18.30
četrtek	22. 11. 2018	16.00–18.30
četrtek	13. 12. 2018	16.00–18.30

Organizator: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije
– Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in
zdravstvenih tehnikov Slovenije.

Število udeležencev: 15 udeležencev na delavnico.

Kotizacija, nakazilo: Kotizacija z vštetim DDV znaša 80,00
EUR (članom Zbornice – Zveze, ki imajo poravnane članske
obveznosti, se prizna 50-odstotni popust in znaša 40,00 EUR).
Nakažete jo na transakcijski račun Zbornice – Zveze 02015-
0258761480, sklic na številko 00 0432-DDMMLLLL. Podjetja
in zavodi lahko znesek poravnajo tudi po prejetju računa.

Licenčne in pedagoške točke: Udeležba na delavnici
je priznana kot strokovno izobraževanje. Delavnice so v
postopku vrednotenja za LT in PT pri Zbornici Zvezi.

Prijava na delavnico: Prijavite se lahko z E-PRIJAVO na
spletni strani Zbornice – Zveze do dveh delovnih dni pred
izvedbo posamezne delavnice.

Predsednica delovne skupine SLONDA:
Tamara Lubi

Predsednica Zbornice – Zveze:
Monika Ažman

Splošna bolnišnica Novo mesto v sodelovanju z
Društvom medicinskih sester, babic in zdravstvenih
tehnikov Novo mesto in Univerzo v Novem mestu,
Fakulteto za zdravstvene vede Novo mesto

Univerza v Novem mestu
Fakulteta za zdravstvene vede

organizira

11. strokovno srečanje
»Dnevi Marije Tomšič –
Vloga zdravstvene nege
pri sodobni prehranski
terapiji«,

ki bo 17. in 18. januarja 2019
v Kulturno kongresnem centru v
Dolenjskih Toplicah.

Vabimo vas k aktivni udeležbi.

Pomembni datumi:

- Prijava aktivne udeležbe z naslovom in povzetkom
prispevka na strokovnem srečanju: **12. oktober 2018.**
Naslave in povzetke prispevkov pošljite na e-naslov:
marjeta.berkopec@sb-nm.si.
- Obvestilo avtorjem o sprejetju povzetkov prispevkov:
19. oktober 2018.
- Oddaja prispevkov: **6. november 2018.**

Veselim se sodelovanja in vas lepo pozdravljamo.

Predsednica organizacijskega odbora:
Simona Volf, univ. dipl. org.

Organizator

DMSBZT Maribor

TEMA SREČANJA

KRONIČNO VNETNE ČREVESNE BOLEZNI UČIMO SE OD PACIENTOV ŽIVLJENJE Z BIOLOŠKO TERAPIJO CROHNOVA BOLEZEN SKOZI OČI ENDOSKOPIJE KATJINA ZGODBA

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Četrtek, 20. septembra 2018, od 16.00 do 19.00, v prostorih društva, Ulica heroja Jevtiča 5, (Maribor - Melje).

Program izobraževanja

Strokovno izpopolnjevanje je namenjeno zaposlenim v zdravstveni in babiški negi ter oskrbi.

Predavatelji sklopa: Prim. Cvetka Pernat Drobež, dr. med., spec.
Alenka Kramberger, dipl. m. s.
Brigita Hekič, dipl. m. s.
Katja Kolarič

Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Članom društva so stroški kotizacije poravnani iz članarine. Kotizacija znaša 50 EUR z vključenim DDV za posameznega udeleženca. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, so upravičeni do 50 % popusta. Kotizacija se poravnava po izstavljenem računu.

Licenčne in pedagoške točke

Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi in je vpisan v register strokovnih izpopolnjevanj pri Zbornici - Zvezi pod številko 2018 - 58 - 58.

Dodatne informacije in prijava

Kotizacija se nakaže na TR DMSBZT Maribor, številka 0451 5000 0111 670, sklic 00 90 pri Nova KBM d. d., po prejetem računu. Prijave na strokovno izpopolnjevanje potekajo na spletni strani društva, www.dmsbzt-mb.si pod: PRIJAVA NA IZOBRAŽEVANJE.

Organizator

DMSBZT Ljubljana

TEMA SREČANJA

POKLICNA ETIKA V PRAKSI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE – obvezna vsebina

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Četrtek, 20. september 2018, DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14. Začetek ob 08.00uri. Registracija udeležencev od 08.00 - 08.30 ure.

Program izobraževanja

Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si

Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Kotizacija za udeležbo na strokovnem izpopolnjevanju znaša 120 EUR z vključenim DDV za posameznega udeleženca. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, so upravičeni do 50 % popusta (plačajo 60 EUR z vključenim DDV, razliko do polne cene pa društvo krije iz lastnih sredstev).

Licenčne in pedagoške točke

Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi ter oskrbi in je usklajen z obveznimi vsebinami in je ovrednoten z licenčnimi ter pedagoškimi točkami.

Dodatne informacije in prijava

Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si do 14. 09. 2018, oziroma do zasedenosti mest (30). Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

Organizator

DMSBZT Maribor

TEMA SREČANJA

Za zdravje in dobro počutje: SKRIVNOST JE V ODNOSU
Rajko Škarič, Skupaj za zdravje človeka in narave

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Petek, 21. september 2018 od 16. do 18. ure, prostori društva, Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor. Registracija poteka od 15.30 do 16. ure.

Program izobraževanja

Izobraževanje je namenjeno zaposlenim v zdravstveni in babiški negi ter oskrbi. Več o programu preberite na spletni strani društva: www.dmsbzt-mb.si

Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Članom društva so stroški kotizacije poravnani iz članarine. Kotizacija znaša 30 EUR z vključenim DDV za posameznega udeleženca. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, so upravičeni do 50 % popusta. Kotizacija se plača po izstavljenem računu.

Licenčne in pedagoške točke

Strokovno izobraževanje je vpisano v register strokovnih izpopolnjevanj Zbornice - Zveze pod številko 2018 - 59 - 59.

Dodatne informacije in prijava

Prijave na strokovno izpopolnjevanje potekajo na spletni strani društva, www.dmsbzt-mb.si pod: PRIJAVA NA IZOBRAŽEVANJE.

Organizator

DMSBZT Ljubljana
TEMA SREČANJA
VLOGA MEDICINSKE SESTRE PRI OBRAVNAVI PACIENTOV NA CENTRU ZA KLINIČNO TOKSIKOLOGIJO IN FARMAKOLOGIJO
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Četrtek, 20. september 2018 v prostorih DMSBZT Ljubljana.
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si .
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Izobraževanje je za člane DMSBZT Ljubljana brezplačno, sredstva za izvedbo delavnice se krijejo iz naslova članarine društva.
Licenčne in pedagoške točke
Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi ter oskrbi in je ovrednoten z licenčnimi in pedagoškimi točkami.
Dodatne informacije in prijava
Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si do 14. 9. 2018, oziroma do zasedenosti mest (30). Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

Organizator

DMSBZT Ljubljana
TEMA SREČANJA
ŠOLA PROTI BOLEČINI V KRIŽU
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Petek, 21. september 2018 Ljubljana, DMSBZT Ljubljana, Poljanska 14. Pričetek ob 15.00 uri. Registracija udeležencev med 14.45 do 15.00.
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacijo članom društvo krije iz lastnih sredstev oziroma iz naslova plačanih članarin. Kotizacija znaša 20 € z vključenim DDV. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti so uparavičeni do 50% popusta (plačajo 10 € z vključenim DDV). Število udeležencev je omejeno na 12.
Licenčne in pedagoške točke
Program izobraževanja je vpisan v register strokovnih izpolnjevanj pri Zbornici -Zvezi in je ovrednoten s 5 licenčnimi točkami.
Dodatne informacije in prijava
Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustvo-med-sester-lj.si (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 16. 9. 2018, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

Organizator

Zbornica - Zveza, Sekcija MS in ZT v medicini dela, prometa in športa
TEMA SREČANJA
21. 9. 2018 – PSIHOSOCIALNA TVEGANJA, 22. 9. 2018 – PREISKAVA PLJUČNE FUNKCIJE – SPIROMetriJA Z IZVEDBO DELAVNIC
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
21. in 22. september 2018, Hotel Histrión, Bernardin, Portorož. Registracija od 8.30 do 9.30 ure.
Program izobraževanja
Program izobraževanja bo objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze. Poslana bodo tudi vabila.
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija z DDV znaša 380 € (članom ZZBNS, ki imajo poravnane članske obveznosti se prizna 50% popust 190 €). Kotizacijo nakažite na transakcijski račun - NLB, posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana - ZDMSZTS št.: 02015- 0258761480, sklic na 00 0201 - 01062012.
Licenčne in pedagoške točke
Program je v postopku vpisa v register strokovnih izpolnjevanj in vrednotenja za licenčne točke pri Zbornici - Zvezi.
Dodatne informacije in prijava
Prijava do 17. 9. 2018. Dodatne informacije: Nevenka Šestan, 041 911 483, nevenka.sestan@gmail.com

Organizator

SIM center Zdravstveni dom Ljubljana

TEMA SREČANJA

TPO in AED ter dodatni postopki oživljanja – obvezne vsebine za podaljšanje licence za samostojno delo v zdravstveni in babiški negi

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

21. september in 19. oktober 2018
SIM center ZD Ljubljana, Metelkova 9,
1000 Ljubljana
Registracija udeležencev od 8:00 do 8:30.
Čas trajanja modula: 8:30 – 15:00

Program izobraževanja

Sprostitev dihalne poti, vstavev ustno žrelnega tubusa, rokovanje z dihalnim balonom, ocena dihanja, aplikacija kisika, vzpostavitev intravenske poti, nastavitev infuzije, varna defibrilacija, ABCDE pregled vitalno ogroženega bolnika, sodelovanje s timom med reanimacijo. Več na: www.zd-lj.si/sim/.

Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Kotizacija na učni delavnici znaša 80 EUR z DDV.
Kotizacijo je potrebno poravnati po izstavitvi računa v valutnem roku.
Število prijav je omejeno na 20 udeležencev.

Licenčne in pedagoške točke

Udeležba na modulu se šteje za strokovno izobraževanje.
Seminar je v postopku licenčnega vrednotenja pri Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Prijavite se lahko preko e-naslova: prijava.sim@zd-lj.si. Dodatne informacije dobite v tajništvu SIM centra: Ana Erdelja (taj.sim@zd-lj.si, 031 396-533, (01) 47-23-783).

Organizator

Zbornica - Zveza, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v družinski medicini

TEMA SREČANJA

SRČNO ŽILNE BOLEZNI IN PREVENTIVNI PROGRAMI V AMBULANTI DRUŽINSKE MEDICINE

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Sreda, 26. september 2018, Terme Topolšica, Topolšica 77, 3326 Topolšica. Registracija udeležencev od 8.30 do 9.00.

Program izobraževanja

Srčno žilne bolezni, EKG delavnica za med. sestre, predstavitev Zveze koronarnih klubov Slovenije, Sladkorna bolezen in srčno žilna ogroženost na primarni ravni, Vensko popuščanje, Srčno žilna ogroženost – izračun, Programi SVIT, DORA, ZORA

Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

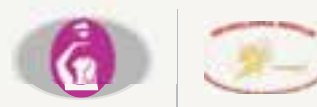
Kotizacija z DDV znaša 180 € (članom ZZBNS, ki imajo poravnane članske obveznosti, se prizna 50% popust in znaša 95 €). Kotizacijo nakažite na TR-NLB, posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana, Z - Z, št.: 02015 – 0258761480, sklic na 00 0210 - 26092018, s pripisom Sekcija MS in ZT v družinski medicini.

Licenčne in pedagoške točke

Program strokovnega srečanja je v postopku vpisa v register strokovnih izpopolnjevanj in pridobivanja licenčnih ter pedagoških točk pri Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Prijave preko e-prijavnice, ki je na spletni strani Zbornice – Zveze, do 14. 9. 2018. Dodatne informacije: sekcijasplosnemedicine@gmail.com, tel. št. 051 394 362 – Jožica Eder. Organizator bo poskrbel za zbornik predavanj, osvežitev med odmori in večerjo.

OrganizatorZbornica - Zveza
Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nevrologiji**TEMA SREČANJA**

NEVROLOGIJA – IZZIV ZA MEDICINSKE SESTRE

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Petek, 28. september 2018, hotel Šport, Otočec, registracija bo potekala od 9.00 - 10.00 ure.

Program izobraževanja

Program izobraževanja je objavljen na spletni strani Zbornice- Zveze.

Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Kotizacija z DDV znaša 190 EUR (članom Zbornice- Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, se prizna 50% popust in znaša 95 EUR). Kotizacijo nakažite na transakcijski račun Zbornice - Zveze št. 02015-0258761480, sklic na št. 00 0230-15052014. Udeležba je omejena na 100 udeležencev.

Licenčne in pedagoške točke

Program je vložen za licenčno vrednotenje in vpis v evidenco strokovnih izobraževanj.

Dodatne informacije in prijava

Prijava poteka preko e-prijave na spletni strani Zbornice-Zveze.
Dodatne informacije:
Maja Medvešček Smrekar,
tel. 031 221 799 ali po elektronski pošti: maja.medvescek@kclj.si

Organizator

Mediacijski center ZD Ljubljana

TEMA SREČANJA**USPEŠNA KOMUNIKACIJA
TER REŠEVANJE
NESPORAZUMOV V
ZDRAVSTVU****Datum, kraj, lokacija dogodka in
registracija**

28. september 2018, Mediacijski
center ZD Ljubljana, Metelkova 9,
1000 Ljubljana.

Registracija udeležencev
od 8:45 do 9:00.

Čas trajanja modula: 9:00 – 15:00.

Program izobraževanja

Uspešno prepoznavanje čustev,
uporaba veščin uspešne komunikacije
v zdravstvu, razumeti psihologijo
konflikta, uspešno reševanje
konfliktov.

**Kotizacija, nakazilo, število
udeležencev**

Kotizacija na učni delavnici znaša
150 EUR z DDV.

Kotizacijo je potrebno poravnati po
izstavitvi računa v valutnem roku.

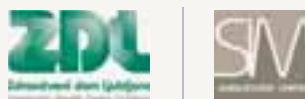
Število prijav je omejeno na
30 udeležencev.

Licenčne in pedagoške točke

Udeležba na modulu se šteje za
strokovno izobraževanje. Seminar je v
postopku licenčnega vrednotenja pri
Zbornici zdravstvene in babiške nege
Slovenije ter Zdravniški zbornici.

Dodatne informacije in prijava

Prijavite se lahko preko e-naslova:
prijava.mc@zd-lj.si. Dodatne
informacije dobite pri vodji
Mediacijskega centra: Romana Zupan
(mediacijski.center@zd-lj.si,
+386 31 697 800).

Organizator

SIM center Zdravstveni dom Ljubljana

TEMA SREČANJA

Obnovitvena usposabljanja
za kader zdravstvene nege
za delo v zunajbolnišnični
službi NMP (vezano na
Pravilnik o Službi NMP):

- Osnovni in začetni postopki oživljanja odraslih
- Osnovni in začetni postopki oživljanja otrok
- Oskrba poškodovancev

**Datum, kraj, lokacija dogodka in
registracija**

Po dogovoru, SIM center ZD Ljubljana,
Metelkova 9 in Mislejeva 3, 1000 Ljubljana
ali na lokaciji naročnika.

Čas trajanja modula: Za obnovitveno
usposabljanje lahko opravljate vsak modul
posebej ali skupaj, 5 dni.

Program izobraževanja

1. dan: Osnovni in začetni postopki oživljanja odraslih
2. in 3. dan: Osnovni in začetni postopki oživljanja otrok
4. in 5. dan: Oskrba poškodovancev

**Kotizacija, nakazilo, število
udeležencev**

Osnovni in začetni postopki oživljanja
odraslih: 100 EUR
Osnovni in začetni postopki oživljanja otrok: 200 EUR
Oskrba poškodovancev: 200 EUR
Kotizacija 5-dnevnega usposabljanja: 500 EUR
Število prijav je omejeno na 24 udeležencev.

Licenčne in pedagoške točke

Udeležba na modulu se šteje za strokovno
izobraževanje. Seminar je v postopku licenčnega
vrednotenja pri Zbornici - Zvezi. Program je
uskladen s Pravilnikom o Službi Nujne medicinske
pomoči (poklicni standard pričakovanih znanj s
področja zdravstvene nege).

Dodatne informacije in prijava

Prijavite se lahko preko e-naslova: prijava.
sim@zd-lj.si. Dodatne informacije dobite v
tajništvu SIM centra: Ana Erdelja (taj.sim@
zd-lj.si, 031 396-533, (01) 47-23-783).

Organizator

DMSBZT Ljubljana

TEMA SREČANJA**TEHNIKE ASERTIVNE
KOMUNIKACIJE****Datum, kraj, lokacija dogodka in
registracija**

Torek, 2. oktober 2018, DMSBZT
Ljubljana, Poljanska cesta 14.
Začetek ob 08.00 uri.

Registracija udeležencev od 07.30 do
08.00 ure.

Program izobraževanja

Program izobraževanja je objavljen na
spletni strani www.zbornica-zveza.si

**Kotizacija, nakazilo, število
udeležencev**

Izobraževanje je namenjeno članom
DMSBZT Ljubljana, kotizacija člana je
60,00€ z DDV, člani Zbornice - Zvezi,
ki imajo poravnane obveznosti so
upravičeni do 50% popusta (plačajo
30,00€), ostalo razliko do polne cene pa
društvo krije iz lastnih sredstev oz. iz
naslova plačanih članarin.

Licenčne in pedagoške točke

Program je v postopku vrednotenja
licenčnih in pedagoških točk pri
Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Prijava preko prijavnice na spletni strani
DMSBZT Ljubljana: [www.drustov-med-
sester-lj.si](http://www.drustov-med-
sester-lj.si) do 22. 09. 2018, oziroma
do zasedenosti mest (20). Dodatne
informacije: Irma Kiprijanović (041 754
695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

Organizator
 <p>DMSBZT Ljubljana</p>
TEMA SREČANJA
POKLICNA ETIKA V DOMOVIH ZA STAREJŠE OBČANE
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
<p>Četrtek, 4. oktober 2018 Ljubljana, DMSBZT Ljubljana, Poljanska 14. Pričetek ob 08.30 uri. Registracija udeležencev med 08.00 do 08.30.</p>
Program izobraževanja
<p>Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si</p>
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
<p>Kotizacija z DDV-jem znaša 20,00€ in se plača po izstavljenem računu.</p>
Licenčne in pedagoške točke
<p>Program je ovrednoten z licenčnimi in pedagoškimi točkami pri Zbornici - Zvezi.</p>
Dotatne informacije in prijava
<p>Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustvo-med-sester-lj.si (plačnik/ zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 28. 9. 2018, oz. do zasedenosti mest (30). Dodatne informacije: Irma Kiprijanovič (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com</p>

Organizator
 <p>DMSBZT Ljubljana</p>
TEMA SREČANJA
ČAS ZASE, NUJA ALI PRIVILEGIJ?
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
<p>Petek, 5. oktober 2018 Ljubljana, DMBZT Ljubljana, Poljanska 14. Pričetek ob 16.00 uri. Registracija udeležencev od 15.45 do 16.00.</p>
Program izobraževanja
<p>Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si</p>
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
<p>Kotizacijo članom društvo krije iz lastnih sredstev oziroma iz naslova plačanih članarin. Kotizacija znaša 30 € z vključenim DDV. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, so uparavičeni do 50% popusta (plačajo 15 € z vključenim DDV).</p> <p>Število udeležencev je omejeno do 35.</p>
Licenčne in pedagoške točke
<p>Program izobraževanja je v postopku vpisa v register strokovnih izpopolnjevanj pri Zbornici - Zvezi in pridobitve licenčnih točk.</p>
Dotatne informacije in prijava
<p>Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustvo-med-sester-lj.si (plačnik/ zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 1. 10. 2018, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanovič (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com</p>

Organizator
 <p>Zbornica - Zveza, Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronažni dejavnosti</p>
TEMA SREČANJA
TIMSKO DELO IN MEDSEBOJNO SODELOVANJE – IZZIV ZA KAKOVOSTNO ZDRAVSTVENO OBRAVNAVO NA PACIENTOVEM DOMU
<p>Obnavna družine v obdobju zgodnjega starševstva: nosečnica, otročnica, novorojenček, dojenček in mali otrok</p>
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
<p>Sreda in četrtek, 24. in 25. oktober 2018, Terme Zreče.</p>
Program izobraževanja
<p>Program izobraževanja bo objavljen na spletni strani: www.zbornica-zveza.si</p>
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
<p>Kotizacija za strokovni seminar znaša 320 € vključno z DDV (članom ZZBNS, ki imajo poravnane članske obveznosti, se prizna 50% popust in znaša 160 €). Enodnevna kotizacija znaša 190 € vključno z DDV (članom ZZBNS, ki imajo poravnane članske obveznosti, se prizna 50% popust in znaša 95 €).</p>
Licenčne in pedagoške točke
<p>Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi ter oskrbi in je v postopku vpisa v register strokovnih izpopolnjevanj pri Zbornici - Zvezi.</p>
Dotatne informacije in prijava
<p>Prijave bodo potekale preko e-prijavnice na spletni strani Zbornice - Zveze. Dodatne informacije prejmete pri predsednici sekcije Andreji Krajnc, na naslovu: patronazna.sekcija@gmail.com</p>

Organizator
 DMSBZT Ljubljana
TEMA SREČANJA
KAKOVOST IN VARNOST V ZDRAVSTVU – Obvladovanje z zdravstvom povezanih okužb – obvezna vsebina
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Sobota, 6. oktober 2018, Sejna soba Zdravstvenega doma Trbovlje. Začetek ob 08.00 uri. Registracija udeležencev od 07.30 do 08.00 ure.
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija za udeležbo na strokovnem izpopolnjevanju znaša 120,00€ z vključenim DDV za posameznega udeleženca. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, so upravičeni do 50 % popusta (plačajo 60,00€ z vključenim DDV), razliko do polne cene pa društvo krije iz lastnih sredstev.
Licenčne in pedagoške točke
Program je v postopku vpisa v register strokovnih izpopolnjevanj in vrednotenja za licenčne in pedagoške točke pri Zbornici - Zvezi.
Dodatne informacije in prijava
Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustvo-med-sester-lj.si do 28. 9. 2018, oziroma do zasedenosti mest (45). Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

Organizator
 SIM center Zdravstveni dom Ljubljana
TEMA SREČANJA
SPECIALNA ZNANJA srednjih medicinskih sester v zdravstvenem varstvu odraslih
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
8. - 12. oktober 2018, SIM center ZD Ljubljana, Metelkova 9 in Mislejeva 3, Ljubljana. Čas trajanja usposabljanja: 110 ur. Registracija udeležencev od 8:50 do 9:00.
Program izobraževanja
Program objavljen na: http://www.zd-lj.si/sim/ pod "Usposabljanje / Profesionalci", Specialna znanja za SMS v ZVO (program).
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacijo je potrebno poravnati po izstavitvi računa v valutnem roku. Število prijav je omejeno na 16 udeležencev.
Licenčne in pedagoške točke
Udeležba na modulu se šteje za strokovno izobraževanje. Seminar je v postopku licenčnega vrednotenja pri Zbornici - Zvezi.
Dodatne informacije in prijava
Prijavite se lahko preko e-naslova: prijava.sim@zd-lj.si . Dodatne informacije dobite v tajništvu SIM centra: Ana Erdelja (taj.sim@zd-lj.si , 031 396-533, (01) 47-23-783).

Organizator
 DMSBZT Ljubljana
TEMA SREČANJA
OBVEZNA IN PRIPOROČENA VSEBINA: ZAKONODAJA S PODROČJA ZDRAVSTVA
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Petek, 12. oktobra 2018, v predavalnici "Uradnega lista Ljubljana", Dunajska cesta 167, Ljubljana. Pričetek ob 08.00 uri. Registracija udeležencev od 07.30 do 08.00 ure.
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija za udeležbo na strokovnem izpopolnjevanju znaša 120 EUR z vključenim DDV za posameznega udeleženca. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, so upravičeni do 50 % popusta (plačajo 60 EUR z vključenim DDV), razliko do polne cene pa društvo krije iz lastnih sredstev.
Licenčne in pedagoške točke
Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi ter oskrbi, uskladen z obveznimi vsebinami in je ovrednoten z licenčnimi in pedagoškimi točkami pri Zbornici - Zvezi.
Dodatne informacije in prijava
Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustvo-med-sester-lj.si do 04. 10. 2018, oziroma do zasedenosti mest (80). Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

Organizator
 DMSBZT Ljubljana
TEMA SREČANJA
KAKOVOST IN VARNOST V ZDRAVSTVU – Obvladovanje z zdravstvom povezanih okužb – obvezna vsebina
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Četrtek, 18. oktober 2018, Onkološki inštitut Ljubljana, predavalnica stavba - C. Začetek ob 10.00 uri. Registracija udeležencev od 09.30 do 10.00 ure.
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija za udeležbo na strokovnem izpopolnjevanju znaša 120,00€ z vključenim DDV za posameznega udeleženca. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, so upravičeni do 50 % popusta (plačajo 60€ z vključenim DDV), razliko do polne cene pa društvo krije iz lastnih sredstev.
Licenčne in pedagoške točke
Program je v postopku vrednotenja licenčnih in pedagoških točk pri Zbornici - Zvezi.
Dodatne informacije in prijava
Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si do 10. 10. 2018, oziroma do zasedenosti mest (60). Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

Organizator
 DMSBZT Ljubljana
TEMA SREČANJA
TEMELJNI POSTOPKI OŽIVLJANJA Z VKLJUČENIM AED
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Ponedeljek, 17. 09. 2018, DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14. Začetek ob 08.30 uri. Registracija udeležencev do 08.00 do 08.30 ure.
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija za udeležbo na strokovnem izpopolnjevanju znaša 160,00 € z vključenim DDV za posameznega udeleženca. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti so upravičeni do 50 % popusta (plačajo 80,00 € z vključenim DDV, razliko do polne cene pa društvo krije iz lastnih sredstev oz. članarin)
Licenčne in pedagoške točke
Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi in oskrbi in je usklajen z obveznimi vsebinami in je v postopku za pridobitev licenčnih in pedagoških točk pri Zbornici - Zvezi.
Dodatne informacije in prijava
Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si do 11. 09. 2018, oziroma do zasedenosti mest (32). Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

Organizator
 DMSBZT Ljubljana
TEMA SREČANJA
STANOVALEC Z DEMENCO – NEGOVANJE IN SKRB
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Petek, 19. oktober 2018, DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14. Začetek ob 08.30 uri. Registracija udeležencev od 08.00 do 08.30 ure.
Program izobraževanja
Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija za udeležbo na strokovnem izpopolnjevanju znaša 40,00€ z vključenim DDV za posameznega udeleženca. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, so upravičeni do 50 % popusta (plačajo 20,00€ z vključenim DDV), razliko do polne cene pa društvo krije iz lastnih sredstev.
Licenčne in pedagoške točke
Program je ovrednoten z licenčnimi in pedagoškimi točkami pri Zbornici - Zvezi.
Dodatne informacije in prijava
Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustov-med-sester-lj.si do 10. 10. 2018, oziroma do zasedenosti mest (30). Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

Organizator

DMSBZT Maribor

TEMA SREČANJA

KAKOVOST IN VARNOST V ZDRAVSTVU: OBVEZNE IN PRIPOROČENE VSEBINE

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Petek, 19. oktobra 2018 ob 8.00 uri, v prostorih društva, Ulica heroja Jevtiča 5 (Maribor - Melje).

Program izobraževanja

Program je v celoti objavljen na spletni strani društva: www.dmsbzt-mb.si

Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Kotizacija znaša 120 EUR z vključenim DDV za posameznega udeleženca. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, so upravičeni do 50% popusta (plačajo 60 EUR z vključenim DDV), razliko do polne cene pa društvo krije iz lastnih sredstev oziroma iz naslova plačanih članarin.

Licenčne in pedagoške točke

Program je namenjen zaposlenim v zdravstveni in babiški negi ter je usklajen z obveznimi vsebinami, ki jih mora vsebovati strokovno izpopolnjevanje za izpolnjen pogoj obveznih vsebin s področja »Kakovost in varnost v zdravstvu« v licenčnem obdobju.

Dodatne informacije in prijava

Kotizacija se poravnava po izstavljenem računu. Dodatne informacije in prijave na strokovno srečanje z učno delavnico potekajo na spletni strani društva www.dmsbzt-mb.si, PRIJAVA NA IZOBRAŽEVANJE.

Organizator

DMSBZT Ljubljana

TEMA SREČANJA

OPOLNOMOČENJE ZAPOSLENIH V ZDRAVSTVU IN SOCIALNEM VARSTVU

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

Četrtek, 25. oktober 2018, DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14. Začetek ob 08.30 uri. Registracija udeležencev od 08.00 do 08.30 ure.

Program izobraževanja

Program izobraževanja je objavljen na spletni strani www.zbornica-zveza.si

Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

Kotizacija za udeležbo na strokovnem izpopolnjevanju znaša 60,00€ z vključenim DDV za posameznega udeleženca. Člani Zbornice - Zveze, ki imajo poravnane članske obveznosti, so upravičeni do 50 % popusta (plačajo 30,00€ z vključenim DDV, razliko do polne cene pa društvo krije iz lastnih sredstev).

Licenčne in pedagoške točke

Program je v ovrednoten z licenčnimi in pedagoškimi točkami pri Zbornici - Zvezi.

Dodatne informacije in prijava

Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustvo-med-sester-lj.si do 15. 10. 2018, oziroma do zasedenosti mest (30). Dodatne informacije: Irma Kiprijanović (041 754 695) - irma.kiprijanovic@gmail.com

Organizator

Združenje za maksilofacialno in oralno kirurgijo
Klinični oddelek za maksilofacialno in oralno kirurgijo in
Katedra za maksilofacialno in oralno kirurgijo

TEMA SREČANJA

6. strokovni seminar izvajalcev zdravstvene nege Kliničnega oddelka za maksilofacialno in oralno kirurgijo Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani "Učinkovita zdravstvena nega pri pacientu s poškodbo obraznega skeleta"

Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija

24. november 2018, Kongresni center Brdo pri Kranju. Pričetek ob 8.30. Registracija od 8:30-9:30.

Program izobraževanja

Program strokovnega srečanja je v celoti objavljen na spletni strani Zbornice - Zveze: www.zbornica-zveza.si

Kotizacija, nakazilo, število udeležencev

160€, poslovni račun Združenja za maksilofacialno in oralno kirurgijo SLO, Zaloška 2, 1525 Ljubljana Št. računa pri Novi Ljubljanski banki d.d.: SI56 0201 4008 7754 603, sklic 00-200. Do 100 udeležencev.

Licenčne in pedagoške točke

V postopku pridobitve licenčnih točk Zbornice - Zveze

Dodatne informacije in prijava

Marjeta Logar Čuček, 01 522 43 61, 031 497 152, marjeta.logar@kclj.si, marjetalogar@mail.com

14.-15. september 2018

Kongresni center St. Bernardin, Portorož

Srce in **duša**

Povezujemo najpomembnejše.

www.edumedic.si

PROGRAM

- Stres in mi
- Kdo bo pa meni pomagal?
- Depresija – vrh ledene gore
- Pomen zdravljenja srčno-žilnih bolezni
- Gradite požarne zidove
- Tlak, lipidi, glukoza, kajenje, frekvenca – preko vnetja do uničenja srca in duše
- Hormoni, srce in duša
- Stigma – oznaka, ki uničuje
- Tiste stvari, o katerih se ne govori
- Kako, zakaj in do kdaj biti vodja
- Hierarhični odnosi
- Sodelovanje v zdravstvu
- Gorenje ali izgorevanje
- Vpliv »smrtnih grehov« na zdravje in zdravstvo
- Odnos do pacienta in do sebe
- Navade in sidra: od nemoči do moči